

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1998-1999

16 december 1998

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MIDDAGVERGADERING

DECREET MIDDELENBEGROTING VLAAMSE GEMEENSCHAP 1999

DECREET ALGEMENE UITGAVENBEGROTING VLAAMSE GEMEENSCHAP 1999

DECREET BEGELEIDING BEGROTING 1999

Inhoud

Nr. 24

Woensdag 16 december 1998
Middagvergadering

Bericht van verhindering

1

Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999

– 13 (1998-1999) – Nr. 1 : Toelichtingen

– 14 (1998-1999) – Nrs. 1 tot 4 : Ontwerp van decreet

– 17 (1998-1999) – Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999

– 13 (1998-1999) – Nr. 1 : Toelichtingen

– 15 (1998-1999) – Nrs. 1 tot 19 : Ontwerp van decreet

– 17 (1998-1999) – Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1999

– 1214 (1998-1999) – Nrs. 1 tot 23

Algemene bespreking (Voortzetting)

1

Sprekers : de heren Frans Wymeersch, Luk Van Nieuwenhuysen, Jos Stassen, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heren Joachim Coens, André Denys, Patrick Hostekint, Louis Bril en Marino Keulen, mevrouw Marijke Dillen, de heren Hugo Van Rompaey, André van Nieuwkerke en Emiel Verrijken, mevrouw Kathy Lindekens, mevrouw Cecile Verwimp-Sillis, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, de heren Tuur Van Wallendael, Ward Beysen, Mark Van der Poorten, Johan Sauwens, Paul Van Grembergen, Peter Dufaux, Dominiek Lootens-Stael en Michiel Vandebussche, mevrouw Vera Dua, de heren Walter Vandebossche, Francis Vermeiren, Marc Olivier, André Kenzeler, Herman De Loor, Chris Vandebroeke, Joris Van Hauthem, Christian Verougstraete, mevrouw Mia De Schamphelaere, minister Eric Van Rompuy, minister Theo Kelchtermans, minister Luc Martens, minister Wivina Demeester-De Meyer, minister Leo Peeters, minister Brigitte Grouwels en minister-president Luc Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden

69

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 14.15 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHT VAN VERHINDERING

Georges Cardoen : gezondheidsredenen.

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999

- **13 (1998-1999) – Nr. 1 : Toelichtingen**
- **14 (1998-1999) – Nrs. 1 tot 4 : Ontwerp van decreet**
- **17 (1998-1999) – Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof**

ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999

- **13 (1998-1999) – Nr. 1 : Toelichtingen**
- **15 (1998-1999) – Nrs. 1 tot 19 : Ontwerp van decreet**
- **17 (1998-1999) – Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof**

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1999

- **1214 (1998-1999) – Nrs. 1 tot 23**

Algemene bespreking (Voortzetting)

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van de algemene bespreking van het ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999, het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999 en het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1999.

Aan de orde is de voortzetting van de materies Economie en Werkgelegenheid, Wetenschaps- en Technologiebeleid en Buitenlandse en Europese Aangelegenheden.

De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zal niet al te diep ingaan op de techniciteit van uw begroting, maar wens mijn uiteenzetting veel eerder te beperken tot enkele politieke kanttekeningen en opmerkingen bij de economische ontwikkeling van en in Vlaanderen.

In de eerste plaats moet mij ook nu weer de vaststelling van het hart dat we hier wellicht de meest ongelukkige minister uit dit kabinet voor ons zitten hebben. Hij ziet er misschien uiterlijk niet zo uit, maar ik heb hem ook in een vroeger leven meege maakt en daar bleek hij veel strijdlustiger uit de hoek te komen. Misschien lag de oorzaak daarvan bij de tegenstrever die toen voor hem stond.

Mijnheer de minister, ook – of misschien vooral – op uw terrein moeten wij andermaal onderstrepen dat u wordt geconfronteerd met een Vlaamse onmacht die elke dag opnieuw uit evoluties of uitspraken af te leiden valt. Bij de inleidende bespreking werd door de heer Denys de vinger op die wonde gelegd. Hij stelde immers terecht dat het nog steeds het federale niveau is dat de fiscale en parafiscale lakens uitdeelt. Gevolg daarvan is dat de globale belastingdruk op dit ogenblik in België – en dus ook in Vlaanderen – 45,67 percent bedraagt. Dit vormt een ernstige handicap waar ik zo dadelijk op terugkom.

Vlaanderen torst die onmacht en het federale niveau behandelt ons navenant. Ik verwijs bijvoorbeeld naar een persartikel van enkele dagen geleden waarin de federale premier het Vlaams Parlement met een vergadering van het Davidsfonds vergeleek. Dit getuigt allesbehalve van eerbied voor deze assemblee. Of denk maar aan de uitlatingen van premier Dehaene met betrekking tot de plechtigheden van 11 november en de aanwezigheid aldaar van onze minister-president.

We zitten dus duidelijk gevangen onder de federale paraplu, maar ook onder de Europese paraplu. Vlaanderen heeft er zich in de laatste jaren toe verbonden om, in de plaats van het federale niveau, de hete aardappel uit het vuur te halen. Het is immers dankzij de inspanningen van Vlaanderen dat de federale staat België er inderdaad in is geslaagd de

Wymeersch

Maastrichtnormen te halen. U zult het daarover met me eens zijn.

Minister Eric Van Rompuy : Doet Vlaanderen het volgens u goed ?

De heer Frans Wymeersch : Mijnheer de minister, ik weet dat u soms ongeduldig bent. Ik zal uw vraag straks beantwoorden, probeert u zich dus wat in te tomen.

Minister Eric Van Rompuy : Als we zoveel transfers genereren, dan doet Vlaanderen het toch goed, nietwaar ?

De heer Frans Wymeersch : Mijnheer de minister, ik zal straks antwoord geven op uw vraag.

U herinnert zich ongetwijfeld dat het Vlaams Blok als enige oppositiepartij voor uw ontwerp van decreet over Vlaminov heeft gestemd, maar ik weet niet of u zich daar gemakkelijk bij voelde. We hebben daarmee een duidelijk signaal gegeven dat we vertrouwen hebben in deze minister van Economie, en dat we nog steeds geloven in zijn pogingen om het federaal niveau onder druk te zetten opdat we meer autonomie op economisch vlak zouden verkrijgen.

Mijnheer de minister, we weten welke richting u uit wilt. U weet dat ook, maar u hebt er soms zo moeilijk mee om het in dit halfroond over uw lippen te krijgen. Ik hoop dat we hierover straks of morgen een verduidelijking zullen krijgen.

Ik keer terug naar de rol van Europa. We hebben met zijn allen inspanningen geleverd. Zowel de man in de straat als de ondernemingen hebben hun steentje bijgedragen bij het behalen van de Maastrichtnormen. We stellen echter vast dat we van Europa niet bijster veel terugkrijgen.

Ik verklaar me nader. Mijnheer de minister, ik hoorde u vorige week, terwijl u nog met halfvolle mond een of andere worst verorberde, verklaren dat u van plan bent om een aantal steunmaatregelen te overwegen en uit te werken, op voorwaarde dat u dat mag van Europa. Het mag, maar met uw woorden legt u zelf de vinger op de wonde. Het is niet langer evident dat u een economisch beleid uitstippelt als u aan de ene kant ernstig wordt tegengehouden door de federale overheid, en aan de andere kant de Europese spelregels moet volgen.

Minister Eric Van Rompuy : Mijnheer Wymeersch, geeft u mij eens een antwoord als markteconoom, want ik denk dat u dat bent.

De heer Frans Wymeersch : Mijnheer de minister, u hebt al veel over mij gezegd.

Minister Eric Van Rompuy : U was voorstander van massale steun voor de Boelwerf. Ondanks die escapade geeft u mij de indruk een specialist te zijn.

De heer Frans Wymeersch : Ik was geen voorstander van massale steun, wel van overgangsmatregelen. We zullen deze discussie niet herhalen ; u kunt er de Handelingen op nalezen.

Minister Eric Van Rompuy : Als we de Europese markten willen vrijmaken, dan moet ook de concurrentie overal onder dezelfde voorwaarden kunnen bestaan. Als de Europese Commissie staatswaarborgen op overbruggingskredieten toestaat voor onze varkenssector, dan kunnen de banken tegen een lagere rente werken waardoor er deloyale concurrentie kan ontstaan.

Ik heb gisterenavond beslist dat wel waarborgen op overbruggingskredieten kunnen worden toegestaan voor de zeugenhouders die een bedrijf hebben gestart sinds 1990. Het gaat immers over een erg beperkte doelgroep, want hun productiewaarde in de varkenssector bedraagt slechts 3 procent. De jonge zeugenhouders kampen momenteel met grote problemen omdat hun biggen heel weinig opbrengen. De biggen moeten natuurlijk nog steeds worden gevoederd. We zullen dus enkel aan deze kleine doelgroep van jonge varkensfokkers een waarborg op een overbruggingskrediet geven.

Ik kan het Europese standpunt gedeeltelijk begrijpen. Als de gehele sector in ons land een waarborg zou krijgen en dit is niet het geval in de andere landen, ontstaat er deloyale concurrentie en is er niet langer sprake van een vrije markt. Ik begrijp bijgevolg niet goed waarom de Europese spelregels een negatieve zaak zouden zijn.

De heer Frans Wymeersch : De Europese spelregels zijn goed en moeten bestaan. Europa moet echter ook rekening houden met de specificiteit van bepaalde problemen en van bepaalde lidstaten. Europa moet ook dezelfde politiek toepassen in alle lidstaten. Daar loopt het nogal eens mank. Bepaalde maatregelen worden in sommige lidstaten met vertraging genomen.

Wymeersch

De heer Denys heeft het ook over de arbeidskosten gehad, en daar hebben we hier terecht al vaak over gepraat. Mijnheer de minister, u hebt daartoe bepaalde maatregelen proberen uit te werken, onder meer Vlaminov. Op het ogenblik dat we toetreden tot de monetaire unie zal de arbeidskost de belangrijkste omgevingsfactor worden in het ondernemingsklimaat. Vlaanderen heeft onmiskenbaar grote troeven. We liggen centraal, hebben goede verbindingen en uitstekende havens en onze knowhow is perfect. Helaas zitten we nog altijd met de hoge arbeidskost.

Op Europees vlak bestaat er geen convergentie van de sociaal-economische wetgeving. Zowat alle objectieve economen zijn het erover eens dat dit voor heel wat problemen kan zorgen. Heel wat concurrentiemiddelen zullen in de muntunie niet langer worden gehanteerd en het ondernemingsklimaat wordt dus het concurrentiemiddel bij uitstek.

Het is dan ook niet onbelangrijk te kijken wat een studie van de investeringsbank Merrill Lynch weer geeft, die enige tijd geleden verschenen is in Trends. Die studie vergelijkt acht eurostarters en houdt geen rekening met Luxemburg, Finland en Oostenrijk. In vergelijking met Nederland, Ierland, Portugal, Spanje, Frankrijk, Duitsland en Italië komt België op de laatste plaats wat betreft de positie op de arbeidsmarkt. Ook inzake de product- en kapitaalmarkt en technologie scoren we niet sterk. Ik geef het voorbeeld van Lee uit Sint-Niklaas dat een tijd geleden zijn distributiecentrum van Vlaanderen naar Duitsland heeft verhuisd omwille van de arbeidskost. Die ligt daar 6 procent lager. Ik ga zeker de vergelijking met Groot-Brittannië en de Verenigde Staten niet maken, want dan komt België er nog minder goed uit.

We leven in een samenleving waar we de primaire sectoren zo goed als kwijt zijn. De industrie krijgt het bovendien zwaar te verduren. We worden steeds meer een land van KMO's, en dat is maar goed ook. De KMO's zijn nog altijd een van de grootste werkverstrekkingen. We moeten er echter over waken dat als de grote industrie nog veel zware klappen krijgt, ook de KMO's in de brokken zullen delen, omdat ze ontegensprekelijk deel uitmaken van het netwerk.

De heer Bossuyt deed hier gisteren een ietwat ongelukkige uitspraak. Hij beweerde dat het – ondanks enkele incidenten – goed gaat met de Vlaamse werkgelegenheid en economie. Als hij

daarmee de plotse sluiting van x aantal grote bedrijven bedoelt, slaat de term 'incident' nergens op. *(Opmerkingen van de heer Gilbert Bossuyt)*

U haalt iets aan waar ik geen gewag heb van gemaakt. Ik had het enkel over uw ongelukkige woordkeus. Bedrijfssluitingen zijn geen incidenten. Ik weet dat u daar weinig vat op hebt, mijnheer de minister, maar we moeten een beter arbeidsklimaat kunnen scheppen met de middelen die we hebben en zouden moeten hebben. Iedereen zal het met me eens zijn dat de slachtoffers van een sluiting niet over een incident kunnen spreken.

In België en vooral in Vlaanderen gaan heel wat grote bedrijven over in buitenlandse handen, vooral in Franse handen : Tractebel, Petrofina, ASLK en de Generale Bank. Heel typisch daarbij was dat de rol van het Belgisch establishment niet werd uitgespeeld. We moeten daar in de toekomst meer aandacht aan besteden. Tijdens de overnamestrijd rond Fortis heb ik een interpellatie gericht tot minister-president Van den Brande. Ik kreeg het antwoord dat ik daarover niet kon interpelleren, maar dat de regering een discussienota over de zaak zou opstellen. Blijkbaar ligt dit thema zeer gevoelig want ik heb nog altijd geen nota gezien.

In tegenstelling tot het Belgisch establishment speelde het Belgisch hof wel een grote rol. We mogen die rol niet onderschatten. Het hof heeft zich jarenlang op de achtergrond gehouden, maar heeft in de overnamestrijd rond de Generale Bank rechtstreeks ingegrepen. Het hof heeft bepaald naar wie de Generale Bank ging : niet naar het Nederlandse ABN, maar naar Fortis. Dat getuigt andermaal van de miskennis van Vlaanderen, het Vlaamse volk en de Vlaamse geaardheid. Deze miskennis kwam al vaker tot uiting. Het hof en de koning doen aan politiek. We worden door de federale regering, maar ook vanuit Laken bestuurd. Dat is zeer duidelijk. Ik geef een voorbeeld van de wereldvreemdheid en de kloof die tussen het hof en het Vlaamse volk gaapt. Het hof en de koning hebben een krans overhandigd bij de begrafenis van een asielzoekster die in ongelukkige omstandigheden is overleden. Die begrafenis is gebeurd op staatskosten, en dat geldt ook voor de repatriëring. Maar het hof geeft niet thuis voor een moordaanslag op iemand van de eigen Vlaamse bevolking, die is gebeurd in al even treurige omstandigheden. Er kon geen grotere miskennis van Vlaanderen gebeuren. Op sociaal-economisch vlak gaat het om hetzelfde liedje. Dat alles getuigt van een enorme wereldvreemdheid en gebrek aan verbondenheid met het volk.

Wymeersch

In de toelichting van de begroting stelt men : 'de verdeling van de beschikbare overheidsmiddelen tussen het federale niveau en de gewesten en gemeenschappen moet kritisch worden herbekeken.' Op het eerste zicht zouden we een halleluja kunnen aanheffen. Afgaande op allerlei uitspraken zijn we in eerste instantie geneigd te geloven dat men er werk van wil maken. Maar bij nader nadenken vraag ik me af met welke hefboomen u dat zult forceren. Hoe zult u bekomen dat elementen van de fiscaliteit en parafiscaliteit in Vlaamse handen terecht komen ?

Minister Eric Van Rompuy : Dat moet wel met democratische middelen gebeuren.

De heer Frans Wymeersch : Ik had graag van u vernomen welke middelen u daarvoor wilt aanwenden.

Minister Eric Van Rompuy : Vandaag beschikken we over een totaalbedrag van 600 miljard frank aan middelen. Dat hebben we toch in een periode van dertig jaar via democratische weg kunnen realiseren ? De volgende stap zal er ook komen, op een even democratische wijze, en bekrachtigd met tweederde meerderheden in het parlement. Binnen een paar jaar zullen we een nieuwe staatshervorming krijgen, die zal zijn goedgekeurd door het parlement. Ik weet niet of dat in 2000 of 2001 zal gebeuren, maar het staat hoe dan ook vast. Maar u wilt helemaal geen staatshervorming, mijnheer Wymeersch.

De heer Frans Wymeersch : We willen nog één staatshervorming : de allerlaatste. We willen de definitieve boedelscheiding tussen Vlaanderen en Wallonië, waarbij Brussel de hoofdstad van Vlaanderen wordt. (*Rumoer*)

Minister Eric Van Rompuy : Maar u wilt dat bereiken via ondemocratische weg, met de wapens in de hand ! (*Rumoer*)

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Het probleem ligt bij de CVP, die het been stijf moet houden !

De heer Frans Wymeersch : U gaat prat op uw democratische aanpak, mijnheer de minister. Maar wat voor een democratische aanpak is dat, als men voor een staatshervorming een tweederde meerderheid nodig heeft en een gewone meerderheid niet volstaat ? Deze zogenaamd democratische spelregel komt van de CVP, niet van ons !

Ik rond mijn betoog af met een opmerking over de Vlaamse zorgverzekering. Dat is op zich een goed initiatief. Maar in feite zult u de Vlamingen verplichten om twee keer voor hetzelfde te betalen. Dat is dus één keer nodeloos. Indien dat de weg is die de Vlaamse regering wil bewandelen om eigen middelen te verwerven voor een sociale en sociaal-economische politiek, dan zeggen wij neen. We gaan er niet mee akkoord dat Vlaanderen één keer betaalt voor het failliete federale niveau, en één keer voor het min of meer gezonde Vlaamse niveau. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wens minister Kelchtermans te feliciteren. Een paar dagen geleden heeft hij een akkoord gesloten met zijn federale collega, minister Smet, inzake de activering van de werkloosheidsgelden. Dat is schitterend, ondanks het feit dat de onderhandelingen lang hebben aangesleept.

Ik zal niet ingaan op grote, ideologische discussies of praten over de staatshervorming. Ik zal het ook niet hebben over het grote economische discours. Ik zal me beperken tot één groot thema, namelijk de werkloosheidsproblemen van de zogenaamde risicogroepen. De zwaarste uitdaging van de jaren negentig en het volgende millennium is het zorgen voor werk voor de risicogroepen. Het gaat hierbij zowel over de mensen die nu werk hebben maar straks uit de boot dreigen te vallen, als over de huidige laaggeschoolde langdurig werklozen die al dan niet worden erkend door de RVA.

In die gevallen helpt het niet om te sleutelen aan op zich belangrijke omgevingsfactoren, zoals fiscaliteit, innovatie, infrastructuur en dies meer. Hiervoor moet een voluntaristisch beleid worden gevoerd en moet er vooral veel geld ter beschikking worden gesteld.

Op het terrein kan men vaststellen dat de situatie dramatisch is. Indien men kijkt naar de gebieden waar er nauwelijks werkloosheid heerst, zoals de streek Roeselare-Tielt-Kortrijk, waar iedere behoorlijk gediplomeerde aan de bak komt, stelt men vast dat de situatie van de laaggeschoolde, langdurig werkloze nauwelijks verandert. Ondanks een duidelijke economische opleving komt die doelgroep nauwelijks aan bod. Daarom stel ik dat er in die gebieden een voluntaristisch beleid nodig is.

Stassen

Over welke maatregelen gaat het ? In de eerste plaats moeten er uiteraard preventieve maatregelen worden getroffen in onder andere het onderwijs. Heel wat maatregelen moeten worden aangescherpt. Nu moeten mensen eerst bewijzen dat ze nooit aan de bak zullen raken waarna ze pas na één à twee jaar worden geholpen. Om in aanmerking te komen voor heel wat programma's moet men eerst een aantal jaren werkloos zijn. Daarom is een hertekening nodig van heel wat federale en Vlaamse maatregelen waardoor men in ruimere mate preventief optreedt. Bij een aantal mensen kan men perfect voorspellen dat ze na een bepaalde opleiding in de werkloosheid zullen terechtkomen waaruit ze zeer moeilijk zullen geraken.

Er is nood aan een hele reeks begeleidende maatregelen. Iedereen heeft het over loonkostverlagingen. Wij pleiten ook al lang voor loonkostverlaging, maar dan selectief, ten voordele van de laagste lonen. Hier zijn allerlei onderzoeken rond gevoerd, onder meer door het Planbureau. Dit is echter een federale materie, waar ik dan ook niet verder op inga. Opleiding, vorming en trajectbegeleiding zijn hoe dan ook enkele van de hele reeks noodzakelijke begeleidingsmaatregelen.

Men heeft een ambitieus nieuw beleid nodig. Ik heb tijdens de bespreking in de commissie al gezegd dat uw invulling van de Europese richtsnoeren 7 en 8 voor vorming en opleiding te weinig ambitieus is. Vlaanderen heeft de financiële middelen om ze sneller in te vullen, zodat meer mensen binnen het eerste jaar dat ze werkloos zijn, opleidingen en een traject kunnen krijgen. Zo hoeven ze niet te verdrinken in het nietsdoen en in de werkloosheid.

Vlaanderen heeft bovendien op geen enkele manier geprobeerd een koppeling te maken tussen een aantal oude en nieuwe sociale en ecologische noden en het werkloosheidsprobleem. Ik denk hierbij bijvoorbeeld aan de buurtdiensten, aan allerlei vormen van kinderopvang, aan veiligheidsbegeleiding, aan milieudiensten, en aan onderhoud. Er ligt nog heel wat werk voor de boeg, dat erkent iedereen. Iedere minister die met arbeid bezig is, heeft dit al eens verteld. Buurtdiensten, lokale werkgelegenheidscentra, een hervormde PWA of hoe dit ook zal worden genoemd, zijn initiatieven die tegelijk arbeid verschaffen aan degenen die niet aan de bak komen en een hele reeks oude en nieuwe sociale en milieunoden kunnen invullen. Die koppeling is echter enkel verbaal gemaakt. U hebt het, telkens als ik dit aanhaal, over gemeen-

telijke bedrijven, federaal minister Smet over een nieuw PWA, en de SP over buurtdiensten. Wij hebben het over lokale werkgelegenheidscentra. We hebben hier trouwens een decreet voor ingediend.

Minister Theo Kelchtermans : Er zijn tal van initiatieven, ook voor de doelgroepen waarnaar u nu verwijst.

De heer Jos Stassen : Dat is inderdaad zo. Er is echter nog geen algemeen beleid rond gevoerd. Een hele resem initiatieven proberen zich op die nieuwe markt te positioneren. Een algemeen ontwikkeld en complementair beleid hebben Vlaanderen en de federale overheid echter nog niet gevoerd. Hun werk is vooral fragmentarisch en komt vanuit de basis. Mensen hebben besloten dat er iets moest gebeuren aan de wegwerpeconomie. Hier zijn de kringloopcentra uit voortgekomen. Er moest iets worden gedaan aan de verloedering van een bepaald gedeelte van het patrimonium, waaruit weer andere initiatieven zijn gegroeid. Er is echter nog geen algemene invulling doorgevoerd.

Minister Theo Kelchtermans : De werkervaringsprojecten in de openbare en in de privé-sector – met die laatste gaan we nu start – vormen toch een structurele maatregel, die ervaring en opleiding bij elkaar brengt. U kunt ze toch niet fragmentarisch noemen.

Verder vermeld ik de inspanningen in het kader van de Europese richtsnoeren. In die context voeren we niet enkel een screening uit, maar brengen we ook onmiddellijk een reëel aanbod. Ook dit zijn onmiskenbaar structurele maatregelen.

De heer Jos Stassen : Ik ben daarnet begonnen met u geluk te wensen. Ik heb niet gezegd dat u niets hebt gedaan. Waar ik voor pleit, is echter een betere omkadering van al deze maatregelen. Het komt erop aan samen te brengen wat nu buurtdiensten, lokale werkgelegenheidscentra of wat dan ook wordt genoemd, en vanuit die algemene werking iets op te bouwen.

Minister Theo Kelchtermans : Het moet van onder naar boven groeien. De tewerkstellingsconvenant vind ik een structurele maatregel omdat de potentiële initiatiefnemers ook daadwerkelijk initiatieven zullen voorstellen, daar ze de situatie goed kennen.

Wat we zijn overeengekomen met federaal minister Smet, is enorm belangrijk. Er zal meer gebeuren dan dat de PWA's met de VDAB zullen samenwerken. Minister Smet gaat er ook mee akkoord

Kelchtermans

dat op het vlak van de PWA vorming wordt aangeboden. Ze zal in het tewerkstellingsloket de RVA fysisch het deel van het werk laten uitvoeren dat onder zijn verantwoordelijkheid valt.

Minister Smet is nu ook principieel bereid om in het kader van de sociale werkplaatsen de werkloosheidsvergoeding actief in te zetten. Dit is een echte doorbraak. Dit soort echt structurele maatregelen zal diepgaand ingrijpen in een aantal initiatieven.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Mijnheer de minister, u hebt al gedeeltelijk gezegd wat ik straks wilde zeggen. In elk geval blijf ik herhalen dat het beleid op zich te weinig ambitieus is en dat de complementariteit waarvoor we al in verschillende begrotingen hebben gepleit, heel traag op gang komt. Nochtans hebben we ministers van dezelfde partij en van dezelfde strekking binnen die partij.

Ik las vandaag het artikel van professor Van Steenberge in Knack. Hij gaat voor de activering van de werkloosheid nog veel verder. Hij pleit voor de activering van gezondheidszorgondersteuning. Kan dat voorstel worden onderzocht ?

Ik werd daarnet uitgedaagd met betrekking tot de sociale werkplaatsen. We weten allemaal dat ze de moeilijkste doelgroep op de arbeidsmarkt benaderen, namelijk mensen die minstens vijf jaar werkloos zijn en die volgens het decreet bovendien over een cumulatie van persoons- en omgevingsfactoren moeten beschikken waardoor ze niet in het reguliere arbeidscircuit terechtkomen. Het gaat vooral om uitkeringstrekkers, langdurig werklozen en ex-gevangenen. Met een aantal maatregelen hebt u het aantal plaatsen verder uitgebreid. Dankzij het akkoord dat u vorige week met minister Smet hebt gesloten, kunnen een aantal honderden nieuwe arbeidsplaatsen worden gecreëerd. Ik ben daar heel gelukkig mee.

Ik pleit voor de uitvoering van het decreet voor sociale werkplaatsen, dat in de commissie werd besproken en geamendeerd en vervolgens werd goedgekeurd in de commissie en in het parlement, met inbegrip van artikel 13. Daarin wordt een federatiesubsidie toegekend aan een ondersteunende organisatie. Binnen de huidige begroting wordt daar geen oplossing voor geboden.

Mijnheer de minister, waarschijnlijk zult u dadelijk antwoorden dat u wel tegemoetkomt aan de vraag voor een federatiesubsidie, maar dan via een ondersteuning van alle federaties die zich binnen de sociale economie bezighouden, onder meer Hefboom, SST en Steunpunt Landelijke Netwerken. In de sector wordt dat derdenoverleg genoemd. U zei dus dat die ondersteuning wel wordt gegeven, maar via een omweg. Ik betwist dat dit de juiste methode is. Ik stel een grote verscheidenheid vast in het veld van opleidings- en tewerkstellingsprojecten in de sociale economie. Het is heel goed dat u als voogdijminister probeert een overeenkomst en regeling te bereiken. Dat is wel nog maar één onderdeel van de oplossing.

Daarnaast is het ook nodig dat er een ondersteuningscentrum wordt erkend voor sociale werkplaatsen. Dat is juist nu nodig omdat het aantal sociale werkplaatsen zo sterk zal toenemen. Het akkoord kwam trouwens niet toevallig tot stand enkele dagen of weken nadat de mensen van het SST hebben gepraat met minister Smet. Ze vroegen haar hoe het zat met de belofte inzake complementair beleid en de activering van werkloosheidsgelden. Ofwel is dat een toevallige samenloop van omstandigheden, ofwel heeft het ene met het andere te maken. Het resultaat is natuurlijk wel het belangrijkste.

Mijnheer de minister, mijn vraag is en blijft waarom een rechtstreekse ondersteuning van een dergelijke federatie niet mogelijk is via een subsidie ? Nochtans is er in het decreet voor algemeen welzijnswerk en in andere decreten wel sprake van een rechtstreekse ondersteuning. De organisatie heeft heel belangrijk werk geleverd voor de voorbereiding van het nieuwe decreet. Bovendien werd meegewerkt aan de uittekening van het landschap, de ondersteuning van de sociale werkplaatsen en de sociale Maribel. Als dat steunpunt er niet was geweest, konden niet zoveel extra mensen aan bod komen. Mijnheer de minister, waarom maakt u die omweg via het derdenoverleg ? Dat probleem is vandaag niet aan de orde, maar het moet wel worden aangepakt. Waarom wordt het amendement om in 10 miljoen frank te voorzien dat we vandaag verdedigen en morgen ter stemming voorleggen, niet gesteund ?

Dat bedrag werd berekend op basis van het systeem voor algemeen welzijnswerk. Die 10 miljoen frank zou volgens ons voorstel worden gebruikt als federatietoelage voor sociale werkplaatsen, rekening houdend met het feit dat in de eerste maanden van 1999 het aantal zal uitbreiden met minstens 300. Als voogdijminister zult u zeker een

Stassen

beroep moeten doen op een dergelijke federatie, anders zal dit niet lukken. Noch de VDAB noch u en uw kabinet, hoe hard u ook werkt, bereikt die mensen. U moet steunen op dergelijke mensen. Ik herhaal mijn vraag waarom dit niet rechtstreeks kan.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, dit is een interessante suggestie. We hebben het daar in de commissie ook even over gehad, maar er is geen voorstel ten gronde uit voortgevloeid.

Er is sprake van verschillende koepels. Nu kan men van bovenuit een aantal voorwaarden opleggen en deze koepels ondersteunen. Maar er is nog een andere aanpak, waarvan ik een voorstander ben, ook omwille van de gelijke behandeling en om de efficiëntie te vergroten. Daarin zou sprake zijn van een bovenstructuur, een koepel bestaande uit vertegenwoordigers van de verschillende structuren en die representatief is voor al die samenwerkingsverbanden. Van daaruit zou men dan het kader uniform trachten te houden en een financiële ondersteuning geven aan de werking, ook ten voordele van het beleid.

Ik ben het met u eens : als we binnenkort over 400 tot 500 sociale werkplaatsen beschikken, dan is het goed dat daarover niet van bovenaf wordt beslist, maar wel dat dit wordt opgebouwd via dat onderling overleg. Geld is terzake geen probleem. Als ik u was zou ik dus niet aandringen op de goedkeuring van het amendement. Ik wil u immers de verzekering geven dat wij die ene koepel willen bewerkstelligen, om op die wijze de diverse koepels een ondersteuning te geven. Maar dat moet dan gebeuren vanuit een eenvormige, overkoepelende visie.

De heer Jos Stassen : Het is goed dat u het overleg stimuleert. Daarover zijn we het eens. Het probleem is echter dat het bedrag dat u vrijgeeft, die 5,4 miljoen frank, sowieso te weinig zal zijn om het door te sluisen naar de Federatie van Sociale Werkplaatsen. Verder is het zo dat die koepels deels met elkaar concurreren, maar ook complementair zijn. De ene richt zich vooral op opleidingsprojecten, terwijl een andere zich dan weer uitsluitend richt op sociale werkplaatsen en ongeveer 80 percent van die erkende sociale werkplaatsen groepeerd.

Dus rijst de vraag waarom die omweg moet worden gemaakt. Waarom moet er sprake zijn van een cheque die een tweede maal moet worden uitgeschreven ? De realiteit is immers dat er op dit ogenblik maar één koepelorganisatie is die rechtstreeks werkt voor de sociale werkplaatsen. Zowel u als wij als de sector erkennen hun verdienste op het terrein.

U moet de koepels ook eens vragen of zij vragende partij zijn om zelf over de bestemming van het geld te moeten beslissen. Het is immers op voorhand duidelijk dat er maar één organisatie is waarvan dit ten voordele kan zijn. Ofwel kiest u dus voor dat eerste systeem, maar dan is uw bedrag te laag. Ofwel kiest u voor het tweede systeem, dat in feite het meest eenvoudige en logische is, omdat er maar één instantie dit kan doorgeven. De tussensluit, in de vorm van een derde overleg, is niet nodig. Ik denk niet dat de koepels dat tussenloket zelf willen. Overleg is belangrijk, maar dan om ervoor te zorgen dat men elkaar geen stokken in de wielen steekt. Maar in deze sector is dat zeker niet het geval.

We zullen dus ons amendement aanhouden. Welke weg u ook kiest, we hopen dat u in meer middelen wilt voorzien opdat deze mensen hun werk kunnen uitvoeren en dat dit zo snel mogelijk rond is. Zoals het nu in de begroting staat zijn er immers echt geen middelen voor. Ik meen dat u dat toch moet erkennen.

Minister Theo Kelchtermans : Er zijn wel middelen voor. De voorzitter van het koepeloverleg voert momenteel de gesprekken met de diverse koepels. Begin januari zullen we dan een concreet voorstel doen. Ik verbind me daartoe.

De voorzitter : Mijnheer Stassen, mag ik u vragen om af te ronden ?

De heer Jos Stassen : Mijnheer de minister, ik denk dat u toch ook nog eens zult moeten uitleggen aan de leden van de meerderheid in de commissie voor Economische Aangelegenheden waarom ons amendement niet haalbaar zou zijn. Een aantal van die leden hebben ons immers duidelijk gezegd dat ze geneigd waren om ons amendement te steunen, aangezien het artikel 13 van het decreet op de sociale werkplaatsen betrof. Men heeft ons daarom gevraagd om dit amendement niet ter stemming voor te leggen. Mijnheer de minister, u vindt dat dit niet haalbaar is, maar u engageert zich wel om dit in het vroege voorjaar te organiseren, zodat er zekerheid kan worden gegeven dat die federatie haar werk kan gaan doen voor die drie- tot vier-

Stassen

honderd nieuwe arbeidsplaatsen binnen de sociale werkplaatsen. (*Applaus bij AGALEV en de SP*)

De voorzitter : Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte leden van de regering, collega's, na de uiteenzettingen van enkele van mijn fractiegenoten over economie en innovatie, wil ik het kort hebben over toerisme. Zo maak ik meteen ook de overgang tussen economie en cultuur.

Het jaar 1998 is een cruciaal jaar geweest voor de structuren en voor de verdere toekomst van het Vlaams beleid inzake toerisme. Een belangrijke herstructurering heeft vorm gekregen in het decreet van 7 juli 1998, betreffende de VOI, Toerisme Vlaanderen en de Vlaamse Raad voor Toerisme. Er werd een nieuw evenwicht bereikt en er kwam een betere afbakening van bevoegdheden tot stand. Zelfs al zegt men dat Toerisme Vlaanderen terugplooit op haar kerntaak van promotie en marketing, toch blijven de uitdaging en de inzet ontzettend groot.

Sedert deze zittingsperiode wordt toerisme terecht steeds meer geïnterpreteerd als een belangrijke economische activiteit. De investeringen liegen er niet om. Het is inderdaad een hele economie : een geweldig sociaal fenomeen. Toerisme is zeer belangrijk geworden in het leven van mensen. Laten we hopen dat het nog kan groeien. Het is dan ook vooral onze taak erover te waken dat de toegankelijkheid tot toerisme en recreatie wordt verzekerd voor zoveel mogelijk mensen. Er moeten kansen ontstaan voor iedereen.

Dat verklaart ook waarom de conclusies van de werkgroep rond jeugd- en sociaal toerisme zo belangrijk zijn. Nog tijdens deze zittingsperiode moeten de aanbevelingen worden omgezet in acties op het operationele vlak, met de middelen die daarvoor nodig zijn. Dan pas kunnen we deze zittingsperiode afronden met een afgewerkt concept.

De implementatie van het decreet veronderstelt iets meer toerisme binnen de administratie, en minder administratie binnen Toerisme Vlaanderen. De ambitie is er zeker, maar ook voor promotie en dienstverlening zijn voldoende middelen nodig. Strategische allianties moeten worden uitgebouwd. Toerisme Vlaanderen moet een actievere rol spelen inzake productontwikkeling en innovaties.

Volgens het decreet moet Toerisme Vlaanderen een beheersovereenkomst sluiten met de Vlaamse regering. We hopen dat die overeenkomst nog tijdens deze zittingsperiode aan dit parlement kan worden voorgelegd, voor u haar in de regering goedkeurt. Er blijft wel niet veel tijd meer over. Daarom vraag ik dus ook een engagement van de minister-president.

Terecht blijft binnen de begroting van de Vlaamse Gemeenschap toerisme een groeisector. De dotatie voor Toerisme Vlaanderen mag trouwens niet op zichzelf worden bekeken, als enige overheidsinspanning voor deze sector. Door de cofinanciering in het kader van 5b-regio's kunnen extra middelen voor toerisme worden gegenereerd. Ze zijn ook heel belangrijk voor het platteland.

De financiering via het departement Openbare Werken, bijvoorbeeld voor riviertoerisme, maar ook de eveneens terechte financiering via het Kustactieplan biedt zoveel extra mogelijkheden. Die sorteren een belangrijk toeristisch effect. Volgens onze fractie is een geïntegreerde aanpak van het toerisme de juiste beleidsvisie voor deze sector, die zoveel raakpunten heeft met andere beleidsdomeinen.

Trouwens, een coherent beleid voor de toeristische infrastructuur is ook voor ons een blijvende opdracht voor de Vlaamse Gemeenschap. De kampeersector, de gastenkamers en ook het hoevetoerisme moeten de kans krijgen een kwalitatieve en kwantitatieve inhaalbeweging te maken. Het aanbod van die infrastructuur mag niet in het gedrang komen.

Ten slotte is een goede communicatie over het Vlaams beleid nodig. Slechts een volgehouden promotionele campagne zal blijvende resultaten opleveren.

Mijnheer de minister, de nieuwe voorzitter van Toerisme Vlaanderen geeft u vandaag in Knack een voorzet. Er is nog verschrikkelijk veel werk. Waar wacht u op om ook onze rijkdom in de schijnwerpers te zetten ? (*Applaus bij de CVP en de SP*)

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde zijn de materies Cultuur en Sport en Media.

De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, zoals mevrouw Merckx zei hebben we geprobeerd om

Coens

een overgang te creëren naar de materie Cultuur. Het belang van cultuur, de cultuurbeleving en het culturele leven in Vlaanderen kan in dit parlement niet voldoende worden onderstreept. Het culturele leven in Vlaanderen in verleden, heden en toekomst bepaalt immers onze plaats in de wereld.

Het project Vlaanderen heeft geen zin als de desem zou ontbreken van een levende cultuur waarin iedereen zich volgens zijn eigenheid kan uitleven, creatief kan zijn, voldoening kan vinden en dit gevoel kan delen met anderen. Het parlement moet werken aan het stimuleren van de culturele activiteit, aan de creatie van een kader waarin uitwisseling en bewondering mogelijk zijn, waarin ieder zijn of haar weg kan vinden om uiting te geven aan wat hem of haar ligt. Stimuleren komt niet alleen tot uiting in de groei van de middelen, maar ook in het creëren van ruimte, onderbouw en kaders. In die zin kunnen we samen met de minister de voorbije jaren en de begroting van dit jaar evalueren.

U zult beseffen dat de voorbije drie of vier jaar maar een korte periode vormen, maar de CVP-fractie stelt met tevredenheid de enorme aandacht vast van deze regering voor het beleidsveld cultuur. Zowel het decretale en het uitvoerende werk als de middelen voor cultuur zijn in deze regeerperiode bijzonder onder de loep genomen. De CVP-fractie is tevreden dat de Vlaamse regering ook in 1999 meer middelen wenst te besteden aan cultuur. De positieve tendens van de laatste jaren houdt aan. De achterstand die de culturele sector in de jaren tachtig had opgelopen, wordt langzaam ingehaald. Tegelijk werkt de Vlaamse regering samen met het parlement aan een nieuwe decretale regeling van verschillende deelsectoren.

Na 25 jaar culturele autonomie heeft Vlaanderen een muziek- en museumdecreet. De budgetten hiervoor werden verhoogd. Het is nu nog te vroeg om de gevolgen op het terrein al in te schatten. We hopen deze decreten volgend jaar en in de volgende regeerperiode te kunnen evalueren en eventueel bij te schaven om ongewenste neveneffecten weg te werken. De begroting voor 1999 zal de musea een belangrijk aanvullend element bieden door de oprichting van het reproductiefonds voor de musea. Dit is een belangrijke aanzet om ons patrimonium in de eenentwintigste eeuw op een adequate manier te ontsluiten. De start van het Vlaams Muziekcentrum zal een extra impuls geven aan heel de muzieksector.

Ook de buitenlandse promotie is belangrijk. We kunnen een voorbeeld nemen aan Engeland, waar muziek het eerste exportproduct is. Een muziekcentrum voor de promotie van het muzikale leven in Vlaanderen heeft heel wat werk voor de boeg.

Ik kom tot de hervorming en bijschaving van de jeugddecreten. Voor de drie niveaus werd succesvol een decreet afgerond. Dit werd bekroond met een financiële injectie. Onze fractie betreurt echter dat de voorziene indexering niet in de begroting voor 1999 werd opgenomen. Het gaat niet om bijzonder veel geld, maar doordat deze belofte niet wordt nagekomen, worden de reeds geleverde inspanningen terugschroefd. Dat is jammer.

Anderzijds zijn niet alleen de middelen belangrijk. Met deze drie decreten is het Vlaams jeugdbeleid nog niet af. Jongeren en jeugdorganisaties worden met heel wat praktische problemen geconfronteerd bij de uitoefening of de uitbreiding van hun activiteiten. In het landelijk jeugddecreet hebben we uitdrukkelijk ingeschreven dat de Vlaamse regering een jeugdwerkbeleidsplan zou opstellen. Dat was bedoeld voor het begin van de volgende regeerperiode. Dit moet dus in elk geval in 1999 gebeuren. Bij het begin van de volgende regeerperiode kan het gehele en inclusieve beleid ten aanzien van jongeren worden bekeken.

Jongeren verdienen onze aandacht in alle aspecten van het cultuurbeleid, zowel in het museumbeleid, het muziekbeleid, het kunstbeleid en het sportbeleid, als in andere beleidsdomeinen zoals milieu, ruimtelijke ordening, mobiliteit, sociaal beleid, enzovoort. Het is belangrijk dat dit volgend jaar kan gebeuren.

Mijnheer de minister, ik wil nog even de aandacht vestigen op een op het eerste zicht klein probleem, namelijk het blijvend tekort aan tenten bij de Vlaamse Uitleendienst. De financiële inspanningen van de regering tijdens deze regeerperiode moeten verder worden ondersteund met bijkomende inspanningen om aan deze behoefte te kunnen voldoen.

Als we spreken over de jeugd, is de sportsector nooit veraf. Gedurende de laatste twintig jaar heeft in het sportbeleid een belangrijke omschakeling plaatsgehad. Dit kon niet bruusk gebeuren en moest grondig worden voorbereid. De studiefase is nu echter afgelopen. Het Strategisch Plan voor Vlaanderen is opgemaakt. We komen nu toe aan de uitvoering. Het parlement moet zich engageren om nog voor het parlementair reces een nieuw decreet op de sportfederaties goed te keuren, zodat

Coens

er een goede decretale basis komt voor de 50 miljoen frank die in de begroting van 1999 voor jeugdsport werd ingeschreven. Dit geld moet rechtstreeks aan de jongeren toekomen.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Ik heb in het Vlaams Parlement nog nooit meegemaakt dat de commissie voor Cultuur en Sport zoveel aandacht heeft besteed aan sport als tijdens deze zittingsperiode. Het parlement heeft zijn werk gedaan en heeft het Strategisch Plan mee helpen opmaken.

Ik ben echter bijzonder ontgoocheld over de uitvoering ervan. De voorziene stappen worden niet gezet. In de sportwereld gaan steeds meer stemmen op om het sportbeleid opnieuw onder te brengen bij de federale overheid. Men stelt immers vast dat het op Vlaams niveau niet werkt.

Ik ben geen voorstander van een federale minister van Sport, maar het wordt moeilijker om dit tegen te houden, omdat de Vlaamse overheid er niet in slaagt om de versnippering van de bevoegdheden onder de diverse ministers weg te werken. We hebben een goed sportbeleid uitgetekend, maar de uitvoering ervan op het terrein blijft achterwege. Dat is een van de grote ontgoochelingen van deze regeerperiode. De Vlaamse regering slaagt er niet in overeenstemming te bereiken tussen de drie betrokken minister.

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : We hebben in de Vlaamse regering een lijst gemaakt van achtentwintig punten uit het strategisch plan. Daarvan zijn er vandaag bijna al twintig uitgevoerd. Misschien zit de hervorming van het BLOSO u dwars. Dat is echter slechts een van de punten. Het strategisch plan is veel meer dan het hervormen van het Bloso op zich. Het is te gemakkelijk om te zeggen dat, als we daar iemand onderuit halen, het sportbeleid morgen beter zal zijn. U zegt dit niet met zoveel woorden, maar dat denkt u wel. Dat is natuurlijk een zeer smalle benadering. De hele hervorming van de sportcentra is nu bezig. We dragen momenteel elf centra over. Bij de helft ervan zijn de gesprekken reeds zeer ver gevorderd en bij een tweetal kunnen zelfs de contracten worden getekend met betrekking tot de overdracht.

Er werden projecten uitgetekend met betrekking tot de kwaliteitsontwikkeling. Er werd 50 miljoen

frank vrijgemaakt voor de jeugdsport. We zitten aan tafel met de verschillende federaties. Zo kan ik nog twintig punten opnoemen. Het is waar dat Bloso nog altijd niet is hervormd, en Carla Galle is nog niet wandelen gestuurd, want dat is wat u wil zeggen.

De voorzitter : De heer Hostekint heeft het woord.

De heer Patrick Hostekint : Mijnheer Denys, ik ben blij dat u dat zegt, niet om mezelf een plezier te doen, maar het bewijst dat u een goede lezer bent van 'De Morgen'. Het ging over wat Walter Pauli vrijdag in het editoriaal van deze krant heeft geschreven. Hij zei dat er zeer snel maatregelen zijn gekomen op federaal vlak, maar slecht voor één aspect, namelijk het probleem van de mensenhandel in de sport en vooral van de buitenlandse voetballers. Dit is inderdaad zeer snel gebeurd. Ik heb samen met Paula Semer een wetsvoorstel ingediend. Ik heb daar eerlijk gezegd niet zo een grote verdienste aan, het is vooral de verdienste geweest van federaal minister Smet, die er zeer snel op heeft gereageerd.

Er zijn in de commissie voor Cultuur en Sport een reeks hoorzittingen geweest over de problematiek van de mensenhandel in de sport, wat in België een reëel probleem vormt. Men kan dit niet wegcijferen. Bekijk de samenstelling van de ploegen van eerste tot vierde provinciale, en men ziet dat vreemde jonge spelers in België worden uitgebuit. Dat is trouwens ook beschreven in het rapport voor gelijke kansen en racismebestrijding.

Er werden een aantal voorstellen gedaan, maar ik spreek alleen over dat probleem. Ik stel vast dat minister Kelchtermans in al die maanden en jaren niets aan de problematiek van de voetballers heeft gedaan. Ik zal zeker geen pleidooi houden voor het opnieuw overhevelen van de bevoegdheid sport naar het federaal niveau. Ik wil alleen vragen dat aan de besluiten van een commissie van het Vlaams Parlement door de regering een passend gevolg wordt gegeven, zoals dat nu is gebeurd in de Senaat en hopelijk ook in de Kamer door federaal minister Smet.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Het ontwerp van decreet privé-arbeidsbemiddeling is ingediend. Ik spreek formeel tegen wat de heer Hostekint zomaar stelt, alsof er niets is gebeurd. Het ontwerp heeft heel wat voorbereiding gevraagd, en het betekent een echte doorbraak op het vlak van

Kelchtermans

arbeidsbemiddeling. Onder meer de hele problematiek van de voetbalmakelaars zit daarin vervat.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : De heer Hostekint haalt één aspect aan, namelijk de mensenhandel in de sport. Ik stel vast dat in de praktijk één concrete zaak is veranderd tijdens deze regeerperiode, namelijk de invoering van de topsportscholen door voormalig minister van Onderwijs Van den Bossche. De grote vraag was echter te proberen het sportbeleid gedecentraliseerd via de gemeenten, de clubs en het onderwijs in een driehoeksverhouding meer stimulansen te geven. Wat u ook zegt, mijnheer de minister, daar is tot op heden niets van in huis gekomen, maar dit is de prioriteit.

Minister Luc Martens : Mijnheer Denys, voor het gemeentelijk sportbeleid werd het budget van 80 naar 120 miljoen frank opgetrokken.

De heer André Denys : Maar van een fundamentele verschuiving naar een gecentraliseerd sportbeleid komt niets in huis. De versplintering binnen uw regering inzake sportbeleid blijft. We hebben de discussie over de dopingbestrijding gevoerd. In het departement Welzijn en Gezondheid – ik weet dat het niet uw departement is, maar het houdt ook verband met sport – wordt op dat vlak een totaal non-beleid gevoerd. U als minister van sport, die normalerwijze de advocaat van de sport zou moeten zijn, houdt zich terzake totaal afzijdig. Als we niet snel overgaan tot een fundamentele aanpak, dreigen we in de sportwereld zelf de indruk te wekken dat Vlaanderen niet in staat zou zijn een eigen sportbeleid te voeren.

Minister Luc Martens : Mijnheer Denys, het is uw rol als oppositielid een dergelijke toon aan te slaan. Maar het willen creëren van een minister van de sport en daarbij denken dat die almachtig zou zijn en nooit met zijn collega's overleg zou moeten plegen, is een utopie. Vandaag zijn alle bevoegdheden onderling met elkaar verweven en elke minister dient voortdurend met de andere ministers overleg te plegen. Een minister van Sport zou voortdurend moeten aankloppen bij de minister van Tewerkstelling, bij de minister van Volksgezondheid, bij de minister van Ruimtelijke Ordening, bij de minister van Onderwijs, enzovoort. Een eigenmachtige en volkomen autonome minister van Sport is dus een illusie. Het is trouwens om die reden dat de regering als een college optreedt en beslissingen neemt

waarbij elkeen zich positief interesseert voor het beleid dat de anderen uittekenen.

De voorzitter : Mag ik u verzoeken de heer Coens de kans te geven zijn betoog verder te zetten ? Als we zo verder gaan, dreigen sommige ingeschreven sprekers pas vanavond laat aan de beurt te komen.

De heer Brill heeft het woord.

De heer Louis Brill : Mijnheer Hostekint, er zijn inderdaad hoorzittingen geweest en ik trek niet in twijfel dat er zeker malafide makelaars zijn en dat bepaalde clubs er soms onfrisse praktijken op nahielden. Gelukkig zijn dit uitzonderingen.

We mogen dit dus niet veralgemenen en zeggen dat vele jonge spelers van eerste nationale tot vierde provinciale worden uitgebuit.

- *De heer Francis Vermeiren, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

De heer Patrick Hostekint : Het was zeker niet bedoeld als kritiek op de werking van uw commissie, want daar is zeer goed werk geleverd en er werd een zeer goede resolutie opgesteld die trouwens eenparig door het Vlaams Parlement werd goedgekeurd.

Niemand kan evenwel ontkennen dat er een probleem was en nog steeds is met betrekking tot jonge voetballers uit het buitenland. We mogen trouwens niet alle makelaars over dezelfde kam scheren.

Ik juich het toe dat er dienaangaande op federaal vlak een aantal maatregelen werden genomen en hoop dat het Vlaams Parlement op korte termijn het federale voorbeeld zal volgen.

De heer Joachim Coens : Mijnheer Denys, men moet in de eerste plaats goed weten voor welk soort van sportbeleid men pleit.

Voor ons is die eerste aanzet, dus die vijftig miljoen frank, bijzonder belangrijk. Deze middelen moeten ons inziens gaan naar een goede sporttechnische, sportmedische en sportpedagogische omkadering van jongeren, met het levenslang-sport-beleven als doelstelling. Dit is voor ons veel belangrijker dan de puur commerciële vedettencultus die door sommigen in de sport wordt gehanteerd.

Het zou mij trouwens bijzonder interesseren of de VLD de door de heer Denys voorgestelde lijn ver-

Coens

der wenst te zetten, dan wel met de komst van de heer Dedecker te buigen voor de vedettencultus.

De heer André Denys : De heer Dedecker kent meer van sport dan alle Vlaamse regeringsleden samen. Hij is er ten minste in geslaagd van een nauwelijks gekende sport een populaire en succesrijke discipline te maken.

Wat ik hier aanklaag, is het non-beleid van de Vlaamse regering waarvoor ik minister Martens verantwoordelijk acht. (*Opmerkingen van de Vlaamse regering*)

Het is inderdaad de taak van de Vlaamse regering om een echt sportbeleid in Vlaanderen te voeren. (*Opmerkingen van de Vlaamse regering*)

Het was de conclusie van het voltallige parlement dat de overheid een inspanning moet leveren voor de jeugdsport. De regering mag echter geen geld geven aan bevriende clubs voor het bouwen van stadia.

De heer Joachim Coens : De conclusie over het strategisch plan luidde ook dat de drop-out het belangrijkste probleem vormt. Jongeren worden niet op een adequate wijze begeleid. Het is essentieel dat een breed publiek levenslang aan sport blijft doen. Welke logo's op de trainingspakken prijken, is van veel minder belang. Dit is een belangrijke accentverschuiving.

Mijnheer de minister, ik heb nog een aantal andere positieve punten die niet over het sportbeleid gaan. Onze fractie is erg tevreden met de culturele accenten die werden gelegd op het gebied van de architectuur en vormgeving. De uitgifte van het jaarboek over architectuur is een erg lovenswaardig initiatief, net als de oprichting van het Cultureel Investeringsfonds dat culturele infrastructuur van Vlaams belang, op een adequate manier tracht te financieren. De beleidsvisie over monumentenzorg werd op een schitterende wijze weergegeven in de oriëntatienota over monumentenzorg. De 150 miljoen frank die in 1999 bijkomend wordt uitgetrokken voor monumentenzorg vormt een eerste aanzet. We hopen dat dezelfde inspanningen elk jaar opnieuw zullen worden geleverd, zodat de markt niet wordt verhit.

Ik heb nog een drietal puntjes over het werk dat we tijdens de volgende zittingsperiode nog voor de boeg hebben en dat dus nog niet zichtbaar is in de begroting. Onze fractie vindt dat het aanpakken

ervan broodnodig is. Het voorbereidend werk werd reeds gedaan. Ten eerste moet de bibliotheeksector een antwoord geven op de uitdagingen van de informatiemaatschappij. Hoe kunnen we ons daarop voorbereiden? Bibliotheken dienen te evolueren naar infotheken waardoor het recht op informatie voor de burger wordt gevrijwaard. Initiatieven terzake mogen niet enkel op Vlaams niveau worden genomen.

Minister Martens, u dient samen met de andere Europese ministers van cultuur waakzaam te blijven zodat het recht op informatie ook op Europees niveau blijft gevrijwaard. Dit recht dreigt immers af te brokkelen, net als het recht op informatieverstrekking door de overheid. Het fijnmazig netwerk van lokale bibliotheken zou de toegangspoort tot de informatiesamenleving voor alle Vlamingen moeten zijn. Er is op dat vlak nog heel wat werk aan de winkel, en ik hoop dat we de volgende zittingsperiode samen kunnen werken aan een nieuw bibliotheekdecreet.

De tweede zaak waarvan het voorbereidend werk bijna is afgerond, is de spreiding van de culturele infrastructuur en het culturele aanbod. Hierover werd reeds een studie gemaakt. We zouden die moeten evalueren zodat we tot een decretale bijsturing kunnen overgaan. We dienen ons af te vragen hoe de erkenningsstop die door de centra wordt gehanteerd, opnieuw kan worden geëvalueerd en hoe de verhouding en samenwerking tussen kunstencentra, culturele centra en lokale gemeenschapsinfrastructuur kan worden geoptimaliseerd. Dit alles past in een gedecentraliseerd cultuurbeleid. Voor onze fractie blijft het belangrijk dat ook gemeenten die niet over culturele centra beschikken, een hoogstaand cultureel aanbod hebben voor een breed publiek.

Het sociaal-cultureel werk vormt het derde punt. Dit dient opnieuw te worden bekeken voor het de 21ste eeuw kan worden binnengeloodst. De decreten van 1995 bieden deze sector immers nog niet voldoende voorbereiding op de volgende eeuw. Het is een uitdaging om dit alles opnieuw onder de loep te nemen in het licht van de informatiemaatschappij en de permanente vorming. We dienen te onderzoeken hoe voor de mensen, die voortdurend inspanningen leveren om zich bij te schaven en de kennismaatschappij bij te benen, een relevant kader kan worden gecreëerd.

Hoe kan het socio-cultureel werk daarin worden ingeschakeld en hoe kan dit zich verhouden ten aanzien van VDAB, VIZO, OSP en andere oplei-

Coens

dingen ? Er is nog heel wat werk aan de winkel om die onderling op elkaar af te stemmen.

Mijnheer de minister, dames en heren, ik heb met dit betoog enkele klemtonen willen leggen. Er zijn zeer vele facetten aan het cultuurbeleid. Vele werden niet aangehaald. Het cultureel leven in Vlaanderen is boeiend, waar de christen-democraten bijzonder veel aandacht voor hebben. Cultuur raakt ons in de kern van onze boodschap. Het drukt de uniciteit van elke mens uit en toont de kracht en de creativiteit die van iedereen kan uitgaan. We beschouwen het als onze continue opdracht om die creativiteit te appelleren en zo mensen in staat te stellen ook voor anderen iets te betekenen. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, wat betreft de begrotingsbespreking in de commissie voor Cultuur zal ik niet in herhaling vallen. Ik ga ook geen detailbespreking houden. In de commissie hebben we uitvoerig vragen kunnen stellen en suggesties kunnen doen. We hebben het debat op een constructieve manier gevoerd. We hebben heel weinig over sport gesproken. Daar zit competitie in en als de politiek daarbij komt, wordt het voor een stuk politieke competitie.

We zijn niet euforisch over de begroting 1999, maar we vinden ze ook niet desastreus. We hebben ons daarom onthouden. Dat rapport kunnen niet alle Vlaamse ministers voorleggen in hun commissie. Nochtans hebben we ernstig werk geleverd. We hebben er ons niet op een draffje vanaf gemaakt of ons beperkt tot oppervlakkige beschouwingen.

Ik wil vier bekommernissen te berde brengen, die niet in de commissie aan de orde zijn gekomen : het verenigingsleven en de rol van de vrijwilligers daarin; de investeringen in bepaalde sectoren, zoals dans, muziek, theater en het publiek dat men bereikt of net niet bereikt; de relatie cultuur en onderwijs en ten slotte cultuur als element van maatschappelijke weerbaarheid.

Over het verenigingsleven en de rol van de vrijwilligers erin wil ik het volgende kwijt. Wie in de politiek stapt, vertrekt met bepaalde idealen en doelstellingen. Men wil bepaalde dingen verwezenlijken en de omgeving steunt dat en voedt dat. Men heeft dan een mandaat, maar dan stelt men vast dat tussen droom en daad wetten en praktische

bezwaren staan. Men wil van alles, maar het gaat niet. Er zijn structuren die gerespecteerd moeten worden. Ik ben erg bekommerd om het verenigingsleven en de plaats van de vrijwilligers daarin.

Afgelopen week woonde ik in mijn gemeente een concours van fanfares en harmonieën bij. Ik stelde daar opmerkelijke dingen vast. In de eerste plaats werd daar echt kwaliteit geboden. Amateurs en professionelen gaven er samen mooie optredens en maakten er een puike organisatie van. Het publiek ontbrak evenwel, want dat bestond vrijwel uitsluitend uit degenen die net het podium hadden verlaten en degenen die er nog op moesten. Er was natuurlijk ook familie van de muzikanten, een beetje aanhang van de organisatoren en enkele politici. Deze laatsten spreken dan hun appreciatie uit over deze manifestaties, maar dat drukt zich niet uit in geld. Dat vind ik vreemd, want cultuur is een miljardenpost geworden. We zijn bezig met randvoorwaarden, impulsen en nationale structuren, dat heeft zijn belang en verdienste, maar we mogen de basis niet in de steek laten.

Toen ik nog niet lang in het parlement zat, diende ik een voorstel van decreet in over de hervorming van het SKW, ik wou de piramide omkeren. Volgens mij ging en gaat er te veel geld naar de nationale en provinciale structuren en te weinig naar de kleine verenigingen die cultuur een gezicht geven. Het Davidsfonds bijvoorbeeld valt en staat met zijn basisgroeperingen. Hetzelfde geldt voor amateuristische kunstbeoefening. In de wandelgangen geeft iedereen me gelijk, maar op het officiële forum breekt de competitie onmiddellijk los. Iedereen voelt zich bedreigd en wanneer het over loonsubsidies gaat, wordt het gesprek helemaal onmogelijk. Cultuur verrijkt een samenleving, we zouden de moed moeten opbrengen om de basiscultuur substantieel te steunen.

Afgelopen week zag ik op tv een interview met de Nederlandse staatssecretaris voor Cultuur en Media, de heer Van der Ploeg. In Nederland gaat eveneens een massa geld naar muziektempels en orkestralen. Het publiek bestaat uitgerekend uit die mensen die de volle pot zouden kunnen betalen. De reden waarom men de echte doelgroepen niet kon bereiken, was onder meer afstand, want dit soort activiteiten kent een mobiliteitsprobleem. Voor de jongeren blijft de prijs te hoog, vooral zij ontbraken. Het aanbod was trouwens niet gericht op jongeren.

De heer Van der Ploeg vond dit een discrepantie met de grote, populaire muziekfestivals, zoals Torhout-Werchter in Vlaanderen, waar men massa's

Keulen

mensen mee weet te bereiken. In het klassieke genre lukt dat soms ook. Deze evenementen vinden niet onder elke kerktoren plaats, ze zijn niet goedkoop en het aanbod is kwalitatief hoogstaand. Dit is niet meteen op het grote publiek gericht.

Hij maakte ook de opmerking dat de verkoop van cd's aantoonde dat er veel belangstelling is voor muziek, ook voor klassieke muziek. Daarom is het jammer dat in onze muziektempels – in onze orkestzalen – het jonge publiek afwezig is. We zouden dat Mattheuseffect moeten kunnen doorbreken.

Waarom nemen we geen initiatief naar analogie met het decreet op het bibliotheekwezen. Dit bepaalt dat bibliotheken worden verplicht om regelmatig uitbreidingsactiviteiten te organiseren om voor subsidiëring in aanmerking te komen. Het is de plicht van bibliotheken om publiek aan te trekken, en om scholen, senioren en degelijke uit te nodigen. Waarom kunnen we niet structureel voorzien dat muziektempels en dergelijke verplicht zijn om jaarlijks drie activiteiten voor jongeren te organiseren? Men moet er vroeg mee beginnen, en zich richten tot kinderen uit het lager onderwijs en de middenschoolen. Kinderen moeten leren smaak te krijgen voor datgene wat wordt aangeboden.

Ik heb het nu even over een van mijn stokpaardjes. De relatie tussen onderwijs en cultuur is vandaag een verticale relatie. Eigenlijk zouden we tot een eerder dwarse verhouding moeten komen, zoals dat in Duitsland een beetje het geval is. Daar zijn zowel cultuur als onderwijs een zaak van de Länder. De minister van onderwijs is er 'der Kulturminister'. Onderwijs is er een onderdeel van het cultuurbeleid. Jack Lang zei ooit: 'Cultuur omvat alles'. U moet zich dat voorstellen alsof de ministerbanken hier worden vervangen door een grote stoel, waarop de minister van Cultuur zit. Cultuur, zo stelde de heer Lang, is eten en drinken. Dat is ontroering, dat is het verhevende maar ook het alledaagse, dat is datgene wat het beste in mensen wakker maakt.

Ik denk dat ik daarover met de minister van Cultuur niet van mening verschil. Al op zeer jonge leeftijd moeten kinderen leren om gevoelig te worden voor cultuurvormen. Ze moeten leren dat cultuur boeiend maar ook ontspannend is.

Een laatste element is de visie dat cultuur een element van maatschappelijke weerbaarheid is. Dat is een van mijn stokpaardjes. Ik heb soms het gevoel

dat collega's alle gevoel voor verhoudingen kwijt zijn als ze het over het kiespubliek hebben. Alles wat gebeurt, hoe erg dat voor de mensen zelf soms kan zijn, wordt in de media opgeblazen tot halve of hele tragedies en nationale rampen. Ik kom uit een gemeente die regelmatig onder water staat. Als men dan de mensen bezoekt, worden er soms dingen gezegd waarover men drie dagen later dan spijt heeft.

Misschien kan cultuur ertoe bijdragen dat die laag vernis een beetje dikker wordt. Cultuur gaat in wezen over beschaving. Via cultuur kunnen mensen meer veerkracht, meer mentale weerbaarheid verwerven om de uitdagingen van alle dag het hoofd te bieden. Dat alles is een hele boterham voor de minister van Cultuur. Men zou bijna gaan watertanden om titularis van dat departement te kunnen worden. Voor ik daarover te ver uitweid, beëindig ik hier mijn betoog, en dank ik u voor de aandacht. (*Applaus*)

De voorzitter : Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, in het kader van de bespreking over de begroting en de beleidsbrief over media zal ik hier niet ingaan op alle details, punten en komma's. Ik wens me te beperken tot de grote lijnen van het beleid en de financiële weerslag hiervan op de begroting. Verder zal ik terugblikken op de daadwerkelijke verwezenlijkingen.

De laatste drie jaren is er op het vlak van de media veel gerealiseerd. Er zijn grondige wijzigingen aangebracht in de mediawereld in Vlaanderen. Veel van de doelstellingen en projecten die u bij uw aantreden hebt vooropgesteld, zijn reeds gerealiseerd. Sommige staan nog in de steigers, andere hebben reeds onze volledige goedkeuring genoten. Onze fractie heeft u talrijke malen gesteund, of heeft op een constructieve wijze meegewerkt aan de uitwerking van die projecten. Verschillende wijzigingen die we voorstelden, zijn door de meerderheid aanvaard.

Op één dossier na heb ik hiervan tot op vandaag geen enkele spijt. Dat ene dossier is de hervorming van de openbare omroep. Onze fractie heeft deze hervorming gesteund. Wij hebben zowel aan het mini- als aan het maxidecreet altijd positief meegewerkt. We hoopten dat er een échte verandering van de zwaar verziekte en gepolitiseerde openbare omroep mogelijk was. We hoopten op een betere openbare omroep. We hoopten op een openbare omroep voor alle Vlamingen, zonder onderscheid.

Dillen

We hoopten op een eerlijke, echt onafhankelijke, objectieve openbare omroep.

Vandaag blijkt die hoop naïef te zijn geweest. Het is juist dat er grondige veranderingen zijn gebeurd op het vlak van het bestuur en management. Akkoord, er zijn grondige veranderingen doorgevoerd op het vlak van het bestuur en het management. Ook op het gebied van de kwaliteit is één en ander ten goede veranderd. Een aantal programma's zijn inderdaad kwalitatief van een hoog niveau. Dit geldt helaas niet voor de volledige programmatie. We kunnen dit geregeld vaststellen.

Waar Ketnet aanvankelijk zeer behoorlijk scoorde, kunnen we ons vandaag toch wel vragen stellen bij de doelstellingen. Het Vlaams Parlement heeft via een unaniem goedgekeurde resolutie gevraagd een goed en kwalitatief behoorlijk kindernet uit te bouwen. U begrijpt dat ik niet dagelijks naar hun programma's kijk, maar de jongste tijd heb ik verscheidene keren een poging ondernomen. Vanuit diverse hoeken hoorde ik namelijk meer en meer kritiek. Mijnheer de minister, men kan inderdaad dikwijls de wenkbrauwen fronsen en zich afvragen of het wel verantwoord is om de kinderen naar bepaalde programma's te laten kijken.

Deze kritiek geldt niet enkel voor Ketnet maar ook voor sommige programma's die worden uitgezonden op tijdstippen waarop kinderen en jongeren veelal naar televisie kijken. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om soaps en een aantal praatprogramma's. Hier geldt een absolute en vaak schaamteloze alles-kan-en-alles-mag mentaliteit. De thema's in beide categorieën gaan vaak over heel uitzonderlijke en extravagante, abnormale gevallen.

'De uitzondering wordt de norm waarbij mensen die gewoon hun werk doen, trouw aan elkaar vaste keuzes maken en geen bijzondere seksuele geaardheid etaleren, zich afvragen of er niets mis is met hen. Vanwege de kijkcijfers moet men op zoek gaan naar straffere zaken. Kinderen van 16 à 17 jaar die op een fuif iemand ontmoeten en 's nachts onmiddellijk met elkaar in bed kruipen, ik vind dat niet normaal maar op TV is dat wel de norm. Hoe moet ik daar als ouder die zijn kinderen fatsoenlijk probeert op te voeden tegen opboksen?' Mijnheer de minister, dit zijn niet mijn woorden. Dit zijn de woorden van uw partijvoorzitter. Voor één keer heeft hij overschot van gelijk.

Niet enkel de openbare omroep bezondigt zich hieraan. Het zou haar wel sieren dergelijke pro-

gramma's volledig van het scherm te houden, ondanks de kijkcijfers. Ik besef wel degelijk dat dergelijke programma's veel kijkers aantrekken en ik wil helemaal niet de moraalridder spelen. Op het vlak van de bescherming van kinderen moeten evenwel andere normen gelden. Het is betreurenswaardig dat we tot op vandaag nog niet het nodige hebben kunnen doen om kinderen beter te beschermen tegen de televisie.

Ik stel vandaag vast dat niet zozeer pornografie een probleem vormt – toch niet op tijdstippen dat kinderen kijken – maar wel het geweld dat dagelijks op de jonge kijkers wordt losgelaten. Mijnheer de minister, ik hoop dat we naar aanleiding van de bespreking van twee voorstellen, die in januari in de commissie zullen worden besproken, hier eindelijk enige verandering in kunnen brengen.

Ik stel me ook vragen op het vlak van de inzet van bepaalde medewerkers en hun medewerking aan zowel de openbare omroep als de commerciële zenders. Verscheidene medewerkers van onze openbare omroep verdedigen in een andere hoedanigheid de kleuren van de commerciële omroepen. Dit is niet te verantwoorden en eigenlijk onverantwoord. Ook stel ik vaker vast dat een aantal medewerkers van de VRT-radio tijdens de programma's meer en meer reclame maken voor commerciële zenders. Ik stel vast dat VRT-radio meer en meer samenwerkt met de commerciële TV. Het gaat hierbij zelden om VTM maar des te meer om VT4.

Ik kan u hiervan verschillende voorbeelden geven. Vindt u dat het kan, mijnheer de minister, dat iemand die luistert naar de VRT-radio regelmatig reclame hoort voor organisaties die op poten worden gezet door VT4? Deze vraag is belangrijk, zeker in het licht van de gisteren in het Parlement unaniem goedgekeurde resolutie betreffende VT4. Over alle partijgrenzen heen is gisteren besloten dat de situatie van VT4 vandaag niet langer aanvaardbaar is. Het is onduidelijk dat de VT4-zender, die zich in de praktijk eigenlijk uitsluitend op Vlaanderen richt, op regelmatige basis de Vlaamse regelgeving aan zijn laars lapt. Hierbij zwijg ik nog over de kwalitatieve inhoud. Dagelijks stellen we vast dat verschillende programma's niet beantwoorden aan normen die we kwalitatief opleggen aan onze eigen openbare omroep. Bovendien stellen we regelmatig vast dat onze eigen openbare omroep, die dan wel gehouden is aan die normen en regels, op officiële wijze samenwerkt met VT4. Dit geldt bijvoorbeeld voor een aantal evenementen die door de VRT in samenwerking met VT4 worden gerealiseerd.

Dillen

Bij een recent bezoek van de commissie voor Mediabeleid aan de commerciële zender VTM hebben we precies dezelfde klacht gehoord over de aankoop van buitenlandse producties. Hierbij weigert de openbare omroep samen te werken met, maar kiest hij wel VT4 als partner. Ik heb daar een aantal bedenkingen bij.

Wat me eigenlijk het meest ergert aan de nieuwe openbare omroep, is dat hij duidelijk in hetzelfde bedje ziek is als de oude openbare omroep, die we grondig hebben willen veranderen en ombouwen. Ik heb het dan over de objectiviteit. Respect voor andermans overtuiging, als die afwijkend is van de mening van journalisten en opiniemakers bij de openbare omroep, is soms ver te zoeken. Op godsdienstig en levensbeschouwelijk vlak wordt hiermee, vaak niet altijd openlijk, soms zelfs heel subtiel, de spot gedreven. Ik vind dit storend en onaanvaardbaar.

Een gebrek aan objectiviteit geldt echter niet enkel op godsdienstig en levensbeschouwelijk vlak, maar ook op politiek vlak. Hier blijft de openbare omroep, gefinancierd met het geld van de belastingbetaler, zeer zwaar in gebreke. In de zogenaamde informatieprogramma's, zoals *De Zevende Dag*, *De Wandelgangen* en de nieuwsberichten, gebeurt dit doelbewust. Dit is veel minder het geval bij de commerciële zenders. Bij de openbare omroep stellen wij vast dat hij een aantal gegevens in het kader van nieuws- en informatieverstrekking doelbewust verzwijgt in politieke informatieprogramma's. Doelbewust worden een aantal zaken verdraaid en opzettelijk verkeerd weergegeven. Ik vind dit journalistiek gezien absoluut onwaardig.

Daarenboven blijft het zo dat sommige partijen en personen, ongeacht hun getalsterkte en de kiezer die zij vertegenwoordigen, onbepakt aan bod komen. Dit terwijl anderen, die vaak een hogere representativiteit hebben, zelden of niet aan bod komen. Deze opmerking betreffende het gebrek aan objectiviteit geldt niet enkel voor de nieuws- en informatieprogramma's, maar ook voor de ontspanningsprogramma's. In een aantal ontspanningsprogramma's menen de presentatoren dat zij het recht hebben om hun persoonlijke mening te geven. Ik kan u daarvan een aantal concrete voorbeelden geven. Ik vind dat dit niet kan. Een openbare omroep die wordt gefinancierd met geld van de belastingbetaler moet oog hebben voor alle partijen, en niet slechts voor enkele. Helaas is het vandaag eigenlijk niet meer toegelaten daar vragen over te stellen. Als manifeste inbreuken op de

objectiviteit van de openbare omroep worden aangeklaagd, is het antwoord steeds hetzelfde : de politiek mag zich niet meer bemoeien en de omroep is vrij wat inhoud en programmatie betreft. De Vlaamse Gemeenschap hoest jaarlijks meer dan acht miljard frank op voor de openbare omroep, maar daar blijft het dan ook bij.

Wat de financiering van de VRT betreft, heb ik problemen met de steeds toenemende reclame. Ik ben trouwens helemaal niet de enige. U kent mijn standpunt, en ik zal die discussie niet heropenen. Ik stel enkel vast dat de VRT steeds meer reclame uitzendt, en soms zelfs ergerlijk veel reclame. Dat blijkt niet enkel uit de cijfers. We konden dat ook vaststellen bij het inkijken van de begroting van de VRT. Voor 1997 bedroeg de raming, in overeenstemming met de beheersovereenkomsten, 1 miljard 360 miljoen frank. In werkelijkheid werd echter een opbrengst van 2 miljard 280 miljoen frank gerealiseerd. Dat is ruim 900 miljoen frank meer dan werd toegelaten.

Vandaag heeft de VRT de facto een volledig gemengde financiering. Onafhankelijk van de bedenking dat het monopolie voor landelijke radio-reclame dringend moet worden doorbroken – dat is immers een andere discussie –, stel ik vast dat de zogenaamde sponsoring op televisie vergroeid is tot reclame. Zolang een volledig zuivere financiering niet bespreekbaar is, moet de VRT duidelijk worden gemaakt dat de huidige evolutie niet langer kan. Een fundamenteel debat hierover is dan ook dringend noodzakelijk. Mijnheer de minister, tijdens de commissiebesprekingen bleek dat verschillende commissieleden van verschillende fracties hierover dezelfde mening hebben. Ik hoop dan ook dat we de komende maanden in de commissie voor Media de gelegenheid zullen krijgen hier werk van te maken. (*Applaus bij het Vlaams Blok*)

De voorzitter : De heer Van Rompaey heeft het woord.

De heer Hugo Van Rompaey (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb een aantal woelige nachten achter de rug. Ik was driftig op zoek naar stekelige opmerkingen in verband met het mediabeleid. Mijnheer de minister, we weten dat u slechts tot leven komt wanneer u op een stekelige manier wordt aangesproken over uw daden. Ik zal u dus niet tot leven kunnen brengen. Terwijl u van de voorzitter van de commissie voor Media negen op tien krijgt voor uw beleid, geef ik u onverkort tien op tien.

Mevrouw Marijke Dillen : Dat heb ik niet gezegd, mijnheer Van Rompaey.

De heer Hugo Van Rompaey : Mijnheer de voorzitter, ik heb acht minuten aangevraagd, en ik zal mijn betoeg ook in acht punten indelen.

Mijnheer de minister, ten eerste is uw initiatief om het Vlaams Filmfonds niet enkel met woorden, maar ook met een serieuze budgettaire ondersteuning te verzelfstandigen, een creatief gegeven dat heel positief moet worden gewaardeerd.

Ten tweede is de hervorming van de openbare omroep het koninginnenstuk van uw beleid geworden. De resultaten worden stilaan voelbaar. We hebben allemaal de weg van het mini- en maxidecreet en van de beheersovereenkomst afgelegd. U gaf van in het begin te kennen dat de openbare omroep zijn mannetje maar zou kunnen staan in het nieuwe medialandschap indien hij het zelf zou waar maken. Dat betekent dat de hervorming op het terrein zelf moest plaatsvinden. Vorige week konden een aantal parlementsleden de werkvergadering bij de VRT bijwonen en dit mee bestendigen. De statistische registratie toont aan dat men zeker op de goede weg zit.

Ook positief is punt drie, de oprichting van het Vlaams Commissariaat voor de Media. Mijnheer de minister, u hebt niet gearzeld om de rechtstreekse verbindinglijnen die in het verleden bestonden tussen de minister bevoegd voor het afleveren van vergunningen en erkenningen en de mediaspelers op het terrein, door te knippen of ze minstens op een zindelijke wijze om te leiden. Dat laat toe dat er verantwoordelijkheid in de plaats komt, door het autonoom worden en het onafhankelijk fungeren, ook voor wie de controle moet uitoefenen. Dat is de grote verdienste van dit initiatief.

Dan is er de herstructurering van de Vlaamse Mediaraad. Enerzijds werd deze vereenvoudigd, anderzijds hebben niet alleen de diverse mediasectoren en -deskundigen er het woord, maar ook de verbruikers. We kennen allen het reclamedecreet, dat er inderdaad voor heeft gezorgd dat we ons oriënteerden op de Europese richtlijn. U hebt het reclamemonopolie van de commerciële zender resoluut een halt toegeroepen. U bent tegemoetgekomen aan een aantal nieuwe ontwikkelingen, die onder meer bepalen dat telecommunicatoren die ook beeldtransport willen verzorgen, vanzelfsprekend aan dezelfde normen moeten worden onderworpen als deze die de kabelnetten beheersen.

Ook hebt u goede, plausibele daden gesteld voor de regionale televisiestations.

Het protocol met de schrijvende pers, heel lang een moeilijk punt in ons mediabeleid, hebt u afgehandeld op een wijze die enerzijds gebaseerd is op de verdelende rechtvaardigheid, maar ook toekomstgericht is. Het deelnemen aan multimedia-initiatieven wordt immers aangemoedigd.

Ik wil hier even hulde brengen aan verschillende leden. Alle leden zijn gevoelig geworden voor de vraag hoe kinderen moeten omgaan met deze nieuwe mediaomgeving en hebben er getracht een antwoord op te formuleren. Enerzijds werd de resolutie betreffende kinderen en televisie goedgekeurd, waaruit onder meer het opnemen van het jeugdjournaal in de beheersovereenkomst is gevolgd. Verder is het een onderdeel van de opdracht van de openbare omroep extra aandacht te besteden aan de jongeren. Dat werd trouwens bepaald door het maxidecreet. Het reclameverbod voor en na kinderprogramma's blijft behouden, net als het verbod op sponsoring van kinderprogramma's en het verbod op telewinkelen in de buurt van kinderprogramma's. Ten slotte hebben we het decreet van de vrije nieuwsgaring toegejuicht. Dit is gekneed tot een praktische instelling. Maar het grote principe van die vrije nieuwsgaring is nu beschermd.

Ik moet afsluiten met een droeve noot. De minister zit immers met een zorgenkindje op zijn schoot : het frequentieplan voor de lokale radio's. Het is iedereen bekend dat dit een probleem vormt. Zoals ik hier heb neergeschreven : 'Elektronische golven dreigen communautaire donderwolven op te stapelen.' Hoe dan ook hebben we dit heel pragmatisch opgelost, door het even uit te stellen. Maar we wensen de minister en zijn opvolger veel succes met het oplossen van dit probleem. De grote schare van lokale radio's is terzake immers op een verantwoorde wijze vragende partij. (*Applaus bij de CVP en de SP*)

De voorzitter : De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zal het uiteraard enkel hebben over de sport. Daarnet heeft men gezegd dat cultuur in totaal meer middelen heeft. Ik wou dat ik dit ook kon zeggen voor de sport. De middelen die voor sport zouden moeten vrijkomen, zijn jammer genoeg nog niet volledig vrijgemaakt. Als we praten over een strategisch plan voor sportend Vlaanderen, zouden we toch nog binnen deze zittings-

Van Nieuwkerke

periode ook een strategisch-financieel plan voor sportend Vlaanderen moeten opstellen.

Er zijn ondertussen 28 opdrachten van dat plan uitgevoerd. Er zijn een aantal beleidsplannen gemaakt, maar wat de financiële middelen betreft, blijven nog heel wat zaken oningevuld. Ik verwijs bijvoorbeeld naar de Vlaamse trainerschool. Die school heeft een beleidsplan opgemaakt en zou een extra krediet van 20 miljoen frank moeten krijgen. Jammer genoeg is dit nog niet ingetekend. Niemand kan ontkennen dat die Vlaamse trainerschool een essentieel element is voor de opleiding en vorming van de kaders in onze federaties. Ik hoop dus dat dit kan worden verholpen bij de begrotingscontrole voor 1999.

Ook het bedrag van 6 miljoen frank voor de sportpromotie is mijns inziens onvoldoende. We staan immers voor een aantal grote uitdagingen. Op dat vlak is er zeker een grotere financiële injectie nodig, zodat het Bloso zijn decretale opdracht voluit kan vervullen.

Ook voor de uitbouw van de prioritaire centra is er een vijfjarenplan. Een aantal subregionale centra moeten verder worden uitgebouwd. Het plan is klaar, maar de investeringsmiddelen zijn voorlopig nog niet voorhanden.

In het strategisch plan is er sprake van een bedrag van 100 miljoen frank voor de jeugdsport. Op dit moment is er al 50 miljoen frank vrijgemaakt. Dat is al een concrete aanzet. Dat is dus zeer positief. In de toekomst zullen we daar wel verder aandacht aan moeten besteden, en zullen we zeker de middelen moeten verhogen.

Met de huidige rapporten en toestanden binnen de jongerencultuur denk ik dat we de middelen daartoe in een prioriteitenbeleid verder moeten aanscherpen. Ik geef als voorbeeld het aspect jongeren en gezondheid. Men pleit hier voor één ministerie van Onderwijs en Cultuur. Men zou echter ook kunnen zeggen dat een symbiose tussen sport en gezondheid een interessant idee is. Die twee raken elkaar immers.

Ondanks alle preventie- en sensibiliseringscampagnes moeten we vaststellen dat heel wat jongeren het niet zo nauw nemen met de gezondheid. Zowel jongens als meisjes roken al vanaf jonge leeftijd, ze verbruiken te veel alcohol, ze gebruiken softdrugs, enzovoort. Er is niet altijd vol-

doende controle vanwege de ouders. Jongeren lopen van het ene naar het andere omdat ze geen duidelijke structuur hebben. Daardoor vermindert hun weerstand. Ze staan ook onder sociale druk van hun leeftijdgenoten. Buurtbewoners treden niet meer op als er iets gebeurt. Men laat die jongeren gewoon consumeren en treedt niet op. Dit is een gevaarlijke tendens. Hetzelfde geldt ook voor slechte eetgewoonten en gebrek aan beweging, waardoor men ongezonde mensen krijgt. Dat bekommert mij, en ik denk dan ook dat we daar in de toekomst heel wat aandacht aan moeten besteden.

Hetzelfde geldt voor jongeren en geweld. Ik ga hier geen verhaal opdissen, maar men moet met agressie leren omgaan. Men moet in gemeenten en wijken bepaalde projecten ontwikkelen over gezondheid en geweld, en in samenwerking met ouders en clubs contracten afsluiten met de lokale overheid onder supervisie van het Vlaams beleid. We moeten hier op een creatieve manier mee omgaan. We mogen niet enkel de prestatiegerichtheid onderstrepen, maar moeten ook een zekere structuur scheppen voor een aantal doelgroepen van jongeren. Als een sportclub wil samenwerken met een school of gemeente, dan moet dit worden gesacraliseerd. Er moet media-aandacht aan worden besteed, en er moet sponsoring voor worden gezocht. We kunnen voor heel wat probleemwijken en probleemgroepen nuttig werk verrichten.

De druk moet niet enkel bij het onderwijs liggen, zoals nu vaak het geval is. Het is niet alleen een taak van de leerkracht en de opvoeder, maar van de hele omgeving van de jongere. De sportmiddelen moeten op dat vlak dringend worden gesensibiliseerd, niet enkel in functie van sportieve prestaties, maar ook om een drop-out tegen te gaan door mensen creatief bezig te houden met sport. Dit geldt trouwens ook voor cultuur, maar sport wordt op dat vlak teveel onderschat.

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : Ik heb geen last met uw analyse, maar als u ze doortrekt, dan zal men het sportgebeuren vooral op lokaal vlak versterken. Men moet vooral inspanningen doen voor de relatie tussen onderwijs, sportclubs en gemeentelijke sportdienst. De centrale actoren moeten vooral ondersteunend werken en aanmoedigen tot actie. Men gaat dan uit van een sturing waarbij men maximale mogelijkheden creëert om ter plekke een sportief-sociaal weefsel te creëren.

De heer André Van Nieuwkerke : De Vlaamse Gemeenschap moet dit inderdaad centraal ondersteunen. Dit zou een coherent beleid zijn.

De Nationale Loterij heeft minder middelen, waardoor men compensatie moet zoeken voor het Sportfonds. Ik heb vernomen dat u hierover in december een onderhoud hebt gehad met de gemeenschapsministers en met het BOIC. Op dat vlak moeten we blijven aandringen dat er middelen naar het Sportfonds gaan, anders zie ik de toekomst niet zo rooskleurig in.

Sommigen zeggen dat de federalisering geen goede zaak is voor de sport. Er moet op twee vlakken een grotere harmonisatie komen. Ten eerste moeten binnen het Vlaams beleid de verschillende departementen en ministers hun huiswerk maken en hun rapporten binnenbrengen. Dit is trouwens een onderdeel van het Strategisch Plan. Ik denk bijvoorbeeld aan het statuut van de vrijwilliger in de sport of het gezondheidsbeleid en het onderwijs. De minister van Ambtenarenzaken heeft de opdracht om een aantal ambtenaren soepel te laten inspelen op de sportwereld. Ik heb ook in de commissie gezegd dat het nuttig is om op dat vlak zo snel mogelijk een stand van zaken te krijgen.

Ten tweede moet er een harmonisering komen binnen de verschillende gemeenschappen die bezig zijn met sport. Het gaat niet op dat ons decreet op de niet-professionele sportbeoefening geen equivalent heeft in de Franstalige en Duitstalige Gemeenschap. Dat levert een ontwrichte verhouding op en het leidt op het terrein tot heel wat mistoestanden. Ook inzake de problematiek van doping moeten de gemeenschappen hun beleid op elkaar afstemmen. Intussen zou er eindelijk een lijst zijn voorgesteld van producten die als doping worden beschouwd. Dat is een stap in de goede richting.

Zowel ons eigen Vlaams beleid als de harmonisering met de gemeenschappen, zijn uitdagingen waar zo vlug mogelijk concrete antwoorden op moeten worden geboden. (*Applaus bij de SP*)

De voorzitter : De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Emiel Verrijken (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zou willen beginnen met een kort woordje over het beleid inzake het Fonds der Letteren. Het is niet mijn bedoeling om daarover uit te weiden, maar het is symptomatisch voor uw politiek dat u in uw beleidsbrief verwijst naar ruggespraak met de democratische partijen.

Ik voel dat het voor u moeilijk is om buiten de wereld te treden van de dingen waarin u gelooft. U bent een boeiend maar dogmatisch ingesteld man. Het vraagt een speciale inspanning van u om standpunten te begrijpen of te benaderen, die ver van de uwe staan. U slaagt daar dan ook niet altijd in.

Vlaamse schrijvers zijn in zekere zin ook onze beschermelingen. Ik wil hiermee niet nader ingaan op het Fonds der Letteren, maar slechts uw aandacht vestigen op wat is gebeurd in Nederland, dat op cultureel gebied ons voorbeeld is. Het Nederlandse beleid ten aanzien van beeldende kunst is zo ver gegaan dat het een karikatuur is geworden van de toestand die dreigt te ontstaan door uw politiek. Men heeft silo's moeten bouwen, zo groot als die in de haven van Rotterdam, om alle kunstwerken op te bergen, nadat men in de jaren zeventig had beslist dat elke kunstenaar geld kreeg van de Nederlandse regering om kunstwerken te maken. De silo's staan er nog altijd. Wie Nederlandse kunstwerken wenst, kan ze per container krijgen. Dat betekent niet dat we geen interesse hebben voor de benadering van de letteren.

Dit moest me even van het hart omdat u spreekt over ruggespraak met democratische partijen. Lang geleden, maar toch nog schrijnend aanwezig in de herinnering van vele Vlamingen, heeft een Belgisch minister van Justitie van de CVP alle Vlaamse schrijvers in de gevangenis gestopt, met uitzondering van de lamentabele Toussaint van Boelaere. Die kwam op elk proces tegen een schrijver getuigen dat het een slechte Belg was. Leest u Toussaint Van Boelaere ? Zo een herinnering moet blijven nadreunen. U moet opletten wanneer u zegt dat u alleen met democratische partijen spreekt.

U hebt een boek geschreven, mijnheer de minister, wat normaal is voor een herkiesbaar minister, en u hebt het de titel 'Pinguïn in de woestijn' gegeven. U kon het moeilijk 'Vetgans in de woestijn' noemen, want dan zou blijken dat u zich zou bezondigen aan profitariaat, wat helemaal niet in uw lijn ligt. Ik weet misschien meer van dierkunde dan van cultuur en heb een betere titel bedacht voor uw boek : 'Fennek in de woestijn'. De fennek is een klein woestijnvosje, een bijzonder mooi diertje met een prachtige pels. Om te kunnen overleven in zandstormen heeft het, als enig roofdiertje, de gave zijn oren volledig te kunnen afsluiten. Dat is iets wat u ook bijzonder goed kunt, bijvoorbeeld wanneer standpunten worden uiteengezet die ver van de uwe liggen. Ik houd mijn oren altijd open en

Verrijken

mijn mond gewoonlijk toe, want het is moeilijk met u in dialoog te treden.

Ik wil enkele opmerkingen maken, want cultuurbeleid op een kwartier samenvatten is niet mogelijk. Ik pleit nogmaals voor het zorgenkind van ons allen en ook onze fierheid, de Vlaamse Opera. We zijn misschien samen met het Slowaakse volk, dat nog veel armer is dan wij, die trouwens niet meer zo arm zijn, het enige kleine volk dat opera opvoert op dat niveau. Wat daar wordt gepresteerd, is ongelooflijk en kost bovendien slechts de helft van De Munt. Het is een schrijnend Belgisch voorbeeld. La Traviata opvoeren in Antwerpen kost de helft van wat het in Brussel kost. We betalen er eenvoudig niet genoeg voor. Dit is heel schrijnend, want de Vlamingen staan te trappelen voor de deuren van de opera.

De opera heeft 10 miljoen frank gevraagd om enkele extra vertoningen te kunnen geven. Die zijn geweigerd. Men heeft in Antwerpen een stil protest gehouden. Ik vind dat prachtig. Men wilde het eerst op de Groenplaats houden, maar dat kon niet omwille van een godsdienstige activiteit in de kathedraal. Daarom heeft het evenement plaatsgehadt op de Meir. Duizenden Antwerpenaren hebben enkele maanden geleden in openlucht en bovendien in volle regen Il Trovatore op een videoscherm gezien. Al heb ik jarenlang een abonnement, ik heb uit sympathie, nieuwsgierigheid en ook een beetje uit medelijden die openluchtvoorstelling bijgewoond. Ik voelde me er broederlijk verbonden met Antwerpenaren, Vlamingen, Europeanen. We waren op de Meir nog eens onder ons, zoals vroeger. Het was bijna een soort communie en tezelfdertijd een stil en beschaafd verwijt aan het beleid van de Vlaamse regering op het gebied van de opera.

Ook inzake een ander probleem voert u een verkeerde politiek. Uw eerste taak is te bewaren. Lang geleden zei Hippocrates: 'Primum non nocere', wat betekent: men moet eerst en vooral niet schaden. Ik weet dat u uw best doet, maar u vergist zich op bepaalde punten. Neem bijvoorbeeld de Bourlaschouwburg in Antwerpen, zowat de fierheid van Vlaanderen. Het was een geschenk van de goede koning Willem der Nederlanden aan onze geliefde stad Antwerpen. Ze werd daarna in beslag genomen door Belgische muiters, waarna er onmiddellijk een Franstalig bourgeois-aristocratisch gedoe ontstond. In 1935 is de Bourla echter dankzij Kamiel Huysmans, die grote Vlaming, in Vlaamse

handen gekomen en is de KNS er beginnen optreden.

Ik zal geen kritiek leveren op de stukken die er thans worden opgevoerd. Dat zou te gemakkelijk zijn en uw antwoord zou te cassant kunnen uitvallen. U hebt verdragen dat een enorme tribune met plastieken stoelen werd opgericht, die het hele theater vernietigt. U deed dit zagezegd omdat de akoestiek niet goed zou zijn. Aanvankelijk hebt u zich verzet, en ik was verheugd. Daarna hebt u toegegeven, en ik was bedroefd. Dat theater is een model van akoestiek. Ik had in een andere vergadering reeds de gelegenheid te zeggen dat de grote tenoren en toneeldames van Vlaanderen er de grootheid van het Zuid-Nederlands toneel hebben geïllustreerd. Mag ik herinneren aan doctor De Gruyter, zijn zoon Dom De Gruyter, aan mensen zoals Robert Marcel of Jos Gevers. Als die mensen fluisterden in de Bourla, hoorde men dit tot in de nok.

Voor de huidige stukken, waarbij blijkbaar modern toneel wordt opgevoerd, waaronder een stuk waarin wordt gemasturbeerd, vond men dat het toneel te groot was en heeft men het helemaal verknoeid. Mijnheer de minister, let op, u hebt het genuanceerd gedaan, maar ik wil geen Cassandra zijn. U hebt gezegd deze tribune te zullen wegnemen bij symfonische concerten of opera's. Dat is nog erger! Het betreft immers een kuip die geen gebinte en plastic stoelen duldt. Denk maar aan de ramp die zich op Corsica heeft voorgedaan. Uw beslissing om die zaal te verknoeien door de ene verbouwing na de andere kan ik niet begrijpen. Ik neem aan dat het weer een typisch Salomonsoordeel is geweest waarbij uw hart gedeeltelijk geplooid is voor de externe druk.

Ik zal geen kritiek uiten op de daar opgevoerde stukken, want na het eerste bedrijf druipt het merendeel van de toeschouwers – waaronder ikzelf – af zodat een eindbalans moeilijk te geven is. U zegt dat dit niet uw terrein is, dat dit aan de artistieke vrijheid moet worden overgelaten. U zegt letterlijk dat censuur u visceraal vreemd is. Ik weet als liefhebber van Spaanse literatuur maar al te goed wat censuur is. Zo moest ik dertig jaar geleden de volledige werken van Federico Garcia Lorca zelf in Buenos Aires bestellen en er vele maanden op wachten omdat die in Spanje niet te vinden waren door de censuur die Franco op poëzie had gelegd.

Er is censuur en censuur. Die naaktheid kan mij trouwens maar weinig deren en ik hoor u al roepen dat daar niet aan mag worden geraakt omdat dit een beknotting zou zijn van de artistieke vrijheid.

Verrijken

Maar mag ik even citeren uit een recent arrest van het Amerikaanse Supreme Court, het hoogste Hof van de VS waarbij twaalf rechters waken over de naleving van de grondwet van 1770 ? Zij moesten zich ook uitspreken in verband met een podiumkunst waarbij een artieste, die staatssteun had gevraagd, zich helemaal naakt, maar in chocolade gedompeld, over het podium bewoog. Die subsidie werd haar geweigerd. Het Supreme Court deed dienaangaande de volgende uitspraak : 'Avant-garde artists remain entirely free to' – en ik vervolg in het Frans – 'épater les bourgeois'. Met andere woorden : melkchocolade of fondantchocolade ? Het maakt dus niets uit. Maar de avant-garde kunstenaars blijven wel verstoken van het bijkomend plezier de bourgeois ervoor te laten betalen. Er moet dus ergens een grens worden getrokken. Vrijheid van de kunstenaars ? Mij goed, zolang dit niet met overheidsgeld wordt bekostigd !

Mijnheer de minister, met betrekking tot beeldende kunst en aankopen dienaangaande hebt u geen beleid en evenmin middelen. De Belgische staat speelt dit veel handiger. Zij hebben bijvoorbeeld het Koning Boudewijnfonds in het leven geroepen en kunnen putten uit de middelen van de Nationale Loterij. Ook van de Nederlanders kunnen we een en ander leren. Kijk maar naar het schilderij 'Victory Boogie Woogie' van Piet Mondriaan waarvoor ze onlangs anderhalf miljard frank hebben neergeteld en waarvoor ze konden profiteren van de gulheid van een bankinstelling.

Als wij in Vlaanderen over slechts een tiende van dat bedrag konden beschikken, zouden we al heel wat kunnen doen. Neem nu de verkoop die onlangs in Damme – in uw eigen streek – heeft plaatsgevonden. Daar werden in het kader van de leegkoop van een privé-museum stadszegels uit de 14e eeuw verkocht voor amper 4.000 frank het stuk, maar niemand van uw diensten was daar aanwezig.

Het kan toch niet dat geen enkele ambtenaar deze zaken volgt. Het is natuurlijk tragisch, want binnen enkele maanden zullen ze u de zegels aanbieden aan 200.000 frank, en u zult dat ongetwijfeld goedkoop vinden.

Ik wil het heel kort hebben over iets dat me bijzonder heeft getroffen omdat het de Belgicistische politiek op cultureel vlak goed aantoonde. Er loopt op dit ogenblik een tentoonstelling die ik niet enkel schrijnend, maar ook kruiperig noem. Ik heb het over de Albrecht en Isabella-aangelegenheid. U bent geen sponsor, want de minister-president is

dat samen met – stelt u voor – de federale minister Ylieff. Dit is natuurlijk een drollige samenloop van omstandigheden, want minister Ylieff, die een grote Vlamingenhater is, sponsort de tentoonstelling samen met onze minister-president Van den Brande.

Die tentoonstelling is onaanvaardbaar. Mijnheer de minister, u had moeten protesteren, want protesteren is ook politiek beleidvoeren. In de Belgische politiek wil men sinds Pirenne laten uitschijnen dat Albrecht en Isabella een periode hebben ingeluid van vrede, katholicisme, inkeer en bewegen. Isabella was de dochter van de bloedige Filips II. Albrecht was kardinaal en primaat van Toledo, het centrum van de inquisitie van Torquemada.

Het is een tentoonstelling van desinformatie op Nederlands en Vlaams gebied. Men laat uitschijnen dat Vlaanderen zou zijn opengebloeid na de Val van Antwerpen en het verdreven protestantisme. Het is een schandalige tentoonstelling, al is het ook een zeer mooie, met mooie schilderijen uit het Prado. Men vergeet echter te vermelden dat het volk van Vlaanderen na de Val van Antwerpen niet was overwonnen. Onder Maurits van Oranje heeft het volk zich nog verzet tijdens de Slag om Nieuwpoort die werd gewonnen door de Nederlanden. De grootste tragedie wordt evenmin vermeld. In 1604 werd Oostende door Albrecht zelf heroverd voor de Spanjaarden. Oostende werd tot de laatste steen vernietigd en er volgden enorme massamoorden.

De ware naam van Albrecht werd evenmin vermeld. Dat is een belediging voor de Nederlanden en de Zuidelijke Nederlanden. Zijn ware naam luidde Albrecht den Delver. Hij wordt afgebeeld op prenten en tekeningen, en zelfs op spotschilderijen. Waarom noemde men hem 'den Delver' ? Hij stond niet enkel de brandstapels van de Dominicaner paters toe, er werden ook mensen levend begraven waarbij hij aanwezig was. In de volksmond werd hij daarom zo genoemd.

Ter viering van de volledige uitmoording van Oostende, werd de bedevaartplaats te Scherpenheuvel opgericht. Ik heb niets tegen katholieke mensen, maar ze moeten toch even stilstaan bij alles wat behoort tot de Kulturpolitiek van de Habsburgers die de volledige vernietiging van de vrijheid van de Zuidelijke Nederlanden nastreefden.

Binnenkort komt er een nieuwe tentoonstelling. Ik vraag u om tenminste de naam ervan te veranderen. Een tentoonstelling met de naam 'Keizer Karel' is noch commerciële, noch cultureel. Karel V

Verrijken

wordt in Duitsland door iedereen gehaat. Hij heeft het protestantisme bloedig onderdrukt en gepoogd het te vernietigen. Er bestaat trouwens een romantisch schilderij van hem waarop hij leunt op de schouders van Willem van Oranje. Het is Karel V die het Noord-Europese rijk heeft geschonken aan zijn perfide zoon, de koning van Spanje. Karel V deed dit, Albrecht en Isabella waren slechts executanten. Geen enkele Duitser zou in Duitsland een tentoonstelling willen bezoeken over Karel V.

Ik zal eindigen met wat ik tijdens een wandeling heb ontdekt. De Kleine Zavel, met de standbeelden van de graven Egmont en Hoorne, is de meest Nederlandse plek van Brussel. Heel recent – dit is dus geen historisch geval – heeft men nieuwe voetstukken geplaatst. Aan het beeld van Guillaume le Taciturne werd zelfs geen vertaling in het Nederlands aangebracht. Gaat u maar kijken. Het wordt helemaal karikaturaal bij het beeld van Corneille Dodoné. Dodoens is over de hele wereld gekend als een Zuid-Nederlands plantenkundige. Dodoné bestaat niet, de Donnée wel. Hij is de conciërge van het congrespaleis. Dodoné kent niemand. Mijnheer de minister, ik weet dat u niet rechtstreeks bevoegd bent om dit te doen veranderen. Vlaanderen kan niet reageren wanneer haar fundamentele cultuur wordt aangetast. De Kleine Zavel is bijna een heilige plaats, Vlaamser kan niet. Alle namen zijn er vervormd. Dat is geen toeval, dat is Kulturpolitik van het francofone Brussel. Men wil aantonen dat die schare wetenschapsmensen rond Egmond en Hoorne in zekere zin francofoon waren.

Ik wil afsluiten met een ander schandaal. Het Gemeentekrediet dat 80 percent van zijn geld uit Vlaanderen haalt, heeft enkele jaren geleden een tentoonstelling opgezet aangaande het vroegere paleis van Arenberg, dat is afgebrand. Men is er in geslaagd om van de acht oude documenten van de stad Brussel, er zeven in het Frans en een in het Nederlands te vinden. Dat kan niet. Tot de zeventiende eeuw gebeurde in Brussel alles in het Nederlands. Daar zit een bedoeling achter en het is uw taak zulke bedoelingen te weerstreven.

De voorzitter : Mevrouw Lindekens heeft het woord.

Mevrouw Kathy Lindekens (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw en heren ministers, dames en heren, de SP-fractie is verheugd over het sociale karakter van de cultuurbegroting 1999. Zowel in het jeugdwerk als in het sociaal-cultureel

werk brengt de Vlaamse regering een nadrukkelijke aandacht op voor maatschappelijk achtergestelde bevolkingsgroepen, zoals gehandicapten en allochtonen.

Welzijn en cultuur liggen hier duidelijk in elkaars verlengde. Het cultuurbeleid van deze coalitie knoopt hiermee opnieuw aan bij de traditie van een sociaal geïnspireerde cultuurpolitiek, die in de jaren tachtig wat werd verwaarloosd. Een sociaal geïnspireerde cultuurpolitiek is een cultuurpolitiek die zich niet alleen richt op de geografische spreiding en de distributie van cultuurgoederen, de zogenaamde horizontale spreiding, maar ook op de spreiding van kunst en cultuur doorheen de verschillende sociale bevolkingslagen, de zogenaamde verticale cultuurspreiding. Die laatste vorm van cultuurspreiding verloopt in tegenstelling tot de horizontale nog altijd niet optimaal in Vlaanderen. Het vergt een cultuurbeleid dat los van alle partijpolitiek en verzuiling vooral streeft naar het aanscherpen van de culturele competentie van mensen. Het hele cultuurbeleid staat of valt immers met het vermogen van de mensen om kunst- en cultuuruitingen te appreciëren en het vermogen van de mensen om zichzelf uit te drukken.

Kritische en kwaliteitsvolle kunst- en cultuurprogramma's op televisie worden afgeschaft omdat geen kat ernaar wil kijken. De musea van hedendaagse kunst hangen vol met peperdure werken waar slechts een handvol mensen iets van begrijpt, terwijl we er precies voor moeten zorgen dat meer mensen naar zulke programma's en kunstwerken willen kijken en blijven kijken. Want ook al vragen kunst en cultuur wat meer aandacht, tijd en geestelijke inspanningen dan men tegenwoordig wil opbrengen, ze zijn wel degelijk de moeite waard.

Hoe kunnen we meer mensen beter bij het Vlaamse kunst- en cultuurgebeuren betrekken? Natuurlijk door interessante en tegelijk toegankelijke programma's en tentoonstellingen te maken. Dus door het aanbod te verbeteren. Maar ook door de mensen te begeleiden bij hun exploratie van het cultuurlandschap. Met andere woorden, we moeten werken aan de manier waarop met kunst en cultuur wordt omgegaan. We moeten bovenal werken aan een samenleving waarin mensen al op jonge leeftijd vertrouwd raken met kunst in al haar vormen. We moeten aan de vraagzijde impulsen geven tot actieve participatie aan het kunst- en cultuurleven. Alleen door op een kritische manier onophoudelijk kennis te maken met een variëteit aan opvattingen, smaken, ervaringen en uitdrukkingswijzen en zelf één en ander uit te proberen om uit-

Lindekens

drukking te geven aan gevoelens en gedachten, ontwikkelt men zich tot een autonoom, open, verdraagzaam en evenwichtig individu.

Deelname aan kunst en cultuur is echter niet evident, maar vraagt tijd, geld en vooral interesse. Die interesse is niet bij iedereen zomaar aanwezig en moet worden gecultiveerd op een open en uitdagende manier. Dit is vanzelfsprekend een taak voor de ouders – men erft als het ware zijn interesse –, de scholen en ten slotte de overheid. De overheid moet de voorwaarden scheppen waardoor de prikkels tot actieve cultuurparticipatie zo efficiënt mogelijk worden. Vandaar ook dat de overheid in haar organisatie van de samenleving moet streven naar een geïntegreerd beleid. Daarin moeten alle politieke componenten op elkaar zijn afgestemd om het ideale milieu te creëren waarin mensen zich ten volle kunnen ontplooien.

Dit vraagt een beleid waarin cultuur geen geïsoleerde materie is, maar wordt uitgewerkt in samenhang met de andere beleidsdomeinen : dus niet alleen met de zachte, maar vooral met de harde sectoren. Hiervoor is een stevige en multidisciplinaire wetenschappelijke onderbouw van het beleid nodig. We zijn dan ook opgetogen over de plannen van minister Martens om een permanente wetenschappelijke cel uit te bouwen die het cultuurbeleid de trefzekere doelgerichtheid kan geven waaraan het momenteel soms nog een tekort heeft. Op die wijze zal ook het subsidiebeleid minder impressionistisch worden. Daardoor kunnen blinde vlekken worden ingevuld in zowel het kunst- en culturaanbod als het stimuleren van de vraag. En wie weet beschikt Vlaanderen zoals Nederland op termijn ook over een soort planbureau waarop beleidsverantwoordelijken, parlementsleden, adviesorganen en de maatschappelijke sectoren zelf een beroep kunnen doen om maatschappelijke projecten vanuit een coherente en wetenschappelijk verantwoorde visie op te bouwen.

In dit verband zou ik trouwens willen wijzen op de conclusies van de zesde cultuurstudie. Het gaat om een studie van het gesubsidieerde podiumgebeuren, die werd uitgevoerd op uw vraag, mijnheer de minister, en onlangs in de commissie voor Cultuur werd toegelicht. Uit deze overigens zeer verhelderende studie blijkt onder meer dat er in de helft van de Vlaamse gemeenten geen podiumaanbod is voor de jeugd. Grote delen van West- en Oost-Vlaanderen, de Antwerpse Kempen en het arrondissement Leuven scoren laag qua jeugd-aanbod. De auteurs stellen zich volgende vragen :

kunnen de kinderen of jongeren van de gemeente waar geen of weinig aanbod is, in voldoende mate en op een gemakkelijke manier terecht in de omliggende gemeenten die wel over een ruimer aanbod beschikken ? Kan het aanbod in die gemeenten een grotere vraag opvangen ? Gelet op het cruciale belang van kunst- en cultuurparticipatie bij kinderen en jongeren voor hun algemene ontwikkeling, vragen we u om ernstig rekening te houden met de conclusies van deze studie en om de gepaste maatregelen te treffen. Nu er wat meer budgettaire ruimte is, zou dat toch mogelijk moeten zijn.

We zijn overigens blij met de verhoging van het cultuurbudget voor 1999. Dat is een goede stap in het ernstig nemen van kunst en cultuur. Maar we zijn er nog niet. De culturreflex is nog geen automatisme in de verschillende beleidsdomeinen. We hopen dat de graduele stijging van het cultuurbudget zich in de toekomst doorzet en dat er ook op het vlak van bijvoorbeeld economie, ruimtelijke ordening of veiligheid meer ruimte komt voor een culturele visie, ook indien de financiële bewegingsruimte van de regering wat kleiner zou worden.

Onaantrekkelijke woongelegenheden in een verval- len buurt is niet bevorderlijk voor sociale contacten en voor het zelfvertrouwen van de mens. Om de leefomgeving zo aantrekkelijk, veilig en gezond mogelijk te maken, moet vanuit een architecturaal doordachte en wijkgerichte visie worden gewerkt. Het culturele aspect van socialewoningbouw, ruimtelijke ordening en stedelijk beleid is essentieel voor het verhogen van de levenskwaliteit. Iedereen moet kunnen deelnemen aan het sociale en culturele leven. Dat is een recht ; ook wie arm is moet kunnen dromen.

In een gemeenschappelijke inspanning moeten zowel het sociaal en het stedelijk beleid, als welzijn, cultuur en onderwijs hefboomen aanreiken aan de meest kwetsbare mensen die zich willen uiten of die kunst- en cultuurmanifestaties willen bijwonen. In onze samenleving is de jongste jaren het besef gegroeid dat materiële welvaart niet volstaat als voorwaarde voor het geluk van de mensen. We hebben nood aan geestelijke en emotionele welvaart. Stress, vereenzaming, milieuvervuiling, culturele vervlakking, moordende concurrentiestrijd, enzovoort zijn bedreigende elementen voor een gezonde samenleving.

Een goed cultuurbeleid kan remediërend werken, op voorwaarde dat het nut daarvan ook in de andere beleidsdomeinen wordt ingezien. Voor alle belangrijke beleidsopties zou moeten worden reke-

Lindekens

ning gehouden met een soort van cultuureffectenrapport. Daarin moeten de culturele gevolgen van de gemaakte keuzen in kaart worden gebracht.

Zoals in de commissie wil ik ook hier melding maken van een onevenwicht in de begroting. Er is een te beperkte steun aan de sector van de beeldende kunsten. Momenteel is in slechts 13,2 miljoen frank voorzien voor rechtstreekse subsidies voor alle beeldende kunstenaars in Vlaanderen. In vergelijking met andere basisallocaties van de cultuurbegroting zijn dit slechts enkele kruimels. We hopen dat de regering in de toekomst de financiële en daarmee ook de artistieke ademruimte van de beeldende kunstenaars vergroot. We moeten er zorg voor dragen dat het pionierswerk en de laboratoriumfunctie van de beeldende kunsten voor de hele kunst- en cultuursector niet worden ondergraven door een langdurig gebrek aan middelen.

Het muziekdecreet is een evenwichtig beleidskader. Op basis daarvan kan het muzieklandschap in al zijn geledingen structureel worden ondersteund. Bovendien wordt met dit decreet voor het eerst in de geschiedenis van het Belgisch en Vlaams cultuurbeleid de poort opengezet voor structurele overheidssteun aan pop- en rockmuzikanten. U hebt hiervoor al de titel van rockminister gekregen. Sta me toch toe in dat verband ook naar het pionierswerk van de heer De Ridder te verwijzen. Dit muziekdecreet moet nu naar behoren worden uitgevoerd. Momenteel is ongeveer 325 miljoen frank beschikbaar. Het valt nog af te wachten of dit volstaat.

We hopen dat de minister bereid zal zijn om bijkomende middelen te zoeken als het beschikbare budget ontoereikend blijkt. We moeten alleszins vermijden dat het in de muzieksector wegens financiële problemen tot gekrakeel komt tussen bijvoorbeeld de klassieke en de populaire muzieksector. Daar zijn al indicaties van. Een belangrijk voordeel van dit muziekdecreet is de geïntegreerde invalshoek van waaruit de muziekwereld wordt benaderd. Daardoor wordt de kruisbestuiving tussen diverse genres gestimuleerd, wat bijdraagt tot het dynamisch karakter van het muzieklandschap. Die dynamiek mag niet worden verlamd door banale discussies over centen. Ik wijs in dat verband ook op de verantwoordelijkheid van de sector zelf.

Ik meen te hebben begrepen dat minister Van Rompuy tijdens de besprekingen van het beleidsplan Film in Vlaanderen in de commissie voor

Mediabeleid heeft toegegeven dat bepaalde onderdelen van de audiovisuele sector misschien beter door het departement Cultuur kunnen worden ondersteund. Omwille van begrijpelijke redenen wil hij deze complexe discussie niet nu voeren, en de volgende zittingsperiode afwachten. Toch vragen we de mediaminister om nog voor het einde van deze zittingsperiode te overleggen met zijn collega van Cultuur over het nieuwe filmdecreet. Daardoor zouden bepaalde onderdelen van de audiovisuele sector – met name de mediakunsten – in de toekomst kunnen worden ondergebracht bij cultuur, met bijbehorende middelen, zonder dat dit structurele problemen schept. We willen niet op de discussie vooruitlopen. Wel willen we vermijden dat in het filmdecreet een aantal zaken worden verankerd die nadien aanpassingen zouden bemoeilijken.

Wat het letterenbeleid betreft, wachten we met ongeduld op de oprichting van het Vlaams Fonds voor de Letteren. Hoewel het voorstel van decreet, dat is ondertekend door alle democratische fracties, nog niet door het Vlaams Parlement is goedgekeurd, heeft de regering er al voor gezorgd dat de overheadkosten van de oprichting van zo een onafhankelijk fonds worden opgevangen in de begroting van 1999. Die goedkeuring zal hopelijk in januari gebeuren. Wel zijn uit de vooropgestelde budgetverhoging met 30 miljoen frank al middelen gereserveerd voor het Louis Paul Boonjaar en het Guido Gezellejaar.

We zijn ervan overtuigd dat in 2000, het eerste volledige werkjaar van het VFL, het fonds over voldoende middelen voor zijn werking en voor de bijkomende steun aan de auteurs zal kunnen beschikken. We houden u, of uw eventuele opvolger, aan die belofte.

Tot slot wil ik het hebben over het programma 12.1, de externe betrekkingen. In de commissie voor Cultuur en Sport is er al bij herhaling, ook door de leden van de CVP-fractie, op gewezen dat binnen dit programma een aanzienlijke hoeveelheid middelen terug te vinden zijn die volgens hun bestemming eigenlijk thuishoren in de cultuurbegroting of waarover minstens een gesprek mogelijk moet zijn in de bevoegde commissie.

Het betreft hier een hele reeks basisallocaties voor 1999, samen goed voor bijna 320 miljoen frank. Bovendien is het vrij onduidelijk waarvoor deze middelen precies worden gebruikt vermits de verantwoording voor de toewijzing van die allocaties doorgaans nogal vaag is.

Minister Luc Martens : Ik zou u nu kunnen plagen.

Mevrouw Kathy Lindekens : Dat mag.

Minister Luc Martens : Al plagend zeg ik toch een beetje de waarheid. Daarnet hebt u een terecht pleidooi gehouden voor een inclusief beleid. Daarbij stelde u dat ook alle andere beleidssectoren een culturele dimensie moeten vertonen.

Mevrouw Kathy Lindekens : Maar dan wel een transparante culturele dimensie.

Minister Luc Martens : Dat is evident. In die zin is het een goede zaak dat een minister die bevoegd is voor externe betrekkingen, ook heel uitdrukkelijk die culturele dimensie in zijn beleid uitdraagt.

Mevrouw Kathy Lindekens : Mijnheer de minister, ik ben het daar volledig mee eens. Het probleem was natuurlijk dat toen we in de commissie aan de minister van Cultuur uitleg vroegen, u daar eigenlijk niet op kon antwoorden. Vanuit de commissie hebben we ook een poging gedaan om de minister-president daarover te horen. We zijn daar klaarblijkelijk niet in geslaagd.

Uit de discussies in de commissie heb ik begrepen dat u als minister van Cultuur vragende partij was. De bespreking hiervan heeft niet plaatsgehad. We vragen de minister-president daarom een gedetailleerde lijst van de projecten, personen en instellingen die in 1998 werden gesteund en in 1999 zullen worden gesubsidieerd vanuit dit programma.

Dergelijke aanzienlijke bedragen voor cultuur en het uitdragen van wat een Vlaamse culturele identiteit wordt genoemd, moeten de parlementsleden die zich een hele zittingsperiode over cultuur en sport buigen, ook kunnen controleren. We verzoeken de Vlaamse regering dan ook in dialoog te treden met het parlement, meer bepaald om de commissie voor Cultuur en Sport te betrekken bij de beleidsopties die vanuit dit programma worden genomen. Op die manier kan de minister van Cultuur als coördinerend beleidsverantwoordelijke in alle openheid verantwoording afleggen over het hele cultuurbeleid. De minister zal zich daar zelf ook beter bij voelen.

De voorzitter : Mevrouw Verwimp heeft het woord.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Ik wens daaraan toe te voegen dat we die materie ook hebben besproken in de commissie voor Buitenlandse Aangelegenheden. We hebben dezelfde vraag gesteld aan de minister-president, namelijk welke

criteria hij hanteert om die basisallocatie toe te kennen. Uiteindelijk gaat het om een subsidiëring van een aantal projecten, om het uitdelen van een aantal cadeautjes. We hebben daar evenmin een duidelijk antwoord op gekregen.

Mevrouw Kathy Lindekens : Dat is net wat we vragen. We wensen duidelijkheid.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw Lindekens, in de commissie voor Cultuur heb ik het daarover gehad na het lezen van de beleidsbrief over buitenlands beleid. Als parlementsleden zijn we wel bezig met onze eigen commissies, maar soms te weinig met de andere. Het is me opgevallen dat in die brief ook stond vermeld welke projecten er allemaal zijn.

Men zou dezelfde vraag trouwens kunnen stellen voor een aantal andere beleidsdomeinen. Dat is misschien iets voor de toekomst. Alles wat er bestaat inzake gelijke kansen, migranten, ouderen, enzovoort zou bijvoorbeeld ook horizontaal in kaart kunnen worden gebracht. Het is niet goed zich nu toe te spitsen op één domein. Er zijn andere zaken die waarschijnlijk belangrijker zijn. In de eerste plaats pleit ikzelf ten dele schuldig dat we de beleidsbrieven van de ministers die we niet volgen, niet even attent lezen.

Mevrouw Kathy Lindekens : Dat is het probleem niet. Het probleem situeert zich bij het ontwikkelen van een cultuurbeleid. Het gaat niet om zomaar enkele miljoenen frank maar om een zeer aanzienlijk bedrag dat aan cultuur wordt uitgegeven. Ik vraag enkel dat de commissie voor Cultuur daarbij wordt betrokken. We buigen ons gedurende de hele zittingsperiode over deze zaken. (*Applaus bij de SP en AGALEV*)

Minister Wivina Demeester-De Meyer : Vanuit mijn bevoegdheid zie ik heel wat zaken. Mijn visie is dat men de creativiteit op één of andere manier in beperkte domeinen een rol moet laten spelen. Mevrouw Lindekens heeft het ook gehad over de beeldende kunsten. De zestig miljoen frank die, onder meer door het decreet van 1986, worden geïnvesteerd in beeldende kunsten vormt een creatief budget dat daaraan wordt besteed. Men kan dit opvangen indien men dit allemaal wil reglementeren. Het parlement moet dit echter bepalen. Dit kan bijvoorbeeld door heel wat criteria toe te passen op alle subsidies die worden toegekend. Het Rekenhof vraagt dit trouwens. Hoe moeilijk het is

Demeester-De Meyer

om een dergelijk besluit tot stand te laten komen, moet ik u niet beschrijven. Dit remt uiteraard een zekere creativiteit af. De vraag is dan wat de voorrang geniet, de creativiteit of de complete orthodoxie.

De voorzitter : De heer Van Wallendael heeft het woord.

De heer Tuur Van Wallendael : Mijnheer Martens, ik ben de laatste spreker wat betreft cultuur. Ik heb een probleem dat slechts zijdelings met de begroting te maken heeft. Ik wil u over een persoonlijk probleem spreken. De regering heeft mij in de Raad van Bestuur van het filharmonisch orkest benoemd. Ik ben daar zeer blij om. Ik doe dit graag en ik vind het ook aangenaam. U stelt me nu evenwel voor een moeilijk dilemma. Ik lees in uw begroting dat hiervoor 171 miljoen frank ingeschreven is. We weten nu al dat dit niet voldoende is. Wij zitten dit jaar met een structureel tekort dat, dankzij de minister van Begroting, dit jaar eenmalig overwonnen is. Wij weten al dat we volgend jaar met een soortgelijk tekort zullen kampen. Ik vraag me nu af wat ik moet doen. Moet ik nu tegen deze begroting stemmen ? Gezien de nipte meerderheid blijft dit een grotendeels hypothetische denkwijze.

Minister Luc Martens : Door niet beide mandaten waar te nemen zou u dat dilemma kunnen oplossen. Indien u enkel lid van het parlement zou zijn en geen beheerder van een gemeenschapsinitiatief, zou er geen dilemma zijn. Binnen de nieuwe deontologische code zou dit niet meer gebeuren. U bent hier de laatste der Mohikanen.

Wat betreft de begroting dient zich hoe dan ook een fundamenteel probleem aan wat de symfonische orkesten betreft. Hoeveel symfonische orkesten verdraagt Vlaanderen ? In welke mate kunt u daarbinnen een draagvlak organiseren inzake publieksbereik ?

De heer Tuur Van Wallendael : Mijnheer de minister, dat zijn de vragen die ik u wou stellen.

Minister Luc Martens : Er wordt 252 miljoen frank uitgegeven voor het orkest en het koor van de VRT. We geven 178 miljoen frank uit via de Vlaamse Gemeenschap. Daar is inderdaad op dit moment een tekort. Er leeft bovendien een spanning betreffende de vergoeding van het personeel ten aanzien van, bijvoorbeeld, het koor en het orkest van de VRT.

Ik heb echter begrepen dat we met een aantal mensen in de regering op zoek zijn om in het komende begrotingsjaar, op korte termijn, een oplossing te vinden. We moeten dan onderzoeken wat op langere termijn een duurzame oplossing kan bieden. Ik heb begrepen dat de ruimte die men nu zoekt met negen tot tien miljoen frank kan oplopen. Daarmee zou men het komende jaar kunnen doorkomen. Ik koester de hoop dat we die kunnen vinden. Dit zal de coöperatie vragen van een aantal mensen, onder meer waar het een aantal lasten in het kader van de infrastructuur betreft. Ik hoop dat we hierin slagen.

We zullen echter de vraag moeten stellen wat nu het muzieklandschap is dat wij finaal willen. Ik wil hier herhalen dat we initieel de bedoeling hadden om het orkest en het koor van de VRT in een nauwe samenhang met het filharmonisch orkest te laten opereren. Over die initiële ambitie bestonden een aantal afspraken. Naarmate we op het terrein vorderden, stelden we echter vast dat die bereidheid er niet meer was. Zo komen we terug tot mijn eerste vraag. Wat kunnen we in Vlaanderen verdragen op het vlak van symfonische orkesten, rekening houdend met de enorme budgettaire lasten die dergelijke orkesten met zich meebrengen ?

De voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer Ward Beysen : Mijnheer de voorzitter, ik zal het probleem van de heer Van Wallendael in dertig seconden proberen op te lossen. Als de minister de vragen stelt, en de heer Van Wallendael de antwoorden geeft, dan zal ik zo dadelijk de amendementen indienen. Misschien kan het parlement dit dan morgen goedkeuren.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Mijnheer de minister, we rekenen erop dat het hele landschap wordt bekeken. Het kan niet dat er zowel een maatstaf bestaat binnen het muziekdecreet als erbuiten, waarbij men binnen het muziekdecreet de adviezen bekijkt over het daarbuiten resterende landschap. De SP-fractie pleitte daarnet voor een reglementering. Er is een kader. Uiteindelijk was het beter geweest als iedereen binnen dat kader zou blijven.

De voorzitter : De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Emiel Verrijken : Naar aanleiding van het betoog van de heer Van Wallendael wil ik het even over een persoonlijk feit hebben. Ik feliciteer hem met zijn benoeming. In mijn persoontje hadden we echter een kandidaat voor de Vlaamse Opera. Ik

Verrijken

heb een brief gekregen van minister Martens waarin hij schreef dat dat onverenigbaar is met het feit dat ik volksvertegenwoordiger ben. Heeft dit iets met democratische partijen te maken, of hoe zit dat in elkaar ?

Minister Luc Martens : Mijnheer Verrijken, dat heeft te maken met het feit dat deze spelregels pas later in werking zijn getreden. De heer Van Wallendael werd daarvoor benoemd. De benoeming gebeurde dus op een objectieve basis. U mag in dit geval van mij aannemen dat ik u niet heb gezocht.

De voorzitter : De heer Van Wallendael heeft het woord.

De heer Tuur Van Wallendael : Minister Martens, u hebt de vraag zelf gesteld. Ik wilde u al vragen wat de gemeenschap kan verdragen. Ik zie dat er sprake is van 250 miljoen frank voor het omroeporkest en 171 miljoen frank voor het filharmonisch orkest. Daarbij komen de kleinere orkesten en de uitbating van de zalen.

Laat ik even een echt slecht karakter hebben – ik heb dat maar soms – en vragen om de som geld die wordt besteed aan het omroeporkest en aan het filharmonisch orkest, te delen door het aantal concerten. Ik weet niet of dat de beste maatstaf is, maar hij biedt wel stof tot nadenken. U weet ook dat we moeten evolueren naar één groot, degelijk orkest. Het filharmonisch orkest heeft dirigent Herreweghe aangetrokken, een internationaal bekend dirigent. Daar liggen mogelijkheden die we nu dreigen te laten voorbijgaan. Ik heb daar schrik voor.

Ik pleit verder voor een versterking van het businessaspect van de zaak. Momenteel wordt het orkest uitsluitend door artistieke mensen geleid en door een raad van bestuur waarvan ik deel uitmaak. Er is nood aan een ernstige managers. Bij het andere orkest is er trouwens een manager. Dat betekent natuurlijk wel een verzwaring van de begroting.

De stad Antwerpen speelt in deze materie een heel belabberde rol. Ze is medeoprichter van het orkest. Ze heeft een engagement aangegaan dat ze niet nakomt. Ze betaalt nog altijd dezelfde som als in 1983, namelijk 20 miljoen frank. Die som werd al die jaren niet aangepast. De stichtende leden zouden samenkomen, onder leiding van de schepen van Cultuur van de stad Antwerpen, om daarover na te denken. Het is bij woorden gebleven, ze zijn

nog nooit samengekomen. Mijnheer de minister, ik stel voor dat u een initiatief neemt.

Minister Luc Martens : Ze zijn morgen uitgenodigd op mijn kabinet.

De heer Tuur Van Wallendael : Mijnheer de minister, ik wil u een tweede vraag stellen, die aansluit bij wat de heer Verrijken zei. In die raad van bestuur zitten een parlamentslid, een aantal kabinetsleden en een aantal stichtende leden of vertegenwoordigers van de stad Antwerpen, namelijk de schepenen voor Personeel en Cultuur. Geen van beide is ooit naar de raad van bestuur gekomen. Ik stel voor dat een dergelijk gebrek aan belangstelling wordt bestraft door ze te schrappen uit de raad van bestuur. (*Applaus bij AGALEV en de SP*)

De voorzitter : Aan de orde zijn de materies Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting, Staatshervorming en Brussel en Vlaams-Brabant.

De heer Van der Poorten heeft het woord.

De heer Mark Van der Poorten (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, ik heb de eer het debat te openen over het binnenlands bestuur, het stedelijk beleid en de huisvesting. Over de huisvesting zal de heer Olivier straks spreken namens onze fractie. Ik beperk me tot de eerste twee beleidsdomeinen.

Ooit verklaarde een uitstekend redenaar dat er twee soorten politici zijn : de ene die alles willen wat kan, de andere die alles willen wat niet kan. Ik weet niet goed waar ik me moet situeren in deze definitie als ik het heb over deze twee materies, die ik nauwgezet heb gevolgd tijdens de commissievergaderingen.

Sta me toe dit te verduidelijken. Bij het begin van deze kabinetsperiode werd in het Vlaams binnenlands beleid de keuze gemaakt om inzake de bestuurlijke organisatie een aantal fundamentele ingrepen door te voeren, die deze organisatie zouden moeten vereenvoudigen en ze efficiënter en bestuurskrachtiger maken. Dat was de eerste grote bekommernis. De tweede grote bekommernis van de regering betrof een ver doorgedreven stedelijk beleid. Hierbij waren twee grote uitdagingen vanaf het begin prioritair : de verbetering van de leef- en omgevingskwaliteit van achtergestelde buurten en een inclusief beleid.

Wat de bestuurlijke organisatie betreft, moeten we vandaag vaststellen dat de regionalisering van de

Van der Poorten

basiswetgeving niet kon worden doorgevoerd. We moeten toegeven dat dit ook niet meer zal gebeuren voor de nakende verkiezingen. Vandaar dat we niet hebben kunnen doen wat we hadden willen, moeten en kunnen doen. De Vlaamse regering heeft zich moeten beperken tot enkele maatregelen die haar intentie, om werkelijk iets te doen aan de binnenlandse bestuurlijke organisatie, moesten veruitwendigen, maar op het terrein niet meer leken dan een doekje voor het bloeden. Het valt dus enigszins te betreuren dat parlement en regering niet meer hebben kunnen verwezenlijken op dit vlak.

Zijn onze activiteiten terzake dan zinloos geweest ? Zeker niet. We beschikken over een vrij omvangrijke, diepgaande en voor het eerst allesomvattende studie over de bestuurlijke organisatie, waarin een aantal zeer waardevolle opties worden aangegeven. Iets dergelijks was voorheen niet beschikbaar. Vooralsnog heeft dit enkel geleid tot krachtlijnen voor een pact met de lokale besturen, dat eraan komt. De relatie van de Vlaamse regering met de lokale besturen was de laatste jaren ernstig vertroebeld. De ruimte voor het eigen initiatief werd steeds verder beknot door een toenevende, gedetailleerde regelgeving door de Vlaamse overheid. Sommigen spreken van een regeldrift.

Let wel, dit was niet steeds onbegrijpelijk. Wanneer een regering bepaalde maatregelen uitwerkt, zoekt ze logischerwijze ook naar de meest voor de hand liggende weg om deze op het terrein uit te voeren of te laten uitvoeren. En dan komt men vrij snel bij de gemeenten terecht. Deze kennen immers het terrein, ze hebben overal een aanspreekbaar gezicht en – wat meer is – ze zijn onmiskenbaar de meest bekende overheid bij de bevolking. Wanneer men dus een bevolking wenst te bereiken, welke weg kan men dan beter volgen dan deze via de gemeenten ? Dus werden de gemeenten beschouwd als het uitvoerend armpje van het overheidsbeleid. Om die veelheid van taken naar behoren uit te voeren zijn de gemeenten echter niet steeds voldoende uitgerust. Ze hebben dit jaren aan een stuk steeds opnieuw herhaald, tot dit najaar, maar hebben in het verleden bitter weinig gehoor gevonden.

Het komt er nu op aan de verbintenissen die naar aanleiding van de Staten-Generaal werden aangegaan, zo vlug mogelijk daadwerkelijk uit te voeren. Het elan dat werd teweeggebracht door die bijeenkomst, mag niet verloren gaan. Deze dringende zaken zouden vooralsnog moeten worden uitgevoerd

tijdens deze kabinetsperiode. De indruk mag immers niet ontstaan dat de lokale besturen nu hun mening hebben mogen verkondigen, dat ze de gelegenheid hebben gekregen te zeggen wat op hun lever ligt, en dat het nu verder wel zal koelen zonder blazen. Vanuit de CVP-fractie zullen we erop toezien dat er snel opvolging wordt gegeven aan de Staten-Generaal en aan de afspraken die daar werden gemaakt. De inzet daarvan was en is immers te belangrijk.

Door het Pact met de Gemeenten moet tevens worden aangeknoopt met de herorganisatie van het gehele binnenlandse bestuur in Vlaanderen. De aanzet daartoe werd gegeven in het genoemde CBO-rapport, dat verder moet worden geconcretiseerd. Tot nu toe is het immers te zeer beperkt gebleven tot een nogal vrijblijvend praten over hoe het beter zou kunnen. Dit kan niet langer. De CVP-fractie heeft haar ideeën inzake de bestuurlijke organisatie uitvoerig in een nota uitgewerkt en ter beschikking gesteld van de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden. We zijn klaar om de discussie daarover ten allen tijde aan te gaan.

In ieder geval zal er zeer snel een mentaliteits- en gedragswijziging moeten plaatsvinden inzake het omgaan met de lokale besturen. Die mentaliteitswijziging moet tot stand komen bij de regering, het parlement en de administratie. Daarbij moet er blijk worden gegeven van meer vertrouwen en van minder bevoogding en betutteling. Ik hoop dat de regering daar onmiddellijk mee zal beginnen.

Bij alle besprekingen die we hebben gewijd aan het CBO-rapport, en aan bepaalde deelaspecten van de bestuurlijke organisatie die daarmee raakvlakken hebben, botsen we telkens opnieuw op de terecht gestelde vraag omtrent de afbakening van de kerntaken. Welk bestuursniveau is met andere woorden het best geschikt en het meest aangewezen om bepaalde taken op de meest efficiënte en voor de bevolking ook op de meest duidelijke manier te vervullen ?

Velen hebben daaromtrent ideeën geformuleerd, maar weinigen slagen er in om klare en duidelijke antwoorden te formuleren. De bestuurlijke organisatie vormt een complex geheel, en we slagen er zelf moeilijk in om zelf tot een afbakening te komen. Zolang we niet tot een goede afbakening komen en geen goed uitgebalanceerd evenwicht bereiken, zullen we omtrent de bestuurlijke organisatie altijd wat miezerig en mistig (naast elkaar) blijven praten, over datgene wat we uiteindelijk toch allen nastreven : een kwalitatief beter beleid,

Van der Poorten

een grotere eenvormigheid en bestuurskracht en de best mogelijke dienstverlening aan de bevolking.

Inzake de afbakening van die kerntaken zou ik bij wijze van voorbeeld even een gedachtegang willen ontwikkelen met betrekking tot een concreet voorbeeld in de sector van de afvalproblematiek. Vele gemeenten vullen dit momenteel op een totaal verschillende manier in, maar toch overstijgt deze problematiek ruimschoots de bestuurskracht van de gemeenten. Het beste bewijs daarvoor is dat ze allemaal een beroep doen op intercommunales.

De 308 Vlaamse gemeenten hebben dus de grootste varianten inzake ophaalsystemen en systemen inzake verwerking van afval. Er is ook enorm veel variatie in de selectiviteit van de ophaling en in de tarifiering ervan. Zowel qua doelstellingen, qua resultaten, qua beeld dat de burger daarvan heeft en qua invloed op het gedrag van die burger zorgen die grote verschillen in aanpak op het terrein voor verschillende perspectieven.

Misschien kan men dit beter aan het provinciale bestuur overlaten, zodat een grotere eenvormigheid kan worden bereikt inzake ophaling, selectiviteit, tarifiering, selectie en preventie. Op die manier kan men een efficiëntere regeling bereiken, die beter en uniformer zou overkomen bij de bevolking. Ik wijs op de mogelijkheid om in buurgemeenten dezelfde tarifiering en hetzelfde systeem toe te passen. Dat zou bijvoorbeeld het sluikestorten doen afnemen. Nu gaat men sluikestorten waar het iets goedkoper is. Men zou zo een efficiënter, uniformer en duidelijker beeld krijgen. Anno 2000 moet men die fundamentele discussie durven aangaan en keuzes kunnen maken. Deze problematiek kan niet worden uitgesloten van een maatschappelijk debat, een democratische controle, een politieke afweging en een politieke beleidskeuze. Dit is een betere oplossing dan een schaalvergroting van de gemeenten. Het is ook een betere oplossing dan hiervoor, zoals te veel is gebeurd, intercommunales aan te wenden, die eigenlijk maar de functie van hulpstructuur hebben.

Naast dit belangrijke aspect van de kerntaken en van de afbakening ervan, wil ik even stilstaan bij het belangrijkste middel dat de gemeenten zelf eigenlijk ter beschikking hebben voor een kwalitatief sterk beleid: gemotiveerd, deskundig en degelijk opgeleid personeel. Met de krachtlijnennota was op dit vlak een belangrijke nieuwe aanzet gegeven. De implementatie ervan loopt niet overal van een leien dakje. Het vergt energie en tijd. Men

moet dit proces op gang laten komen. Er met een zekere continuïteit groeien en er moet een kans op progressie worden geboden.

Wat de laatste maanden is gebeurd met de uitwerking van een nieuwe CAO van de lokale besturen, tart dan rechtstreeks alle verbeelding. De eigenlijke werkgevers van dit personeel zijn nog steeds niet bij dit overleg betrokken. Dit is een groot mankement, maar de wetgeving is nu eenmaal wat ze is. Aan dit aspect kan niemand van ons iets veranderen. Veel bedenkelijker is het feit dat er nog steeds geen CAO is voor de periode 1997-1998, terwijl we inmiddels bijna 1999 zijn. Voor de buitenwereld en het personeel is zoiets niet te verantwoorden. Het is niet uit te leggen dat de overheid er niet in slaagt om een CAO af te ronden voor het einde van de periode waarop deze betrekking heeft. Een dergelijke situatie valt niet te verklaren en evenmin te rechtvaardigen, om welke reden ook. Als er dan wordt bedreigd met stakingen of andere acties waarvan alleen degenen die niet bij de onderhandelingen zijn betrokken het slachtoffer zijn, namelijk de gedecentraliseerde besturen en de bevolking, dan wordt het nog meer bedenkelijk. Aan die vaudeville moet dringend een einde komen.

Al de perikelen over het al dan niet tot stand komen van een nieuwe CAO mogen niet leiden tot de conclusie dat de personeelsproblemen van de lokale besturen alleen maar van financiële aard zouden zijn. Te veel gemeenten beschikken niet over de middelen om de nodige expertise binnen te halen, om te voldoen aan de steeds grotere taakbesteding die hen wordt opgedrongen. Veel gemeenten beschikken alleen maar over een beperkte top of over de gemeentesecretaris als enige ambtenaar met de nodige expertise. De lokale besturen worden hierdoor, meer en meer genoodzaakt om een beroep te doen op externe en zeer dure adviesbureaus die uiteraard goede diensten leveren. Om met die adviesbureaus in discussie te gaan, moeten de gemeenten echter over een minimale expertise beschikken teneinde de contacten met die externen op een professionele manier te verzorgen en de belangen van hun gemeente te verdedigen.

Een ander middel betreft de financiering van de lokale besturen. De begroting voor binnenlandse aangelegenheden wordt gekenmerkt door een decretaal vastgelegde stijging van de 'grote' fondsen, in hoofdzaak het Gemeentefonds. Aan die fondsen mag niet worden geraakt. Indien dit toch gebeurt, moet de regering klare wijn schenken. Wat dit jaar andermaal heeft plaatsgevonden rond het Provinciefonds is jammer genoeg een voorbeeld

Van der Poorten

van hoe het niet moet. Wanneer men van oordeel is dat twee provincies op een of andere manier dienen bij te dragen tot de verdere afhandeling van de Imalso-zaak, dan moet men met die provincies onderhandelen. Men moet dan zeker geen kunstgrepen aanwenden die enkel tot onvrede en onbegrip leiden. Als we ons voornemen om voortaan als volwaardige partners op te treden, dan moet ook het overleg met de provincies worden georganiseerd. Op deze manier echter wordt alleen maar het vertrouwen geschonden, met alle gevolgen van dien voor de toekomstige samenwerking met de Vlaamse provincies. De discussie die hierover in de commissie werd gevoerd en de eruit volgende amendementen, moeten voor eens en voor altijd duidelijk maken dat zo een werkwijze niet is aangewezen.

Ook over de financiering van de lokale besturen moet dringend duidelijkheid worden geschapen. De diverse financiële stromen, de ene al omvangrijker dan de andere, dienen eindelijk eens in kaart te worden gebracht. Er moet klaarheid komen over de totaliteit van de middelen waarover de diverse lokale besturen kunnen beschikken. Tevens moet ook nagedacht worden over de mogelijkheden om het gemeentefonds te verhogen. Het feit dat een substantieel gedeelte van de heffing op de leegstand thans aan het gemeentefonds wordt toegevoegd, is alvast een belangrijke aanzet. In de toekomst zullen zich evenwel grotere inspanningen opdringen, tenminste als we de taken in acht nemen die we de voorbije jaren aan de gemeenten hebben opgedrongen. Ik denk hierbij aan de specifieke noden van de kleine centrumsteden met minder dan 50.000 inwoners, die net als de grote steden een centrumfunctie vervullen, maar daartoe geen extra middelen verwerven.

Zo kom ik bij de tweede grote bekommernis die in het begin van deze regeerperiode werd geuit. Het is alvast een grote verdienste van deze regering dat ze een beleid op de sporen heeft gezet, dat is gericht op de versterking van de leefbaarheid van de verstedelijkte kern. Ik gebruik bewust de term verstedelijkte kern omdat al te vaak wordt gedacht aan een beleid dat is gericht op de grootsteden. Als we de gemeenten bekijken die middelen verkrijgen uit het SIF, stellen we vast dat het niet alleen om grootsteden gaat.

Dat betekent echter niet dat er geen vragen kunnen worden gesteld omtrent de in aanmerking komende steden en gemeenten en over de manier waarop zij de hen toekomende extra middelen aanwenden. De evaluatie van het SIF, die onmiddellijk

na het reces in de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden zal plaatsvinden, moet daarover meer duidelijkheid brengen. Meer dan voor eender welk ander programma is het voor het SIF uiterst belangrijk dat er snel zichtbare resultaten worden geboekt. Het is dan ook verheugend dat op het terrein de eerste resultaten reeds merkbaar zijn. Dat is onbetwistbaar het geval, hoewel het door sommigen in twijfel wordt getrokken.

We kunnen toch al enige kanttekeningen bij plaatsen. Op het lokale niveau verglijdt men soms te veel naar een projectmatige invulling. Er is vooral vraag naar continuïteit. Nu reeds kunnen we concluderen dat er op lange termijn een sociaal fonds nodig zal blijven en dat het een onmiskenbaar noodzakelijke financieringsbron zal worden, willen we het sociaal beleid bestendigen.

Het komt er nu vooral op aan de beschikbare middelen op de meest efficiënte manier in te zetten, opdat ze ten goede zouden komen aan de besturen die er het meeste nood aan hebben. Wanneer we echter vaststellen dat bepaalde besturen, die omvangrijke middelen uit het SIF ontvangen, er niets beter op vinden dan hun eigen belastingen te verlagen, rijzen terecht ernstige vragen. De SIF-evaluatie zal ook een antwoord moeten bieden op de vraag hoe zo een handelwijze mogelijk is.

We zijn het er met zijn allen ongetwijfeld over eens, dat Vlaanderen heeft nood aan sterke en leefbare steden. Zij vormen ons visitekaartje in het buitenland en ze zijn de economische groeipolen van de regio. Daarnaast moet er echter ook voldoende aandacht gaan naar de leefbaarheid van het platteland. Ook heel wat landelijke gemeenten, met niet zelden meer hectaren dan inwoners, kampen met specifieke problemen. Naast de inspanningen voor het stedelijk beleid, moet er ook werk worden gemaakt van het plattelandsbeleid. We juichen de eerste initiatieven toe die daarop zijn gericht.

Op dit moment worden in de federale Kamer ingrijpende wijzigingen besproken aan het statuut van de lokale mandatarissen. Dit verdient onze blijvende aandacht. Wie op een degelijke manier een gemeente wenst te besturen en zijn verantwoordelijkheid over de lokale gemeenschap wenst op te nemen, kan er niet omheen dat de mandaten van burgemeester, schepen, voorzitter van het OCMW, enzovoort, veel energie, inzet, deskundigheid en tijd vragen. Voor de grote steden voeg ik daar nog het probleem van de gemeenteraadsleden aan toe, die tal van commissievergaderingen moeten bijwonen en nauwkeurig opvolgen.

Van der Poorten

Wanneer men wil waarborgen dat er nog blijvend mensen bereid zullen worden gevonden om hun verantwoordelijkheid terzake op te nemen, moet er dringend worden gewerkt aan een beter statuut voor de lokale mandataris. Het is te betreuren dat we vanuit dit Vlaams beleidsniveau op dat gebied slechts een aantal randfenomenen – excuseer me de uitdrukking – hebben kunnen aanraken. We moeten ons in de komende zittingsperiode verder wapenen om bij een eventuele regionalisering van deze basiswetgeving in een volgende legislatuur daadwerkelijk invulling te kunnen geven aan een gedegen statuut van de lokale mandataris beter kunnen invullen. Ik hoop dat onze collega's in het federaal parlement thans snel enkele knelpunten kunnen oplossen.

Ik wil nog even het dossier van de districstraden aanhalen, dat blijkbaar de laatste tijd wat uit de belangstelling is verdwenen. Op dit vlak willen we eveneens verder discussie voeren.

Tot slot mogen we stellen dat we op het onderdeel binnenlands beleid nuttig voorbereidend werk hebben geleverd, dat een belangrijke aanzet kan vormen maar niet geheel kon worden afgerond en ingevoerd. Het andere onderdeel, stedelijk beleid, kreeg een belangrijke impuls die ook verre van voltooid is, en een nog verder doorgedreven en langer volgehouden actie verdient. Vooral moet deze impuls worden afgestemd op de diverse beleidsvelden.

Op beide terreinen ligt ons nog veel werk te wachten. Dat vormt meteen de uitdaging voor morgen. Onze fractie wil hier creatief en met verantwoordelijkheidszin aan meewerken. (*Applaus bij de CVP en de SP*)

De voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer Ward Beysen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal in telegramstijl een aantal bedenkingen uiten over de materie binnenlandse aangelegenheden en stedelijk beleid. Ik wil aanknopen bij het betoog van de heer Van der Poorten over het belangwekkend rapport van de commissie Bestuurlijke Organisatie. Hij heeft hier zijn spijt uitgedrukt over het feit dat we er niet verder in hebben kunnen evolueren, maar dat is grotendeels te wijten aan het verschil in opvatting tussen de meerderheidspartijen dat aan het licht is gekomen. Tweemaal zijn de besprekingen in deze commissie vakkundig afgeblokt door de CVP, omdat we er niet toe zijn gekomen om de prioritei-

tennota's van de verschillende fracties naast elkaar te leggen. De CVP wilde hiermee wachten omdat ze waarschijnlijk iets anders zou organiseren. Dat is ook gebeurd : het is uitgemond in het initiatief rond het pact met de gemeenten.

Mijnheer de minister, u hebt zich tweemaal laten vangen door uw coalitiepartner, die vond dat de besprekingen van het belangwekkend rapport over de bestuurlijke organisatie op een andere manier moesten worden georganiseerd.

De voorzitter : Minister Peeters heeft het woord.

Minister Leo Peeters : Mijnheer Beysen, wat u zegt, is echt niet correct, ook niet ten aanzien van de CVP-fractie. We hebben met het rapport van de commissie Bestuurlijke Organisatie de basis gelegd voor een vrij algemene benadering, die de algemene discussie kan bevorderen. We hebben tegelijk een gedeelte van de resultaten en voorstellen van het rapport ingevuld in wat het pact met de gemeenten zal worden. Hierin zijn al een aantal concrete voorstellen vervat. Tevens is er een afspraak met de leden van de commissie dat elke fractie de prioriteiten van de bespreking van dit rapport kan voorleggen. Dit blijft een belangwekkend rapport, niet alleen voor deze regeerperiode, maar ook op lange termijn. Men heeft een basis voor een langetermijnvisie. Daar is zeer grote nood aan.

De heer Ward Beysen : Vooral voor de volgende zittingsperiode !

De heer Mark Van der Poorten : Mijnheer Beysen, dat is een flagrante leugen. Onze fractie heeft de meest uitgebreide en gedetailleerde nota neergelegd en heeft zich niet – zoals uw fractie – beperkt tot een nota in vragende vorm. Onze nota hield een degelijke visie in en was heel wat omvangrijker dan de notaatjes van één velletje met vier puntjes die door andere fracties werden ingediend.

De heer Ward Beysen : Ik zal daarover geen polemiek beginnen, maar ik wens wel twee zaken te beklemtonen. Ten eerste staat de positie van uw fractie in deze aangelegenheid diametraal tegenover die van onze fractie. Ten tweede moet ik vaststellen dat met uw nota – door u als gedetailleerd en een visie inhoudend bestempeld – achteraf helemaal niets is gebeurd. Dat is gewoon een vaststelling. Dit een leugen noemen vind ik sterk overdreven, maar in het parlement moet men af en toe tegen een stootje kunnen.

Beysen

Mijnheer de minister, ik heb u gezegd dat u hierbij over de grenzen van een zittingsperiode moet kunnen denken en ik ben bereid u daarbij te helpen. De sleutel naar de uitvoering van een aantal conclusies uit dat rapport is volgens mij immers de regionalisering van de gemeentewet. Zolang men daar niet toe komt, kan men voor de invulling van de besluiten van de commissie Bestuurlijke Organisatie geen baanbrekend werk verrichten.

Er is hier terecht gepleit voor een grotere bestuurskracht van de lokale besturen. Mijns inziens kan die grotere bestuurskracht worden bekomen door aan de lokale besturen een grotere autonomie te verlenen dan tot op heden het geval is. Wat dat betreft, heeft deze regering niet uitgeblonden door manhaftigheid, wel integendeel. Deze regering werd door het gros van de gemeentebesturen steeds als een betuttelende of voogdij-overheid beschouwd. Dat probeert u nu om te buigen via het pactinstrument, maar u zult wel niet ontkennen dat de gemeenten daar maar heel weinig belangstelling voor tonen.

Mijnheer de minister, ik zou u willen vragen selectiviteit aan de dag te leggen bij de verhoging van de toekenning van bestuurskracht aan de gemeenten. Bij grote steden moet dit een totaal andere invulling krijgen. In de commissie heb ik reeds gezegd – en ik herhaal dit in deze openbare vergadering – dat ik van oordeel ben dat een grotere bestuurskracht een andere verhouding vereist tussen de gemeenteraadsleden en het college. Voor een grote stad zoals Antwerpen heb ik toen gesteld dat men het aantal schepenen kan reduceren ten voordele van het verhogen van de bestuurskracht van de gemeenteraadsleden. Dit zou bijdragen tot een veel coherenter beleid dan nu het geval is.

In het verlengde daarvan pleit ik opnieuw voor de afschaffing van de begeleidingscommissie voor Antwerpen. Als men gelooft in het afsluiten van een pact met de gemeente, dan denk ik dat een begeleidingscommissie overbodig is. U zegt dat een dergelijke commissie ook bijzondere voordelen met zich meebrengt omdat ze het contact tussen de stedelijke overheid en de gewestelijke administraties verbetert. Ik denk dat dit een foute redenering is. Misschien wordt het contact wel vergemakkelijkt, maar dat is ook mogelijk zonder die commissie, namelijk door middel van de openbaarheid en de flexibiliteit van de besturen.

- *De heer Herman Suykerbuyk, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Minister Leo Peeters : Mijnheer Beysen, we hebben hierover al gesproken in de bevoegde commissie. U weet dat de mogelijkheid om de begeleidingscommissie af te schaffen, bestaat. Ik heb toen gewezen op het belang van de begeleidingscommissie aan de hand van citaten van mensen van de stad. Zij bevestigen dat de commissie als vrij positief wordt ervaren omwille van het regelmatige overleg tussen de beleidsniveaus.

In het laatste verslag van de commissie suggereert de Antwerpse schepen van Financiën om de commissie, die hij een versterking bij de begeleiding van de stad noemt, nog een tijdje te laten verderwerken. Juridisch is een afschaffing mogelijk, maar we zullen eerst onderzoeken wat het meest opportuun is.

De begeleidingscommissie houdt geen toezicht, maar ondersteunt en begeleidt de lokale besturen die daarom vragen.

De heer Ward Beysen : Mijnheer de minister, ook u pleit voor het versterken van de bestuurskracht. Het afschaffen van het tussenniveau zal de doorzichtigheid van het bestuur ten goede komen.

Ik ben ervan op de hoogte dat de huidige schepen van Financiën eerder voorstander van het behouden van de commissie is. Desalniettemin pleit ik voor een zo groot mogelijke openbaarheid van bestuur en voor het controlerecht van de gemeenteraad ten aanzien van het college.

Minister Leo Peeters : We mogen het standpunt van de schepen van Financiën van de stad Antwerpen geen onrecht doen. U mag niet beweren dat de commissiewerkzaamheden zich in de salons hebben afgespeeld. Bij de commissie zijn zowel leden van de regering als verantwoordelijke ambtenaren van het lokale niveau betrokken. Het is net het sterke punt van de commissie dat met mensen uit andere niveaus wordt overlegd.

Ook voor u en de gemeenteraad is het een voordeel dat iedereen op voorhand kennis kan nemen van een aantal standpunten en voorstellen. U mag ook niet vergeten dat de gemeenteraad altijd alle ultieme beslissingen neemt.

De schepen van Financiën zegt heel uitdrukkelijk dat hij heel positieve ervaringen heeft met de commissie. Hij ziet de commissie dan ook als een belangrijke overheidsinbreng. Volgens hem is het

Peeters

een heel geschikt orgaan, dat in de plaats komt van het formele toezicht van de voogdij-overheid.

De heer Ward Beysen : De begeleidingscommissie werd opgericht in 1989. Toen was daar reden toe. De situatie eind 1998 verschilt echter hemelsbreed van die van 1989 op het vlak van het beleid en van de financiële situatie van de stad Antwerpen. Als u dit verschil inziet, dan zult u daar ook de nodige consequenties aan verbinden.

De begeleidingscommissie wordt nog steeds door velen als een extra supervoogdij beschouwd. Het moet nu toch eens gedaan zijn met die voogdij, want Antwerpen heeft op het budgettaire vlak bewezen dat we elk onderricht van de regering, nauwlettend hebben gevolgd. De stad Antwerpen mag bijgevolg niet anders worden behandeld dan andere steden en gemeenten in Vlaanderen.

Minister Wivina Demeester-De Meyer : Mijnheer Beysen, de commissie is op zichzelf een ondersteuning door de Vlaamse overheid. We zijn maar raadgevers en ondersteuners. Zowel de schepen van Antwerpen, met wie een correcte en open relatie bestaat als de mensen uit de administratie zijn blij dat deze begeleiding kan worden verdergezet. Antwerpen heeft er in de laatste periode zeker wel bij gevaren. Ik zie het probleem niet.

De heer Ward Beysen : Ik zie het wel. Dat komt omdat we aan de andere kant van de tafel zitten.

Ik wil nog iets zeggen over het stedelijk beleid. Ik zie daarbij tijdens deze zittingsperiode een verschuiving. Bij het aantreden van deze regering was het stedelijk beleid een grote prioriteit. Naarmate de zittingsperiode vordert, groeit er een spanningsveld tussen enerzijds het stedelijk beleid en anderzijds het plattelandsbeleid. Ik ben de eerste om te erkennen dat er ook noden zijn op het platteland. Men kan echter geen twee prioriteiten met gelijke middelen behandelen. Aan de beleidsbrief merk ik dat u uitgeblust bent op het vlak van stedelijk vernieuwingsbeleid.

Ik stel me de vraag wat nu uiteindelijk het resultaat is. De voorzitter van het OCMW in Antwerpen zei eergisteren nog dat er de voorbije vier jaar in zijn stad niet minder dan 20 procent meer bestaansminimumtrekkers zijn bijgekomen. Ondanks alle middelen die via het SIF zijn geïnvesteerd, blijf ik voor een stuk op mijn honger zitten. U hebt een grote inspanning geleverd, maar de impulsen die u wilde geven zijn niet zichtbaar aanwezig in een ver-

betering van de leefbaarheid van de stad. Het inclusief beleid waar u zo de nadruk op legt, is onvoldoende ingevuld.

U hebt te zeer de aandacht gericht op het sociale aspect zonder spectaculaire resultaten te boeken en u hebt het economische aspect verwaarloosd. Dat komt omdat u als minister van Stedelijk Beleid geen gecoördineerd beleid hebt gevoerd met de minister van Ruimtelijke Ordening. U hebt de economische impulsen die een grootstedelijk gebied nodig heeft, onvoldoende kunnen doordrukken. Door onevenwichtig te werk te gaan, bent u er niet in geslaagd het economisch draagvlak van de steden zodanig te versterken dat u ook voor de mindergegoeden en kansarmen werkgelegenheid hebt kunnen creëren. We staan voor deze uitdaging.

De middelen van het SIF moeten misschien anders worden aangewend. U moet dringend een operatie starten om de economie te stimuleren met dezelfde voorwaarden als het SIF. U zult daarmee meer gericht resultaat bereiken dan tot nu toe het geval was.

Minister Leo Peeters : De regering heeft heel duidelijk gekozen voor de lokale uitvoering van het SIF, mijnheer Beysen. We hebben voor het eerst middelen ter beschikking gesteld over een langere termijn. De lokale overheid moet beslissen over de concrete invulling daarvan. Bij mijn weten hebt u zelf in de gemeenteraad het plan voor Antwerpen goedgekeurd. Het is dus ook uw plan.

In de tweede plaats heeft nog nooit een regering zo hard gewerkt aan het inclusieve beleid. Voor het eerst benaderen we het beleid in zijn geheel, voor het eerst is de administratie daar sterk mee bezig, voor het eerst treft de regering bijna wekelijks maatregelen. Ik herinner u aan een recente beslissing over de wijkgezondheidscentra die binnen het stedelijk beleid een belangrijke functie vervullen. U hebt het over de economische factoren. Minister Van Rompuy stelde het Mercuriusfonds voor. Dit alles moet op het lokale niveau nog groeien. Men werkt daar nog in kleine versnipperde projecten. Het wordt een uitdaging het inclusieve beleid in praktijk om te zetten. De convenants met de lokale besturen zullen daartoe bijdragen.

De heer Ward Beysen : Ik wil alleen maar onderstrepen dat het niet volstaat om de functie van minister van Stedelijk Beleid te creëren. Die functie moet worden gedragen door de voltallige regering. U moet alle inspanningen op dat vlak coördineren. Ik zie een onevenwicht waarbij vooral de

Beysen

economische invulling tekortschiet. Wat het Mercuriusfonds betreft, dat is aan Antwerpen voorbijgegaan.

Minister Wivina Demeester-De Meyer : Dat ligt aan Antwerpen zelf.

De heer Ward Beysen : Nee, toch niet, helemaal niet. Los daarvan, wil ik ooit wel eens de resultaten van het Mercuriusfonds zien. Nogmaals, u geeft te weinig economische impulsen. (*Applaus bij de VLD*)

Minister Wivina Demeester-De Meyer : Het SIF werd voorbereid en wordt gedragen door de hele regering. Ik ben het niet met u eens dat de economische impulsen te zwak zijn. De invulling moet trouwens gebeuren door de gemeenten zelf. Om de effecten van dergelijke investeringen te zien, moet men geduld oefenen.

De heer Ward Beysen : We zijn aan een evaluatie toe. Het einde van een regeerperiode is toch een uitstekend moment om de resultaten van een beleid te bekijken ? Wel, ik hoor dit ook van andere fracties, de resultaten zijn beneden peil.

De voorzitter : De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik zal het kort houden. Ik zal enkel de aanzet geven tot de discussie die we hier de komende maanden zullen moeten voeren.

Ik wil hier ingaan tegen de stelling van de heer Beysen. Volgens mij is de bewering dat de bevoegdheden over teveel ministers zijn gespreid en dat alle materies zouden moeten worden toevertrouwd aan een minister, gratis en vals. Die argumentatie wordt nogal eens ontwikkeld inzake mobiliteit, milieu, volksgezondheid, kansarmoede, veiligheid, enzovoort. Ik sluit me aan bij wat minister Van Rompuy en de heer Van der Poorten hebben gezegd. De parlementsleden moeten vermijden om de zaken vanuit een partiële invalshoek te bekijken – vanuit de commissie waarin men werkzaam is, vanuit de drukingsgroep die men vertegenwoordigt, of vanuit de zoektocht naar een eigen decreet, een eigen subsidiepot of een eigen administratie.

Ik pleit eerder voor een netwerkbenadering. Ook minister Martens heeft dat gezegd. Men moet erg flexibel kunnen reageren op uitdagingen, die mor-

gen heel andere vormen kunnen aannemen dan vandaag. Een benadering waarbij alle macht in handen komt van de gemeenten, of van een andere beleidsinstantie, is gevaarlijk. Meestal wordt die redenering verdedigd door mensen uit bepaalde commissies. Ook professoren die zijn gespecialiseerd in een bepaalde materie doen dat wel eens. Op vele symposia, georganiseerd door instellingen die zichzelf willen bevestigen via deze bijeenkomsten, wordt deze facetbenadering ook verdedigd. Via marketingtechnieken worden de resultaten daarvan erg uitvergroot.

Dat kost de samenleving bijzonder veel geld, maakt het overheidsbestuur alsmaar minder transparant, en leidt vooral tot bureaucratisering, bevoegdheidsconflicten en een gebrek aan flexibiliteit. In de welzijnssector heeft men een aantal adviesraden afgeschaft of samengevoegd. Ik vind dat een goede zaak. We moeten ook op onszelf de nulloptiebenadering durven toepassen. De redenering die zegt dat alles wordt opgelost als we alle macht in handen van een enkele beleidsinstantie leggen, leidt tot een dictatuur of oligarchie waarbinnen enkelen alles voor het zeggen hebben. Permanente discussie, communicatie en samenwerking tussen ministers en mensen van verschillende beleidsniveaus zorgen voor een verrijking. Dat leidt ertoe dat beslissingen op een breed draagvlak kunnen stoelen.

De bevoegdheidsdiscussies, zowel binnen de Vlaamse regering als tussen de Vlaamse en de federale regering, kosten veel tijd en energie. Dat ligt mee aan de basis van een gebrek aan politieke slagkracht ; van wat men de kloof tussen politici en de burgers noemt. In een goed werkend federaal bestel moeten op basis van subsidiariteit goede en klare afspraken worden gemaakt, en moet er een permanente methodiek en een netwerk van samenwerkingsverbanden zijn. Voortdurend moet men kunnen overleggen tussen verschillende beleidsniveaus, in volle respect voor elkaars intenties en inspanningen.

Een vereiste is wel dat in zo een federale structuur een gemeenschapsgevoel wordt uitgebouwd. Er moet sprake zijn van een gemeenschappelijk project ; van een res publica die het zinvol maakt om samen te werken. Daar knijpt in België het schoentje. Ondanks de goedbedoelde pogingen uit het verleden wordt de federatie geconfronteerd met knelpunten. We hebben het daarover al gehad toen we spraken over het gezondheids- en gezinsbeleid, over de nood aan het inclusief werkgelegenheidsbeleid, over de moeizaam onderhandelde

Sauwens

CAO's, over de problemen van de NMBS, enzovoort.

Ik lees in een krantenartikel van vorige week dat 'twee problemen de Antwerpse haven een belangrijk concurrentieel nadeel bezorgen. Dit wordt gezegd door het havenpatronaat, gegroepeerd in AGHA. De lokale douanediensdiensten zijn onderbemand en slecht uitgerust. De zeer strikte toepassing van BTW-reglementen zorgt voor het afleiden van trafieken naar andere havens, onder meer naar Nederland, aldus AGHA. Ze vragen dan ook deze materie over te brengen naar de deelstaten'.

De houding van de Volksunie is dat we voor een cruciale periode staan in de staatshervorming in dit land. Vanuit het oogpunt van goed bestuur is het erg belangrijk dat de samenwerking zich stabiliseert. Men kan niet ten eeuwigen dage over de structuren discussiëren. Dat leidt tot onrust en onzekerheid. We pleiten voor een zeer verre gaande staatshervorming, die ons voor de volgende decennia een overheidskader en structuur biedt waarbinnen een efficiënt overheidsbeleid kan worden gevoerd en waarbij de gemeenschap snel kan inspelen op een aantal ontwikkelingen. Op die manier kan men de knelpunten wegwerken en kunnen we het Vlaams project verder uittekenen.

Veel meer dan de glanzende brochures over de doelmatigheid die deze regering ons toestuurt, zullen de feiten op het terrein de geloofwaardigheid doen groeien en uiteindelijk een aantal weifelaars, ook binnen Vlaanderen en dit parlement, ervan overtuigen dat Vlaanderen beter functioneert.

Voor ons kan die uiteindelijke oplossing in de vorming van een confederatie liggen. Vlamingen en Franstaligen in dit land leven immers in totaal verschillende werelden. Ze hebben zeer weinig contacten met elkaar, lezen andere kranten, luisteren naar andere radioprogramma's en kijken naar andere zenders. De media, vooral aan Franstalige kant, spelen dan nog een heel malafide rol in de vertaling van zaken waarbij we mekaar eigenlijk wel kunnen vinden. Er is een bijzonder groot wantrouwen, waarbij de taalgrens niet enkel een sociaal-economische en culturele grens vormt maar ook een allesbepalende barrière is geworden tussen twee gemeenschappen die ternauwernood samenhangen. Een permanente Belgische verkramptheid belet dat het door iedereen gevraagd degelijk en kwalitatief beleid wordt gevoerd.

Indien we dit vaststellen, en indien de Franstaligen absoluut de tabaksreclame willen toelaten binnen het Europees kader, waarom zouden we hen dan gijzelen binnen de Belgische context? Indien de Franstaligen problemen hebben met het geven van strafpunten aan chauffeurs die een overtreding hebben begaan, of vinden dat hun een verkeersbeleid wordt opgedrongen, waarom zouden we hen nog langer gijzelen met dit soort Belgische wetten? Ze hebben een Franstalige minister van Verkeer, die het beleid zelfs niet uitvoert. Reeds jaren geleden was hierover overeenstemming bereikt, en toch zien we niets gebeuren. Indien ze inzake het asielbeleid en de wijze waarop we immigratie in ons land en onze gemeenschappen toelaten, een totaal andere visie hebben, waarom zouden we hen dan gijzelen?

Ik heb net drie actuele dossiers aangehaald waarover binnen de federale regering en het federaal parlement spanningen bestaan. Collega's, welke tijd en energie steken we niet in dossiers waartegen in Vlaanderen en Wallonië totaal anders wordt aangekeken. Zou die tijd en energie niet beter worden gebruikt om op een positieve manier de uitdagingen van Vlaanderen en de Franstaligen te benaderen. Wat mij betreft mogen de leeuwenvlaggen op het Markiesgebouw best iets kleiner zijn. De Vlaamse aanwezigheid in Brussel moet dan wel veel nadrukkelijker op het terrein worden beklemtoond.

Naast de vraag naar een sterkere staatshervorming wil ik ook wijzen op een aantal Vlaamse euvels. Ik wens niet te diep in te gaan op de regulitis: ieder zijn decreet, ieder zijn subsidie. Ik heb het daar al over gehad. We zijn daar als parlement wat ziek aan. Er zijn zelfs mensen die nu een definitie willen geven aan het begrip vertrouwenspersoon in scheidingszaken. We moeten ons daar enigszins voor hoeden.

De heer André Denys: Ik ben het met u eens, mijnheer Sauwens. Ik vind het ook onverantwoord dat men in Wallonië probeert een federale wetgeving op de helling te zetten. De conclusie die u hieruit trekt, namelijk dat wij het hierover in Vlaanderen eens zijn, klopt echter ook niet. Zowel inzake asielbeleid als inzake andere dossiers is het iets te eenvoudig te zeggen dat wij het hierover allen eens zijn, zelfs wanneer we zelf over alles zouden mogen beslissen.

De heer Johan Sauwens: Op een ogenblik dat de samenleving zeer snel evolueert, dat men zeer snel moet kunnen antwoorden op nieuwe uitdagingen, stellen we vast dat Vlaanderen en Franstalig België

Sauwens

uit elkaar groeien en totaal andere inzichten hebben. Ik denk bijvoorbeeld aan ontwikkelingssamenwerking. Door krampachtig vast te houden aan de Belgische structuren komt er een soort compromisbesluitvorming. We zijn het niet altijd eens. Daarom is er in Vlaanderen nogal eens wat verdeeldheid. Er is echter in Vlaanderen een veel beter en duidelijker afgetekend algemeen gevoel dan in die Belgische compromissituatie naar voren treedt. (*Rumoer*)

De heer Paul Van Grembergen : Wij zijn het daarmee ten gronde eens. De ideeën verschillen in Vlaanderen en in Wallonië. De verhouding, bijvoorbeeld, tussen werkgever en vakvereniging verschillen in Vlaanderen ten opzichte van de ideeën die daarover in Wallonië leven.

Zo heeft men een heel maatschappelijk debat waarbij de inzichten in belangrijke mate anders liggen. We verliezen daarbij oeverloos energie en steken er veel tijd in. Zo komen we dan tot een Belgisch compromis, waarvan we in Vlaanderen weten dat het ons niet aanstaat en waarbij men in Wallonië dezelfde reactie heeft. Dit is niet opportuun en niet goed werkzaam. Een goed gezag en een goed bestuur hebben te maken met democratie. Bijgevolg werkt de democratie hier onvolkomen. Dat is wat de heer Sauwens hier zegt.

De heer Johan Sauwens : In feite ontbreken ons de nodige hefboomen. We hebben het daarover gehad in de commissies. Het gaat hier onder meer over de fiscaliteit. Een aantal stellingen die de regering formuleert zijn inderdaad correct. Ik zou nog één vaststelling willen toevoegen aan het vaak gevoerde debat rond solidariteit. Volgens een recente studie van de KBC is de solidariteit, met name de miljardentransfer van Vlaanderen naar Wallonië, toegenomen tot 186 miljard frank in 1996. Dit is een enorm getal.

Wat we vaststellen is dat daardoor geen enkele nieuwe job wordt gecreëerd in Wallonië. Men gaat zich bijna nestelen in een soort uitgaven- en consumptiesituatie. Ik zeg dit niet verwijtend. Het is gewoon een vaststelling. Er worden geen nieuwe jobs gecreëerd. De enorme inspanningen die moeten gebeuren via fiscale en parafiscale weg om die transfer te financieren, zijn ooit door het VEV berekend. Een brutoloonkostdaling van 10 percent zou een onmiddellijke tewerkstelling betekenen van 150.000 jobs op vrij korte tijd. Deze situatie is op termijn niet houdbaar.

De voorzitter : Minister Demeester heeft het woord.

Minister Wivina Demeester-De Meyer : De cijfers die u gebruikt komen uit de studie die de KBC heeft gepresenteerd op het fiscaal colloquium. Dit pleidooi zou ook moeten worden gehouden in het federaal parlement. Als er op een bepaald ogenblik veranderingen komen, zal het daar moeten worden beslist.

Indien we een nieuwe stap willen zetten in de staatshervorming – en u weet dat ik daar een groot voorstander van ben – is één van de belangrijke elementen dat we dat gezamenlijk kunnen doen. Vlaanderen kan niet alleen uitstippelen wat de juiste weg is. Wij zullen dit gezamenlijk moeten doen. Eén van mijn uitgangspunten is dat solidariteit verstikkend kan werken. Indien solidariteit zo wordt georganiseerd dat er onvoldoende competitie is, werkt ze niet goed meer en wordt ze enigszins verstikkend. Er moet wel een duidelijke vorm van solidariteit blijven bestaan. Mijnheer Sauwens, bent u het ermee eens dat we solidariteit blijven aanvaarden wanneer we een volgende stap zetten in de staatshervorming ? Het is ook heel belangrijk dat we met alle betrokken partijen rond de tafel gaan zitten.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mevrouw de minister, waarom moet die solidariteit met Wallonië een Vlaamse exclusiviteit zijn ? Ik begrijp niet goed waarom steeds wordt verondersteld dat die solidariteit uitsluitend uit Vlaanderen moet komen.

Minister Wivina Demeester-De Meyer : Bedoelt u of ze ook Europees kan worden georganiseerd ?

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Inderdaad.

Minister Wivina Demeester-De Meyer : We zetten nog maar schoorvoetend een stap in de richting van een fiscaal Europa. In tegenstelling tot sommige parlementsleden denk ik dat we eerder een vennootschapsbelasting zullen hebben op Europees niveau dan op regionaal niveau. Zelfs al zetten we een stapje in de richting van een fiscaal Europa, we zijn zeker nog niet toe aan een sociaal Europa. Een volledig sociaal Europa is nog vele jaren verwijderd. Ik zal zelfs niet proberen uit te maken hoeveel jaren nog. We kunnen dat debat in de toekomst voeren, maar vandaag is het nog te vroeg. Vandaar dat ik zeg : Vlaanderen binnen België in Europa.

Demeester-De Meyer

Dit zal de volgende zes maanden een belangrijk debatthema zijn ter voorbereiding van de volgende stap in de staatshervorming. Vandaar mijn vraag aan u, mijnheer Sauwens. In welke mate gaat u ermee akkoord dat we deze vorm van solidariteit blijven ontwikkelen, zonder dat ze verstikkend wordt en zonder afwezigheid van competitie ?

De heer Johan Sauwens : Ik zal daar heel duidelijk op antwoorden. Voor de Volksunie moet die solidariteit niet van vandaag op morgen ophouden. Integendeel, er is een blijvende solidariteit nodig, onder meer voor de sociale zekerheid, de pensioenlasten en de staatsschuld. We zullen onze verantwoordelijkheid resoluut blijven opnemen, zoals we dat ook nu via de federale kanalen doen. Het primaire saldo wordt momenteel bijna uitsluitend door Vlaanderen opgebouwd. De meest recente cijfers zijn wel nog niet gekend.

Een voldoende ruime overgangperiode, zoals in de financieringswet werd bepaald, is voor ons geen enkel probleem. Ik ben voorstander van een royaal systeem, zoals het in de Duitse Länder bestaat. Daar wordt een solidariteit van regio naar regio opgebouwd. Bij ons bestaat er echter een enorme stroom, waarbij de interpersonele solidariteit voor de sociale zekerheid uitgroeit tot een bijna definitief systeem van solidariteit tussen de regio's. We zijn dus bereid mee te werken aan een transparant systeem.

Mijnheer de minister-president, u bent net binnengekomen. Ik wil het debat vandaag aangaan. Ik hoor sommige standpunten en zie de verbazing wanneer we in een andere commissie een debat voeren over deze problematiek. We hebben dit debat te veel aan enkelingen overgelaten. Het hoort hier vandaag thuis. Het is een aanzet tot de volgende besprekingen die we moeten voeren. Het is een debat over de vraag hoe we, op een ogenblik dat de maatschappij enorm veel van het beleid vraagt, ervoor kunnen zorgen dat het beleid een grotere slagkracht krijgt. Hoe kan er een grotere bestuurskracht worden ontwikkeld en hoe kan er meer flexibiliteit komen ?

Er worden te veel glanzende documenten rondgestuurd over hoe goed we het wel doen en over de doelmatigheid. Dat is mijn probleem met het huidige Vlaamse beleid. Ik wil dit onderwerp niet te ver doordrijven. De avond is daar immers te ver voor gevorderd. Er is wel een gebrek aan moed. Bovendien is er een intern probleem bij de SP. Er worden even ministers gewisseld. Vervolgens

beweert de nieuwe minister dat hij nauwelijks twee maanden minister is. Er moet politieke moed aan de dag worden gelegd. Men moet durven opkomen voor het beleid dat men voert. Natuurlijk zijn het de rechtbanken die de vonnissen tot afbraak uitspreken. Dat gebeurt echter op vraag van.

Ik meen dat Vlaanderen zich moet bezighouden met het aanzuiveren van de eigen democratie. Maar ik keer terug naar mijn hoofdstelling. Vlaanderen heeft geen echte hefboomen voor een tewerkstellingsbeleid. We kunnen de werkloosheidsuitkeringen niet mee inschakelen. Ook het fiscale instrument kunnen we niet gebruiken voor een echt rechtvaardige verdeling van de lasten. Dat leidt tot een verzieking waaraan we snel paal en perk moeten stellen.

Ik eindig met een citaat uit het weekblad Trends. Daar heeft men het over de afspraken van Rio en Kyoto, waarvan op zeer korte termijn zal blijken dat ze heel belangrijk zijn voor de volksgezondheid. Trends schrijft : 'België heeft tot op heden nog maar weinig aan duurzame ontwikkeling gedaan. Een versnipperd beleid en een manifest gebrek aan politieke middelen waren daarvan de oorzaak.' Volgens mij klopt dit niet, maar het is een beeld dat op dit ogenblik jammer genoeg heerst in een aantal leidinggevende bladen. Ik pleit dus voor een resolute stap in de staatshervorming, die Vlaanderen en Franstalig België eindelijk een kans moet geven. Dus geen heel klein stapje, maar een heel belangrijke stap. Het is immers belangrijk vanuit het oogpunt van de bestuurskracht dat we enige rust brengen in de institutionele geschiedenis van dit land. (*Applaus bij de VU*)

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, ik ben de heer Sauwens dankbaar omdat hij als commissievoorzitter erg sturend is opgetreden. Het is begrijpelijk dat de standpunten wat uit elkaar kunnen liggen. Rationeel bekeken is het duidelijk dat we bepaalde instrumenten moeten krijgen. Sommigen zeggen dat we ons niet moeten maken om een heel klein stapje te kunnen zetten. Zo zie ik het niet : het is de moeite waard om deze beleidsinstrumenten te hebben.

Wat de glanzende documenten betreft, die zijn vaak een overschot uit de voorraad van de vorige kabinetsperiode. (*Gelach*)

Zo is er bijvoorbeeld het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, dat tijdens de vorige regeerperiode in

Van den Brande

consensus een basis legde. Wij voeren dat uit. Het beleid is dus niet zo discontinu als soms wordt gedacht. We zijn u dankbaar dat u mee de aanzet hebt gegeven tot het inhoudelijke aspect.

De heer Johan Sauwens : In alle Vlaamse gemeentehuizen moet men nieuwe bureaustempels kopen voor de documenten van de Vlaamse regelgeving. Dan heb ik het over Vlarem, de mobiliteitsconvenants enzovoort. Het zijn allemaal losbladige uitgaven, want elke maand is er sprake van wijzigingen. Ik vind dat we ook op dat vlak wat behoedzamer, professioneler en kwaliteitsgericht moeten durven besturen. Dat mag hier worden gezegd.

Minister-president Luc Van den Brande : Gelukkig zijn deze documenten niet ingebonden, anders moest u alles weggooien. We zijn dus heel zuinig door deze documenten losbladig te beschikking te stellen.

De voorzitter : De heer Dufaux heeft het woord.

De heer Peter Dufaux (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, dames en heren ministers, geachte leden, als nieuw lid van de SP-fractie ben ik bijzonder verheugd de mogelijkheid te krijgen om in dit parlement een uiteenzetting te houden over de binnenlandse aangelegenheden. Ik wil de overige fractieleden van de bevoegde commissie hiervoor dan ook danken.

Zelf zal ik het deel van de binnenlandse aangelegenheden toelichten. Na mij zal de heer Van Walleendael het namens onze fractie hebben over het stedelijk beleid, terwijl de heer Kenzeler zal spreken over de huisvesting en de heer Vandebussche over Brussel en Vlaams-Brabant.

Diverse sprekers zeiden het vanochtend en gisteren reeds : dit is het laatste begrotingsdebat van deze zittingsperiode. We kunnen dus even stilstaan bij een aantal verwezenlijkingen van de laatste jaren. Anderzijds biedt dit debat ook de mogelijkheid om een aantal beleidsintenties van de minister voor de komende jaren te beoordelen. Ik zal eerst enkele beschouwingen wijden aan het beleid dat tot nu toe werd gerealiseerd. Vanuit mijn functie van gemeenteraadslid en fractieleider van de stad Sint-Truiden heb ik de voorbije jaren kunnen ervaren dat de Vlaamse overheid heel wat belangrijke inspanningen heeft geleverd om de gemeenten bij te staan in de opvolging van de gemeentefinanciën. Ik verwijs naar de coördinatie van de begrotingsonderrichtingen in één overzichtelijk document.

Dit verdient zeker en vast een vermelding. Ook de uitgifte van een uitgebreid jaarverslag moet de gemeente toelaten zich beter te positioneren op financieel gebied.

Als gemeenteraadslid heb ik ook kunnen ervaren dat er door de Vlaamse regering aandacht wordt besteed aan de versterking van de lokale democratie. De gemeentelijke volksraadpleging is hierbij een zeer belangrijk element. Op termijn is het zeker belangrijk dat burgers zich kunnen uitspreken over die thema's die tot de gemeentelijke bevoegdheden behoren. Ik denk nochtans dat de Vlaamse adviescommissie voor volksraadplegingen dienaangaande een belangrijke rol te spelen heeft. Ten eerste zal ze er strikt op moeten toezien dat de materies waarover men een referendum wenst te organiseren, tot de gemeentelijke bevoegdheden behoren. Ten tweede moet de vraag die wordt gesteld zodanig zijn dat het antwoord niet bij voorbaat bekend is.

Ik heb zelf als gemeenteraadslid unaniem met mijn collega's een vraag om een volksraadpleging te organiseren aan deze commissie voorgelegd. We waren niet echt gelukkig met de inhoud ervan. Het ging over de vraag of het wenselijk was om een centrum voor asielzoekers in onze gemeente toe te laten. Omwille van de procedure hebben we die vraag gesteund en doorgestuurd. De Vlaamse Commissie heeft terecht geoordeeld dat deze materie is uitgesloten, en heeft dan ook een negatief advies verleend.

Het verdient dan ook aanbeveling wanneer we na verloop van tijd een ontleding kunnen krijgen van de adviezen die al werden gegeven. Zo kunnen we evalueren of de bedoeling om de burger meer bij het beleid te betrekken, inderdaad wordt gerealiseerd. We moeten erop toezien dat het niet een beperkte actiegroep is die het middel van de volksraadpleging gaat gebruiken om een bepaald standpunt in de openbaarheid te brengen, terwijl dit de rest van de bevolking misschien onverschillig laat.

Inzake het personeelsbeleid is de SP-fractie het zeker met de regering eens om overuren en nachten weekendprestaties veeleer te compenseren door bijkomend verlof dan door bijkomende vergoedingen. Tevens kan worden beaamd dat het aantal contractueel tewerkgestelden verder moet worden beperkt. We hebben namelijk vastgesteld dat de statutaire tewerkstelling afneemt en het aantal contractuelen toeneemt. Dit is waarschijnlijk gedeeltelijk te wijten aan het feit dat de centrale overheid door het subsidiëringsbeleid dat ze voert, dit in de hand werkt.

Dufaux

We blijven er zeker en vast voorstander van om leidinggevende functies statutair in te vullen. Functies die voor lagergeschoolden openstaan, zouden enkel mogen worden ingevuld door mensen die slechts over een bepaald diploma beschikken. Als men daar toelaat dat mensen met een hoger diploma aan de proeven deelnemen, dan zullen de lagergeschoolden, die het reeds moeilijker hebben op de arbeidsmarkt, worden verdrongen.

De afgelopen jaren is er hard gewerkt aan het statuut van de lokale mandatarissen. Er worden steeds hogere eisen gesteld qua dossierkennis, beschikbaarheid voor de bevolking en inzet voor hun politieke taak. Het is logisch dat het statuut van de lokale mandataris verder wordt verbeterd. De minister heeft binnen de Vlaamse bevoegdheden al een aantal aanbevelingen geformuleerd. Deze hebben op het terrein het gevolg dat de mensen zich meer gewaardeerd voelen in hun mandaat.

Er zijn middelen om daar nog verder in te gaan. Gemeentebesturen in grote en middelgrote gemeenten kunnen aan hun gemeenteraadsleden een aansluiting op het internet geven met een overeenstemmend e-mailadres. Zo kunnen zij de dossiers van de gemeenteraad van bij hun thuis raadplegen. Mijn gemeente heeft een netwerk waarmee de verschillende diensten communiceren met de secretaris en het schepencollege. Met een eenvoudige link kunnen de gemeenteraadsleden van bij hun thuis worden aangesloten op een dergelijk netwerk, zodat zij de dossiers die op de gemeenteraad voorliggen thuis kunnen inkijken. Zij kunnen e-mail ook gebruiken als communicatiemiddel met de ambtenaren. Dit is eenvoudiger voor gemeenteraadsleden. Zij hebben vaak een voltijdse taak en zijn na hun uren of in het weekend met hun opdracht bezig, precies op uren dat de diensten van de gemeente logischerwijs zijn gesloten.

Het statuut van de lokale mandataris kan worden verbeterd door de vermindering van het aantal uitvoerende mandaten, die dan wel beter worden bezoldigd. Men moet het onderscheid maken tussen enerzijds de grote en middelgrote gemeenten en anderzijds de kleinere gemeenten. In deze laatste categorie staan veel schepenen erg dicht bij de bevolking. Het zou niet raadzaam zijn om teveel bevoegdheden in handen van een beperkt aantal personen te leggen. De heer Kenzeler verwees in de commissievergaderingen naar het Nederlandse systeem. Dit is misschien een mogelijkheid. Hierbij weet een gemeentelijk mandataris bij voorbaat dat

hij een zekere bezoldiging krijgt, maar ook dat nadien is voorzien in een billijke uittredingsregeling.

Voor de provincies is in de beleidsbrief van de minister een belangrijke rol weggelegd op intermediair niveau. Provincies kunnen een belangrijke rol spelen daar waar bepaalde bevoegdheden het lokaal niveau overstijgen maar toch niet op centraal niveau kunnen worden uitgeoefend. Dit zal moeten blijken uit een toekomstig Vlaams provinciedecreet, dat nog moet worden geschreven en goedgekeurd. Daarbij moet men ook rekening houden met de eigen beleidsruimte van de provincies om nieuwe behoeften uit te werken.

De taken die de provincies vandaag op zich nemen, mogen niet worden onderschat. Provincies bogen op een lange traditie, beschikken over een goede administratie en een goede structuur om verschillende taken uit te voeren. Ze staan ook vaak dicht bij de bevolking. De mensen gaan met heel wat problemen naar het provinciale niveau : ouderenzorg, drugsverslaving, jongerenbeleid. Het is niet moeilijk om naar de provinciehoofdplaats te gaan voor bijvoorbeeld een beroep tegen een bouwovertreiding of een afgewezen bouwvergunning. Dat is veel eenvoudiger dan zich daarvoor meteen tot het centrale niveau te wenden. (*Opmerkingen van de heer Francis Vermeiren*)

Over de taak en de rol van de provinciegouverneur kan nog een en ander worden gezegd. De minister heeft terecht gezegd dat hij een belangrijke rol te vervullen heeft als commissaris van de Vlaamse regering. We moeten ons ook de vraag stellen of een benoemd ambtenaar het voorzitterschap moet innemen van een politiek orgaan, dat de bestendige deputatie is. We zullen in de toekomst zeker de mogelijkheid hebben om daarover van gedachten te wisselen. Deze vraag komt van verschillende fracties.

Ten slotte kan de SP-fractie de regering bijtreden in haar initiatieven ter bevordering van de gemeentelijke samenwerking. Eerder dan voor een samenvoeging van gemeenten, wordt ervoor geopteerd om een aantal taken gemeenschappelijk te laten uitoefenen. Ik ben gemeenteraadslid in het kanton Sint-Truiden, dat door de minister in de commissie werd genoemd als een van de voorbeelden van kantons waar de gemeentelijke samenwerking reeds bestaat. Deze heeft, bij ons althans, zeker al vruchten afgeworpen.

Er werden over de grenzen van de gemeenten heen initiatieven genomen inzake drugpreventie.

Dufaux

Voor de glaszameling werd gezamenlijk materiaal aangekocht en we organiseren gezamenlijk de inzameling aan huis. Er werd een tewerkstellingsambtenaar aangesteld, die tot taak heeft de tewerkstellingsinitiatieven in de streek te bundelen en te verdedigen en er werd een gezamenlijke conventant afgesloten met de VDAB. We kunnen daar heel wat vruchten van plukken. De Vlaamse regering moet zeker verder gaan met dit beleid.

De SP komt naar deze begrotingsbespreking onder het motto 'het gaat goed in Vlaanderen'. Dit is ook van toepassing op de materie van Binnenlandse Aangelegenheden. De afgelopen jaren hebben de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement hard gewerkt aan een groot aantal materies. Ik denk bijvoorbeeld aan het pact met de gemeenten en de OCMW's, de inspanningen om de gemeentefinanciën doorzichtiger te maken, het personeelsbeleid, de intergemeentelijke samenwerking, en het statuut van de verkozen raden en van de lokale mandatarissen.

Er is echter ook nog werk voor de boeg, meer bepaald inzake de rol van de provincies, de functie van de gouverneur, en de verbetering van het statuut van de gemeentelijke adviesraden. Zoals gezegd zijn ook inzake het statuut van de gemeentelijke mandatarissen nog mogelijkheden om stappen vooruit te zetten.

Kortom, mijnheer de minister-president, mijnheer de minister, mevrouw de minister, collega's, we hebben nog heel wat werk voor de boeg. (*Applaus*)

De voorzitter : Ik wil de heer Dufaux graag feliciteren met zijn interessante maidenspeech.

De heer Lootens-Stael heeft het woord.

De heer Dominiek Lootens-Stael (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal me in dit betoog beperken tot het Brusselse aspect van het begrotingsdebat. Het verheugt me dan ook mevrouw de minister te hebben zien binnenkomen.

Het Vlaams Blok is er hartstochtelijk voorstander van dat Vlaanderen investeert in Brussel en in de Brusselse Vlamingen in het bijzonder. Gezien de grootschalige stadsvlucht die plaatsgrijpt onder de Brusselse autochtonen lijkt het ons immers absoluut noodzakelijk om dringend een aantal noodmaatregelen te nemen die ervoor moeten zorgen dat de getalsmatige neergang van de Brussels-

Vlaamse gemeenschap zou worden afgestopt en omgebogen tot een demografische aangroei.

Het lijkt me in de huidige stand van zaken echter duidelijk dat daartoe door de Vlaamse regering niet het noodzakelijke beleid wordt gevoerd. Ten eerste is het bedrag dat Vlaanderen in Brussel investeert volstrekt onvoldoende in verhouding tot de gestelde problematiek. Erger is dat het weinige geld dat wel wordt uitgetrokken grotendeels niet wordt geïnvesteerd in projecten en beleidsmateries die de zopas vernoemde ommekeer teweeg zou kunnen brengen. Het gebeurt zelfs regelmatig dat integendeel wordt geïnvesteerd in een politiek beleid dat er alleen maar kan toe bijdragen om de Brussel-Vlaamse aanwezigheid verder uit te hollen.

Mevrouw de minister, laten we de zaken even concreter invullen. De Brusselse aangelegenheden zijn in 1999 goed voor 811 miljoen frank als men de kredieten zoals beschreven in uw beleidsbrief optelt. Van deze 811 miljoen frank gaat slechts 97,3 miljoen frank naar basisallocaties die min of meer betrekking hebben op de bevordering van de Vlaamse aanwezigheid in Brussel en de versterking van de band tussen Vlaanderen en Brussel. Verder gaat er 139,3 miljoen frank naar de Brusselse mediakanalen die een belangrijke rol zouden kunnen spelen in een Vlaamse strategie voor Brussel. We moeten echter vaststellen dat deze mediakanalen – en we hebben het dan voornamelijk over TV Brussel en Deze Week in Brussel die totaal politiek zijn verzielt –, daar net niet toe bijdragen. Ze brengen integendeel vaak een boodschap die de Brusselse Vlamingen eerder ontmoedigt of ergert, en de niet-Brusselse Vlaming niet bepaald aanspoort om naar Brussel te trekken.

19,8 miljoen frank gaat naar een tweetalig initiatief, het 'Kunstenfestival des Arts' dat geen enkele Vlaamse uitstraling heeft en waarvan we niet onmiddellijk het nut zien voor een Vlaamse strategie in Brussel. Veruit de grootste brok, namelijk 554,6 miljoen frank, gaat naar de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Als we het over de Vlaamse aanwezigheid in Brussel hebben, hebben we het onvermijdelijk ook over deze instelling die de institutionele vertegenwoordiging van de Brusselse Vlamingen vormt en een sleutelrol speelt in het Vlaamse beleid ten aanzien van Brussel. Ik meen, dames en heren, dat er over deze Vlaamse Gemeenschapscommissie eens een hartig woordje moet worden gezegd aangezien er met deze instelling een aantal fundamentele problemen rijzen. Ik doe dit in het Vlaams Parlement,

Lootens-Stael

ten eerste omdat het in de Vlaamse Gemeenschapscommissie als oppositielid niet evident is gebruik te maken van het spreekrecht dat elk parlamentslid zou moeten hebben, en ten tweede, en vooral, omdat ik het nodig vind dat alle Vlaamse parlamentsleden zouden worden geïnformeerd over wat zich in die VGC afspeelt. Ik kan in dit korte tijdsbestek geen volledig overzicht geven van alle wantoestanden, een democratie onwaardig. Dit zou ons te ver leiden. Ik geef toch een beeld van de manier waarop met deze 545 miljoen frank wordt omgesprongen.

Ten eerste is het hoogst noodzakelijk eens een boekje open te doen over de ronduit dictatoriale sfeer die er zowel in de Raad als in het College van de VGC de voorbije drie jaar werd geschapen. Indien het juist is dat het democratisch gehalte van een parlementaire instelling kan worden gemeten aan de mate waarin de oppositie haar controle-recht over de uitvoerende macht kan uitoefenen en de mate waarin de principes van de rechtsstaat worden gerespecteerd, dan moet zonder omwegen worden besloten dat de democratie in de VGC morsdood is en dat daar een dictatoriaal regime aan de macht is.

Ik kan hiervan talloze voorbeelden aanhalen, maar zal me tijdens dit betoog slechts beperken tot een zeer summiere opsomming van feiten. Laten we beginnen met de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Deze raad staat onder voorzitterschap van een socialistisch raadslid, de griffie staat onder leiding van een even socialistisch griffier. In een normale parlementaire democratie is het de plicht van de voorzitter van de Raad ervoor te zorgen dat de rechten van de volksvertegenwoordiging als controlerende en wetgevende macht ten volle worden gewaarborgd ten aanzien van de machtsaanspraken van de uitvoerende macht. Het is ook de taak van de griffier om op een neutrale wijze de griffie te leiden.

Nu weet iedereen, en zeker degenen die de studies of publicaties hebben gelezen van politieke wetenschappers zoals professor Wilfried De Wachter of van politieke waarnemers zoals Marc Grammens of Manu Ruys, dat dit in België meer theorie dan praktijk is. Nergens is deze ondergraving van de democratie echter flagranter vast te stellen dan in de raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

De voorzitter van deze raad, daarin bijgetreden door de meerderheidspartijen, treedt ten opzichte van de oppositie, van het Vlaams Blok dus, op als

een volleerd grootinquisiteur. Wanneer het Vlaams Blok interpellatieverzoeken en vragen indient, put deze voorzitter zich werkelijk uit om alle mogelijke argumenten te vinden om ze toch maar onontvankelijk te verklaren. Zo worden talrijke interpellaties over materies die de VGC aanbelangen en in het Vlaams Parlement wél worden geagendeerd, in de VGC als onontvankelijk van tafel geveegd. Voorstellen van resolutie van de oppositie, met andere woorden het Vlaams Blok, blijven jarenlang onbehandeld liggen tot ze achterhaald zijn of tot de meerderheid ze in eigen voorstellen heeft opgenomen.

Reeds enkele jaren wordt het democratische principe van de evenredige vertegenwoordiging in talrijke organen waarvan de VGC de inrichtende macht is, schandelijk met voeten getreden : de oppositie wordt uit deze raden geweerd. We hebben in de commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken van het Vlaams Parlement meege-maakt dat de voorzitter van de VGC een document kwam voorlezen met de mededeling dat dit het resultaat was van besprekingen in de VGC, terwijl het in werkelijkheid een document betrof dat in de coulissen werd voorbereid door de fractievoorzitters van de traditionele zelfverklaarde democratische partijen.

Momenteel gaat het zelfs zo ver dat niet eens meer het recht wordt gewaarborgd van raadsleden uit de oppositie, het Vlaams Blok dus, om de vergaderingen van de raad bij te wonen. Zo werd mij persoonlijk vorige week belet om een vergadering van de raad bij te wonen, wat ik trouwens door een deurwaarder heb moeten laten vaststellen.

De heer Michiel Vandenbussche : Dat is een leugen.

De heer Dominiek Lootens-Stael : Dat is geen leugen, mijnheer Vandenbussche.

Op deze vergadering werd een overheidsopdracht voorgesteld voor een bedrag van 2,5 miljoen frank, waarbij pottenkijkers blijkbaar niet welkom waren. Alle zelfverklaarde democratische partijen waren er welkom, maar het Vlaams Blok werd geweerd. Waar gaan we heen als parlamentsleden zich voor de uitoefening van hun werkzaamheden moeten laten vergezellen door deurwaarders en advocaten ?

Dit is dus vandaag de trieste realiteit in de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Eenzelfde ondemocratische ingesteldheid valt waar te nemen in het college van de VGC. Wanneer een aantal vragen en

Lootens-Stael

interpellaties dan toch de talrijke hindernissen overleven die door de voorzitter en het Uitgebreid Bureau werden opgeworpen, moeten ze als laatste hindernis het college van de VGC nemen. Deze heren, Chabert en Grijp, handelen volstrekt in het verlengde van de houding van hun partijgenoten in de raad van de VGC, wat er in de regel op neer komt dat ze ronduit weigeren op de vragen van de oppositie te antwoorden.

Ook op andere vlakken schiet het college vanuit democratisch oogpunt tekort. Informatieverstrekking ten aanzien van de raadsleden is nagenoeg onbestaande. Wanneer het college iets onderneemt, mogen de raadsleden dat als laatsten in de pers vernemen. Wanneer de raadsleden een of andere publicatie, een besluit of een bestuursdocument vragen, uitgegeven of uitgevaardigd door het college, de administratie of een van haar organen, dan wordt dit regelmatig niet overhandigd. Via allerhande sabotagetechnieken houdt men informatie voor de raadsleden achter.

Studies die door het college werden besteld, worden evenmin ter inzage gegeven aan de raadsleden. Zo wacht ik nog steeds op het rapport-Velaers, dat reeds enkele maanden geleden werd afgerond. Het betreft een studie ten belope van 80.000 frank die door collegelid Chabert werd besteld, om uit te zoeken op welke wijze de vertegenwoordigers van het Vlaams Blok de mandaten waarop ze volgens de verkiezingsuitslag van 1995 recht hebben, kunnen worden ontzegd. De belastingbetalers moeten met andere woorden studies bekostigen die ertoe strekken hun eigen vertegenwoordigers uit een aantal overheidsinstellingen te gooien. De studie is reeds enkele maanden klaar, maar ik heb ze nog steeds niet gekregen van het collegelid.

Ik zou zo nog een hele tijd kunnen doorgaan, collega's, want de lijst is eindeloos.

Ik wil het ten slotte hebben over de rol van de Vlaamse regering, die als voogdij-instelling de verantwoordelijkheid draagt voor wat in de VGC gebeurt. Ik heb herhaaldelijk mijn beklag gedaan over de gang van zaken bij de Vlaamse minister voor Brusselse Aangelegenheden en bij haar voorgangster. Ik heb enkel vastgesteld dat ze beiden ofwel de zaak van zich af schuiven door zich onbevoegd te verklaren, ofwel actief bijdragen tot het ondermijnen van de democratische rechten van de oppositie door de zaak bewust op de lange baan te schuiven of door te weigeren in te gaan op de rechtmatige vragen van de oppositie.

Het resultaat van deze ondemocratische obstructiepolitiek van de traditionele partijen is hoe dan ook dat er geen sprake meer is van een democratische controle door de oppositie. Collega's, u weet dat ook het Rekenhof geen enkele controle op de VGC meer heeft. Als de oppositie evenmin controle kan uitoefenen, dan kunnen we ons toch vragen stellen.

Door deze stand van zaken moeten we ons zeker afvragen of de VGC het wel verdient het grootste deel van de gelden die de Vlaamse Gemeenschap in Brussel investeert, te beheren. Voor het Vlaams Blok is het antwoord duidelijk. Vanuit democratisch standpunt luidt ons antwoord onomwonden: neen. Maar ook vanuit politiek oogpunt luidt het even onomwonden neen, vermits de VGC, overigens in het verlengde van het beleid van de Vlaamse regering, geen beleid voert dat de Brussels-Vlaamse zaak dient.

Mijn besluiten zijn duidelijk. Eén, de Vlaamse regering schiet duidelijk tekort inzake de middelen die ze uittrekt voor Brussel. Twee, de Vlaamse regering voert niet echt een beleid dat erop is gericht de Vlaamse Gemeenschap in Brussel te versterken. Drie, de Vlaamse regering in het algemeen, en minister Grouwels in het bijzonder, schieten schromelijk tekort in hun toezicht op Brussel.

Zowel het beleid van de VGC en de Vlaamse Gemeenschap als de ondemocratische werking van de VGC moeten krachtig worden veroordeeld. Voor het Vlaams Blok zijn dit drie duidelijke redenen om de Vlaamse regering een grote onvoldoende te geven voor haar beleid ten aanzien van Brussel. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : Mevrouw Verwimp heeft het woord.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de Vlaamse Gemeenschap heeft Brussel als hoofdstad gekozen. Bij tijd en wijle zijn we, althans met woorden, ook fier op onze stad, maar eigenlijk moeten we ons afvragen wat we er voor over hebben.

Volgens Agalev wordt Brussel in de begroting stiefmoederlijk bedeed. Minister Grouwels beschikt over een beperkt budget om 'de Vlaamse inbreng in de hoofdstad te versterken, en duidelijk zichtbaar en herkenbaar te maken'. Dit dient vooral te gebeuren via communicatie en promotie. We hebben daar niets op tegen, want andere landen en regio's hebben wellicht meer over voor het promoten van hun hoofdstad. De Brusselse samenleving

Verwimp-Sillis

gaat er inhoudelijk echter niet op vooruit door promotie.

Brussel is behalve hoofdstad, ook grootstad. En zoals de meeste grootsteden wordt dit een soort spons met een aanzuigeffect voor kansarmen, marginalen en vreemdelingen, die samen met de autochtone Brusselaars en pendelaars de Brusselse samenleving uitmaken. De bijhorende problemen zijn voldoende gekend.

Tijdens de afgelopen regeerperiode zijn veel goede bedoelingen op papier gezet. Ik som ze op. In eerste instantie was er de beleidsbrief voor de hele periode 1995-1999. We hebben die uitgebreid besproken en daarna is in het parlement een motie goedgekeurd met een aantal aanbevelingen voor de Vlaamse regering. Ik onthoud daaruit vooral punt 8, waarin we extra inspanningen vragen om een kwaliteitsvol onderwijs te kunnen bieden.

Een jaar later kwam er een uitgebreid Brussel-plan van de regering. Na een eerste algemene bespreking met de minister-president en voormalig minister Van Asbroeck hebben we elke functionele minister uitgenodigd om in het Adviescomité zijn beleid aangaande Brussel te komen toelichten. We hebben mensen uit de Brusselse sociaal-culturele en welzijnswereld gehoord en we zijn ten slotte zelf de boer opgegaan naar Brusselse basisscholen en kernen van stadsvernieuwing in onder meer de projecten van het SIF.

In verband met onderwijs werd een resolutie goedgekeurd, waarin aan de Vlaamse regering duidelijk wordt gevraagd om voor het Nederlandstalig basis-onderwijs in Brussel in de nodige omkadering te voorzien voor de leerlingen, rekening houdend met hun specifieke situatie. Er werd gevraagd om het onderwijsvoorrangsbeleid uit te breiden naar alle kinderen uit niet-taalhomogene gezinnen, zodat ook de Brusselse scholen, ondanks de problematiek van de meertaligheid, de eindtermen en ontwikkelingsdoelen van het Nederlandstalig onderwijs kunnen behalen.

Leerkrachten kunnen in een klas wonderen verrichten. We hebben het ter plekke gezien, maar er zijn grenzen. De vraag is waar die liggen. Niemand kan ontkennen dat kinderen uit niet-homogene Nederlandstalige gezinnen een bijkomende onderwijsbelasting meebrengen. Een wetenschappelijk onderzoek, recent verricht aan de VUB, onderscheidt naargelang de gezinstaal vier groepen: het homogeen Nederlandstalig gezin, het gezin waar

een van de ouders Nederlandstalig is en het kind dus gemakkelijk kan volgen, het Franstalig gezin en het anderstalig gezin.

Voor deze laatste groep kinderen is Nederlands de derde taal, die ze enkel op school horen. De studie stelt dat de onderwijsbelasting van de laatste drie groepen 30 percent, 50 percent tot zelfs 90 percent zwaarder is dan voor de eerste groep. Om hieraan tegemoet te komen stelt men voor om de Brusselse basisscholen een fictief leerlingenaantal toe te kennen dat gebaseerd is op het reële aantal, verhoogd met een ponderatiecoëfficiënt, die rekening houdt met de bijkomende onderwijsbelasting voor kinderen uit niet-homogene Nederlandstalige gezinnen. Met dit fictieve leerlingenaantal worden de Brusselse basisscholen ingeschakeld in het Vlaams lestijdenpakket. Concreet betekent dit extra omkadering voor anderstalige leerlingen, uitgedrukt in extra ambten in het Brussels onderwijs.

Zoveel kennis, wetenschap en vragen aan de regering zouden terug te vinden moeten zijn in de begroting. Niets is echter minder waar. Omdat we toch willen dat een en ander wordt gerealiseerd in de hoofdstad, stellen we amendementen voor op de begroting.

Via het programmadecreet willen we een aanvulling realiseren op het decreet basisonderwijs van 25 januari 1997, meer bepaald op artikel 138 paragraaf 1. We willen de mogelijkheid inlassen om aanvullende lestijden toe te kennen aan de leerlingen uit niet-homogeen Nederlandstalige gezinnen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Via een amendement op het begrotingsdecreet vragen we daarvoor 100 miljoen frank extra. We zouden dat geld verdelen over de netten in verhouding tot hun leerlingenaantal.

Brussel verjongt. We moeten dus investeren in de toekomst. Voor ons moet Brussel tweetalig worden.

Minister Brigitte Grouwels : Voor het grootste deel ben ik het met u eens, mevrouw Verwimp. Er moet absoluut bijkomend worden geïnvesteerd in het Nederlandstalig Brussels onderwijs. De studie die u aanhaalde, ligt op dit moment op de gesprekstafel van de Vlaamse minister van Onderwijs en het bevoegde collegelid van de VGC. Men heeft het gesprek over de hervorming van het basisonderwijs in Brussel aangevat. Dit moet voldoende doordacht gebeuren. De ambitie is er om nog tijdens deze regeerperiode een kader te scheppen om het basisonderwijs te hervormen. Op dit moment is het nog te vroeg om daar middelen voor te reserveren,

Grouwels

omdat men nog geen perspectief heeft. De onderwijsexperts zijn het niet per se eens over de invulling. We kunnen niet op de gesprekken vooruitlopen. Uw pleidooi is zeker waardevol voor de toekomst. Eén zaak is al een verworvenheid : de Vlaamse Gemeenschap wil niet enkel een beleid voeren voor de kansarme kinderen, maar voor alle anderstalige kinderen.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Dat is nieuw, de vorige minister van Onderwijs was daar absoluut niet toe bereid.

Mevrouw de minister, volgens u worden nog tijdens deze regeerperiode maatregelen genomen. Wanneer dan wel ? Ik zie niet in waarom u onze amendementen niet zou goedkeuren.

Het vierde spoor van het beleidsplan beoogt de versterking van de leefkwaliteit in Brussel door armoedebestrijding en stedelijk herstel. De bestrijding van armoede en sociale uitsluiting is een van de prioriteiten van de Vlaamse regering. De hefboom bij uitstek voor dit stedelijk beleid is het SIF, waarvoor de middelen in de loop van deze regeerperiode zijn toegenomen van 4,4 miljard frank in 1996 tot 7,4 miljard frank in 1999. De SIF-middelen voor Brussel stegen in diezelfde periode slechts van 80 miljoen frank in 1996 tot 100 miljoen frank in 1999. Ter vergelijking : Antwerpen krijgt voor 1999 1,45 miljard frank en Gent 839 miljoen frank. Procentueel gezien is Brussel zelfs gezakt, van 1,8 percent in 1996 naar 1,34 percent in 1999.

Het was nochtans uitdrukkelijk de bedoeling om met de SIF-middelen de kansarmoede te bestrijden via een inclusief beleid. Brussel met zijn verschillende overheden die bevoegd zijn voor gewest- en gemeenschapsmateries wordt hierbij benadeeld. De ervaring leert ons dat sociale problemen zoals jongerenwerkloosheid, buurtverloeding, integratie of participatie van achtergestelde groepen gewoon niet op te delen zijn. Ze zijn niet deelbaar in gewest- en gemeenschapsmateries.

De voorzitter : Minister Peeters heeft het woord.

Minister Leo Peeters : Dat moet toch in zijn context worden geplaatst. U mag geen vergelijking maken met de stijging van het budget, want dat is uiteraard niet correct. Men mag enkel rekening houden met de groeivoet, en niet met de samenvoeging in de schoot van het Impulsfonds. Men moet toch weten dat deze regering het bedrag heeft opgetrokken van 40 miljoen frank, over een

verdubbeling tot 80 miljoen frank, tot 100 miljoen frank voor volgend jaar. Tezelfdertijd heeft de VGC 40 miljoen frank aan middelen naar 1999 overgedragen. De VGC zal dus in 1999 140 miljoen frank kunnen besteden.

Dat bedrag kan alleen worden geïnvesteerd in gemeenschapsmateries. Dat is niet het geval voor de steden en gemeenten in Vlaanderen, waar zowel in gemeenschaps- als gewestmateries kan worden geïnvesteerd. De VGC moet de kans krijgen dat geld goed te besteden, en ze doet dat ook. Ze kiest erg bewust voor wijkontwikkeling. Via wijkontwikkelingsplannen kiest men voor de investering in een beperkt aantal wijken en buurten. Dat is de goede aanpak. Men zal dus in 1999 over een belangrijk pakket aan middelen beschikken en men moet de kans krijgen om aan die wijkontwikkeling te werken.

De voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua : Mijnheer de minister, uit statistieken blijkt dat de percentages van de SIF-gelden die worden besteed aan gemeenschapsmateries relatief groot zijn. Men kan erover discussiëren of dat goed of slecht is. In elk geval is het aandeel dat Brussel vandaag krijgt veel kleiner dan het aandeel van de SIF-gelden dat wordt besteed aan gemeenschapsmateries. Die scheeftekening wordt nog steeds groter, en wel in dezelfde mate als het SIF groeit. Agalev stelt dat men die evolutie moet ombuigen.

De voorzitter : De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Walter Vandenbossche : De analyse van de minister is juist. Toch moet er een element aan worden toegevoegd. We moeten in de kansarmoedewijken samenwerken met de Franstaligen, dus met de Cocof. Men mag niet vergeten dat die over een belangrijk middelenpakket beschikt.

Er is nog een tweede zaak : in het licht van de noden moet men in alle objectiviteit vaststellen dat er een schromelijk tekort aan middelen is om de kansarmoede in Brussel aan te pakken. Dat is onweerlegbaar het geval. We moeten natuurlijk realistisch zijn. We voeren een langetermijnpolitiek, en kunnen de zaken niet in een-twee-drie omkeren. De studie van professor Kesteloot toont aan hoe schrijnend het er soms aan toegaat. Ik hoop in ieder geval dat we de evolutie kunnen versnellen.

Minister Leo Peeters : Dat is echter niet alleen de verantwoordelijkheid van de Vlaamse regering. De Vlaamse regering doet wat ze kan. Ze geeft zelfs in belangrijke mate het groeiritme aan. De groei die voor 1999 is voorzien, zou in de toekomst moeten kunnen worden aangehouden.

Een aantal van de negentien gemeenten hebben echter veel te weinig aandacht voor deze problematiek. Dat moet eens uitdrukkelijk worden gezegd. Ik stel vast dat een aantal van de burgemeesters dat nu ook zelf erkennen. Het is belangrijk dat de Vlaamse regering een totaalaanpak verdedigt, gericht op wijken en buurten, en daarvoor ook de middelen ter beschikking stelt. Als we ook zouden investeren in gewestmateries, dan moet het te investeren bedrag veel groter worden.

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat dit gesprek los staat van de realiteit. We zijn allemaal vertrouwd met begrotingen en cijfers. De heer Vandebossche heeft verwezen naar het verslag van professor Kesteloot. Hij heeft het over schrijnende toestanden. De minister zegt, en ik heb daar begrip voor, dat de inspanningen moeten worden voortgezet. Het budget dat ter beschikking staat, volstaat in elke gemeente juist om twee straten te verlichten. We moeten terug met beide voeten op de grond staan. Dit is niet reëel. Het is praten voor de vaak.

De voorzitter : Minister Grouwels heeft het woord.

Minister Brigitte Grouwels : Ik wens niet te praten voor de vaak. In Brussel worden in het kader van het Sociaal Impulsfonds zeer goede initiatieven genomen. Ze betekenen reëel iets in die wijken. Het is mijn overtuiging en ook die van de Vlaamse regering dat we, bij de evaluatie van het SIF, de situatie van Brussel opnieuw moeten bekijken. De eerste evaluatie gebeurt na drie jaar werking van het fonds.

Zoals de heer Vandebossche heeft gezegd, moeten we in de toekomst een inbreng hebben in meerdere wijken.

De heer Francis Vermeiren : Mevrouw Grouwels, komt het erop neer dat men de verkenners stuurt en dat de troepen later zullen volgen ? We hebben er nog altijd geen idee van wanneer de centen om daadwerkelijk een beleid te voeren, ter beschikking zullen worden gesteld. We strooien elkaar zand in de ogen.

Minister Brigitte Grouwels : Dat is niet waar. Er wordt heel doelgericht gewerkt. Men moet echter zaken van onderuit opbouwen. We kunnen niet zomaar in het ijle werken. We doen op dit ogenblik de nodige ervaring op.

De voorzitter : Mevrouw Verwimp heeft het woord.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Indien de minister een inspanning wil leveren voor buurten of wijken, wil ik ze er toch aan herinneren dat volgens de Atlas van de Achtergestelde Buurten van professor Kesteloot 58 percent, of 178 van de 306 probleemwijken van Vlaanderen en Brussel, zich in de hoofdstad bevinden. Het is dan ook logisch dat er een serieuze financiële injectie wordt gegeven. Ik kan me niet voorstellen dat u al die 178 wijken kunt saneren of helpen met 100 miljoen frank. Slechts 1,34 percent van de SIF-middelen van Vlaanderen gaat naar Brussel.

Zoals de minister heeft gezegd, verhoogt de Vlaamse regering de voorafname van 80 naar 100 miljoen frank. Volgens ons gaat het om louter arbitraire cijfers. Mevrouw Dua en ikzelf vragen in ons amendement een verdubbeling tot 160 miljoen frank. We beseffen dat het om een symbolisch bedrag gaat dat uiteindelijk veel te laag ligt.

Collega's, voor de uitvoering van dit amendement zijn er niet meer middelen nodig. Het gaat om een verschuiving die wellicht bijna pijnloos kan worden gerealiseerd na een herschikking van of een controle op de heffing op de leegstand. Bij de bespreking van onze amendementen in het Adviescomité was iedere spreker die het goed met Brussel meent, het eens met onze diagnose en remedie. Ik richt me nu in het bijzonder tot de Brusselse collega's. Ik vraag hen hun collega's die minder affiniteit hebben met de hoofdstad te overtuigen van de noodzaak van deze ingreep.

De heer Walter Vandebossche : U weet dat u op onze steun kunt rekenen.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Ik vraag me af of uw steun voldoende is. We rekenen ook op de steun van uw fractiegenoten om deze noodzakelijke injectie mogelijk te maken. Ook minister Grouwels gaf me in de commissie gelijk. Alleen kan het volgens haar nog niet. Ze heeft dit net nog herhaald. Brussel moet wachten, zelfs als we deze amendementen morgen goedkeuren.

Laat ons nu evenwel niet wachten om dit krachtig signaal te geven aan de Brusselse bevolking. Vlaan-

Verwimp-Sillis

deren laat Brussel daadwerkelijk niet los, maar geeft het boter bij de vis. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Olivier heeft het woord.

De heer Marc Olivier (*Op de tribune*) : Ik zou met een positieve noot willen beginnen ten aanzien van de minister van Huisvesting en meteen ook ten aanzien van de hele Vlaamse regering. Voor het eerst in jaren zijn de investeringskredieten voor het bouwen van huur- en koopwoningen verhoogd. Dit gebeurde na uitdrukkelijk aandringen van de CVP-fractie. Gezien de blijvend hoge nood aan betaalbare huisvesting komt deze maatregel overigens niets te vroeg. We denken hierbij immers aan het armoededebat dat we in dit Parlement hebben gevoerd en aan de werkzaamheden rond het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Telkens komt de nood aan bijkomende woongelegenheden naar boven. Telkens ook blijkt het heel wat eenvoudiger om te zeggen hoe groot de nood aan bijkomende woningen is dan om te bepalen vanwaar de middelen moeten komen om die nood te lenigen. Wij maken ons geen illusies. Om iedereen, maar vooral de mensen die het moeilijk hebben, een behoorlijke woongelegenheden te bezorgen, zal de verhoogde budgettaire inspanning niet alleen volgend jaar maar nog vele jaren moeten worden aangehouden.

Nu het einde van de regeerperiode in zicht is, worden er nog wat evaluaties gemaakt. Welke doelstellingen hebben we geformuleerd bij het begin van deze regeerperiode? Welke heeft de regering uiteindelijk goedgekeurd? In verband met de huisvestingssector is deze regering er alvast in geslaagd om het huisvestingsbeleid een nieuwe basis, zeg maar een nieuwe grondwet, te geven: de Vlaamse wooncode. Hoe ingrijpend dit decreet is, wordt nu de uitvoering volop aan de gang is, ten volle duidelijk.

De VHM en haar lokale maatschappijen blijven de centrale actoren in het huisvestingsbeleid. Hun opdracht wordt opnieuw gedefinieerd. Hun beleid krijgt stimuli en nieuwe kansen. Daarenboven wordt de verantwoordelijkheid aan de gemeenten gegeven om coördinerend op te treden. Dit moet ertoe leiden dat de behoeften snel worden gedetecteerd en dat initiatieven kunnen worden genomen in samenwerking met de daartoe het best uitgeruste instellingen. Dat deze instellingen behoorlijk dienen te werken, spreekt vanzelf. Ook daarvoor reikt de wooncode de nodige instrumenten aan.

De Vlaamse regering en de VHM moeten een beheersovereenkomst afsluiten. Dat moet de VHM ook doen met lokale maatschappijen. Deze werkwijze moet de betrokken instellingen meer vrijheid geven en meer verantwoordelijkheid om de gestelde doelstellingen te bereiken. Met de uitwerking van deze beheersovereenkomst mag dan ook niet langer worden getalmd, mijnheer de minister.

Onze fractie blijft naast aandacht voor de huursector, de eigendomsverwerving belangrijk vinden. Het bezit van een eigen woning, hoe bescheiden ook, geeft de mensen zekerheid dat ze voor de rest van hun leven een dak boven het hoofd zullen hebben. Om het verwerven van de eigen woning voor een zo groot mogelijk aantal mensen mogelijk te maken, moet de overheid dan ook de nodige middelen aanreiken. De recent uitgewerkte verzekering tegen inkomensverlies is daartoe zeker een belangrijk middel. De onzekerheid, het risico om ten gevolge van werkloosheid of ziekte een belangrijk deel van zijn inkomsten kwijt te spelen is immers een sterk remmende factor bij het nemen van de beslissing tot bouwen. Een verzekering tegen inkomensverlies gecombineerd met de historisch lage hypothecaire lasten van vandaag, moet het verwerven van een eigendom zeker bevorderen.

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Mijnheer Olivier, ik noteer dat met genoegen. We staan daar voor 100 procent achter. We hebben trouwens ook een voorstel van decreet ingediend voor een verzekering tegen inkomensverlies. Ik hoorde u de woorden 'gecombineerd met' uitspreken, maar ik had het gevoel dat u wou zeggen 'spijtig genoeg gecombineerd met'. U hebt daartoe initiatieven genomen. U beweert dat alles de verdienste is van uw partij, maar ze heeft de kleine man in de kou laten staan.

Wat is uw visie daarover? U bent immers een van degenen die daartoe in de Senaat initiatieven hebt genomen. Eigenlijk moest u in het zand bijten. U werd allemaal teruggefloten door de minister van Begroting, de heer Van Rompuy. Ik zou dan ook niet zo hoog van de toren blazen. U zou beter de waarheid vertellen en zeggen: 'Mijnheer de minister, u hebt een goede beslissing genomen, maar ze werd onmiddellijk tenietgedaan door de beslissing van de federale regering.' Ik wil die discussie hier niet voeren, maar dat is wel de realiteit.

De heer Marc Olivier : Mijnheer Vermeiren, u wilt met uw betoog nog even de rol benadrukken die we in het federaal parlement kunnen spelen.

De heer Francis Vermeiren : Dat is heel correct, maar dan wel tevergeefs.

De heer Marc Olivier : Mijnheer Vermeiren, u weet dat de aanhouder wint. U zegt tevergeefs. Dat is natuurlijk uw grote hoop. De ervaring uit het verleden bewijst echter dat we niet beter af waren met uw partij.

De heer Francis Vermeiren : Met uw bekentenis wordt het een status-quo. U moet niet zoveel over de toekomst spreken.

De heer Marc Olivier : Mijnheer Vermeiren, ik kan me daar nog niet over uitspreken. Dat voorstel wordt immers in een aangepaste vorm opnieuw ter discussie gesteld. Ik weet nog niet wat de uiteindelijke bestemming zal zijn. We doen wat we kunnen, en niet wat we willen.

De heer Francis Vermeiren : Dat is het verschil tussen u en ons. Wij weten wel wat we ermee zouden doen. U daarentegen weet het nog niet.

De heer Marc Olivier : Mijnheer de minister, ik wil het nu even over een ander voordeel hebben, namelijk de tussenkomst in de leninglast. Men hoopte dat dit eigendomsbevorderend zou werken. Aangezien dat voordeel werd gehalveerd, moeten we er niet veel goeds meer van verwachten. Misschien moeten we de middelen die daardoor vrijkomen, op een andere manier aanwenden. Mijnheer de minister, wat zijn uw plannen voor dit stelsel ? Zal het worden behouden of zullen er andere en meer creatieve stimuli worden gevonden ?

Niet iedereen kan eigenaar worden. Dat betekent dat ook het aanbod van de huurwoningen gevoelig moet worden opgedreven. We hebben hier een belangrijke rol weggelegd voor de sociale verhuurkantoren. Ze beschikken nu ook over een decreetale basis in de Wooncode. Ze moeten hun rol maximaal vervullen. Mijnheer de minister, we moeten er bijgevolg naar streven dat elke Vlaming, waar hij ook een woning zoekt, zich ook kan wenden tot de sociale verhuurkantoren, indien hij aan de voorwaarden voldoet en indien hij geen beroep kan doen op de mogelijkheden van de sociale huisvesting.

Het is echter verboden een optimale regionale spreiding te betrachten. Hoeveel SVK's werden momenteel erkend ? Hoeveel zitten er in de pijp-

lijn ? Hoeveel erkende SVK's zijn er mogelijk met de voorziene kredieten ? Zal daar echt werk van worden gemaakt ?

Het opdrijven van het aantal sociale woningen kan mijn inziens niet los worden gezien van de grote noodzaak om de toewijzingsregels aan te passen.

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Ik ben verrast door de woorden van de heer Olivier. Hij zegt nu aan de minister dat deze socialewoonkantoren een goed initiatief zijn. Wij beweren van niet. De heer Olivier stelt dan aan de minister de vraag welke initiatieven deze gaat nemen.

Dit is echter in tegenspraak met een voorbeeld dat ik ken uit de provincie Brabant. Daar werd een initiatief genomen door de bestendig afgevaardigde van de SP, die minister Peeters zeer goed kent. Deze afgevaardigde is naar de intercommunales gestapt om te trachten dat te verwezenlijken, maar liep daar een blauwtje omdat de CVP-gemeenteraadsleden en -vertegenwoordigers voortdurend de werking van die sociale woonkantoren boycotten. Dat is bijvoorbeeld het geval voor de intercommunale Haviland.

Wat is dan het standpunt van de CVP ? Ik begrijp niet dat u als woordvoerder van een fractie de minister verwijt niet vooruit te gaan, terwijl uw partijleden op een ander niveau iets anders doen. Ik vermoed trouwens dat dit ook in andere regio's het geval is. Ik begrijp dit en juich het zelfs toe, maar toch hebben we hier te maken met een tegenstrijdige boodschap, die ook tot niets leidt.

De heer Marc Olivier : Mijnheer Vermeiren, het gaat hier over de socialeverhuurkantoren, niet over de socialewoonkantoren.

De heer Francis Vermeiren : Ik had het ook over de socialeverhuurkantoren.

De heer Marc Olivier : Ik ken de Brabantse situatie onvoldoende. Er zijn een dertiental initiatieven genomen over heel Vlaanderen. Men doet pogingen om bijkomende initiatieven te nemen. Natuurlijk zijn er ook een reeks van strikte voorwaarden die moeten worden vervuld. Wanneer er echter specifieke problemen zijn, dan moet u die niet aan mij voorleggen, maar aan de minister. Misschien kan hij u er een antwoord op geven.

Olivier

Ik weet dat dit een goed instrument is om die nood aan sociale woningen te lenigen. Maar het is een initiatief waarbij nog volop ervaring wordt opgebouwd. Er zijn heel wat regio's waar het werkt en waar men goede resultaten boekt.

Ik keer terug naar mijn betoog. De inkomensgrenzen moeten worden opgetrokken, zowel voor de koopsector als voor de huursector. Momenteel stellen we vast dat een modaal gezin – twee werkende ouders met een niet zo hoog inkomen – niet meer in aanmerking komt voor een sociale huurwoning. Mijnheer de minister, ik meen te begrijpen dat u de intentie hebt daar iets aan te doen. Dat moet binnen een zo kort mogelijke termijn worden verholpen. Sociale woonwijken mogen immers geen getto's worden of, in bepaalde gevallen, dit blijven. Een ideale sociale woonwijk moet mensen met verschillende achtergronden bevatten : jongeren en ouderen, gezinnen met en zonder kinderen, armen en meer begoede personen. Dat noemen we de sociale mix.

De al te eenzijdige samenstelling van het huurdersbestand als gevolg van de huidige toewijzingsvoorwaarden, waarmee meerdere huisvestingsmaatschappijen momenteel kampen, levert immers alleen maar problemen op. Het geeft sociale huisvestingsprojecten al te vaak een negatieve stempel mee, in die mate zelfs dat bepaalde gemeenten liever geen sociale woonwijken op hun grondgebied gerealiseerd zien. Gelukkig zijn er dat niet veel. Maar toch, collega's, kan dit niet. Het kan niet dat mensen verstoken zouden blijven van sociale huisvesting omdat een bepaald gemeentebestuur liever geen 'sociale' bewoners onder zijn inwoners telt.

Samen met de verhoging van de inkomensgrenzen dient de strijd tegen de sociale fraude te worden opgevoerd. Dat moet ook worden gezegd. Woningen dienen te worden toegewezen aan degenen die er volgens de geldende regels voor in aanmerking komen. Het kan niet dat er ontduiking plaatsvindt, dat er bijwoning is zonder dat hiermee rekening wordt gehouden in de huurprijs. Ik stel echter vast dat mijn fractie dit fenomeen reeds jaren aanklaagt, ook samen met andere fracties, maar dat de maatschappijen nog steeds niet beschikken over afdoende middelen om het te bestrijden. Enig creatief denkwerk terzake is dan ook dringend gewenst.

Een ander belangrijk aspect dat in deze regeerperiode een oplossing kreeg, is dat van de kwaliteits-

bewaking. Als men nagaat in welke bedenkelijke staat sommige woningen zich bevinden, vraagt men zich soms af hoe het zolang heeft kunnen duren vooraleer er van overheidswege minimale kwaliteitsvereisten werden opgelegd. Het recht op wonen betekent immers niet alleen maar het recht om over een woning te beschikken : die woning moet ook op zijn minst leefbaar zijn, en een minimaal comfort bieden. Ik ben er mij ten volle van bewust dat de praktische werkzaamheden hieromtrent, niet in het minst voor de lokale besturen, omvangrijk zijn. Niemand kan en zal er echter de noodzaak van betwisten.

Mijnheer de minister, een volgende belangrijke uitdaging is de woonproblematiek van de ouderen en het wonen en de voorzieningen voor ouderen. We kunnen hier beginnen met een verheugende vaststelling : de mensen leven alsmaar langer. Dat betekent evenwel dat er ook meer woningen nodig zullen zijn die aangepast zijn aan de bewoning door oudere mensen, dus door mensen die minder mobiel zijn. Tegelijk willen mensen ook zo lang mogelijk in de eigen vertrouwde omgeving blijven wonen. In de eerste plaats zal het stelsel van de aanpassingspremies dan ook moeten worden aangepast en uitgebreid. Tevens zal er sensibiliserend moeten worden opgetreden in het kader van het aanpasbaar bouwen. Dit is nog altijd een relatief onbekend fenomeen, en helemaal onbegrijpelijk is dat niet. Ten eerste bouwt of koopt men vooral als men jong is, en dan is de gedachte aan de oude dag veelal nog ver weg. Ten tweede is er toch nog altijd de onduidelijkheid over de mogelijke meerkosten van het aanpasbaar bouwen.

Mijnheer de minister, vooraleer te besluiten wil ik nog uw aandacht vestigen op twee aspecten : de procedures van toepassing in de huisvestingssector en het omvangrijke renovatieprogramma dat met middelen van de VHM werd opgezet. Eind 1996 werden de diverse procedures gebundeld, maar niet echt vereenvoudigd. Het realiseren van huisvestingsprojecten gaat nog altijd gepaard met een ware procedureslag. Dat moet dringend veranderen. Het project dient centraal te staan. De kwaliteit ervan en de snelheid waarmee het kan worden gerealiseerd, zijn primordiaal. Procedures moeten een zekere controle mogelijk maken en moeten verhinderen dat de regels met voeten zouden worden getreden, maar ze mogen in geen geval remmend werken. Jammer genoeg is dat momenteel wel het geval. Een stroomlijning ervan – het overboord gooien van de ballast – zou voor elke huisvestingsmaatschappij een ware verademing zijn.

Olivier

Een paar jaar geleden werd gestart met een groot-scheeps renovatieprogramma in stads- en dorps-kernen. Niet minder dan 9 miljard frank werd daarvoor ter beschikking gesteld. Als een dergelijk omvangrijk bedrag wordt geïnvesteerd, mogen er ook resultaten worden verwacht. Zijn die er? Heeft deze investering de normale werking van de VHM niet gehypothekeerd en, meer nog, zijn er middelen beschikbaar om een dergelijk programma eventueel te verlengen?

Mijnheer de minister, zoals u merkt, zijn niet alle problemen opgelost met de totstandkoming van de Vlaamse Wooncode. Er moet nog veel gebeuren: inkomensgrenzen aanpassen, het afsluiten van beheersovereenkomsten, het verder bewaken van de woningkwaliteit, het bestrijden van de sociale fraude, het vereenvoudigen van de procedures enzovoort. Twee aspecten wil ik evenwel nog speciaal beklemtonen, namelijk de eigendomsvoorwaarden en het lot van de reservegronden van de bouwmaatschappijen.

Mijnheer de minister, de thans van kracht zijnde eigendomsvoorwaarden, namelijk geen eigendom hebben twee of drie jaar voor de aanvraag van een woning naargelang het de koop- of de huursector betreft, zijn te strikt. Er moet naar een systeem worden geëvolueerd waarbij mensen die om de een of andere reden hun woning wensen te verkopen – omdat ze bijvoorbeeld te groot is geworden – en een sociale woning wensen te betrekken, dit kunnen. Dit moet weliswaar gebeuren op voorwaarde dat het geheel of een gedeelte van de opbrengst van de verkoop opnieuw wordt geïnvesteerd in een sociale woning – als ze er één kopen – of gedurende een bepaalde periode bij hun inkomen wordt gevoegd – als ze er één willen huren.

Een ander aspect dat ik hier tot slot nog wens te beklemtonen, is de absolute noodzaak een oplossing uit te werken voor de reservegronden van de bouwmaatschappijen. Hier zitten we eigenlijk in een tweestrijd tussen wat de Wooncode zegt en wat het RSV zegt. De problematiek is bijzonder actueel. We moeten nu voor heel Vlaanderen nagaan in welke mate we nog gronden ter beschikking zullen hebben. We moeten nagaan welke reservegronden nu kunnen worden aangesproken om de sociale huisvesting te beveiligen voor de toekomst.

Er is al heel wat verwezenlijkt. Het zal niet zoveel inspanningen meer vragen om ook voor die laatste aandachtspunten tijdens de komende maanden een oplossing te vinden. (*Applaus bij de CVP en de SP*)

De voorzitter : Minister Peeters heeft het woord.

Minister Leo Peeters : Mijnheer de voorzitter, de heer Olivier heeft een hele reeks vragen gesteld. Minister Grouwels en minister-president Van den Brande zullen er veel van beantwoorden. Toch wil ook ik een paar opmerkingen maken, zodat hij vanavond niet onvoldaan achterblijft.

De resultaten van het kernenprogramma zijn er. Er is een volledige invulling van het 9 miljard-programma. Er is een akkoord binnen de VHM om naar een aanvullend programma te zoeken voor de komende periode. Het is mogelijk dat eenzelfde bedrag ter beschikking zou komen, maar dan wel voor een jaar.

Over de eigendomsvoorwaarden heb ik eerder, naar aanleiding van een actuele vraag, geantwoord dat dit bij het sociaal huurbesluit zal worden aangepast. De Vlaamse regering is volop bezig met de reservegronden. Er ligt een voorstel bij de regering om een algemene screening te organiseren van de mogelijkheden met de totaliteit van gronden die bij de verschillende socialehuisvestingsmaatschappijen ter beschikking is. Die inventaris wordt op dit ogenblik gemaakt.

De voorzitter : De heer Kenzeler heeft het woord.

De heer André Kenzeler (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mevrouw de minister, mijnheer de minister, ik wens zeer kort een aantal aspecten te bespreken die de SP-fractie van groot belang acht voor de begroting voor huisvesting.

Vanzelfsprekend is het belangrijkste nieuws voor ons de aanzienlijke verhoging van het investeringsvolume van de VHM. Zowel voor de socialehuursector als voor de socialekoopsector is het investeringsbedrag van de VHM verhoogd van 2.400 miljoen frank tot 3.000 miljoen frank : tweemaal een stijging van 600 miljoen frank of 25 percent.

De SP-fractie verheugt zich hierover ten zeerste. Na het eenmalige bedrag van 30 miljard frank via het urgentieprogramma van Domus Flandria hebben wij samen met andere fracties jaren gepleit voor een stelselmatig volgehouden verhoging.

Dit ligt in het verlengde van de motie die het Vlaams Parlement heeft goedgekeurd, ter afronding van het themadebat over armoede, om tegen 2004 40.000 bijkomende sociale woningen te bouwen. De verhoging voor volgend jaar is dan ook een belangrijke stap in de goede richting en we

Kenzeler

hopen dat dit de volgende jaren zal worden voortgezet.

Een tweede heuglijk feit is de verhoging van het budget van de individuele huursubsidies van 180 miljoen frank tot 235 miljoen frank, dus een stijging met 55 miljoen frank of 30 procent. Dit is vooral belangrijk omdat deze individuele huursubsidies hoofdzakelijk aan de laagste inkomens ten goede komen : daklozen, campingbewoners, krotverlaters, bejaarden enzovoort.

Voor de rest staat de begroting vooral in het teken van de continuïteit. De begroting voor huisvesting in 1999 maakt het dan verder mogelijk om de Vlaamse Wooncode uit te voeren. Er zijn budgettaire mogelijkheden voor bijkomende SVK's.

De Vlaamse Wooncode, goedgekeurd door het Vlaams Parlement, heeft het huisvestingsbeleid zeer ingrijpend veranderd. De SP-fractie is dan ook zeer verheugd over het feit dat de Vlaamse regering ze op aangeven van minister Peeters stelselmatig uitvoert.

Na de besluiten over de socialeverhuurkantoren en de socialekredietvennootschappen, werd nu ook het besluit op de kwaliteitsnormen, het recht van voorkoop en het sociaal beheersrecht goedgekeurd. Met het besluit op de kwaliteitsnormen hebben het Vlaams Gewest en de lokale besturen een perfect instrumentarium om de verkrotting en het huisjesmelken tegen te gaan.

Omwille van de verhoging van het investeringsbudget en omwille van het feit dat ze de uitvoering van de Vlaamse Wooncode mogelijk maakt, steunen we deze begroting met enthousiasme. Als deze inspanningen worden volgehouden, zal op termijn het recht op wonen worden gerealiseerd. Mensonwaardige woonomstandigheden zullen niet meer mogelijk zijn. (*Applaus bij SP en CVP*)

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb geprobeerd dit debat aandachtig te volgen. Zelfs toen ik niet lijfelijk aanwezig was in deze zaal, heb ik vanuit mijn bureau de heer Van der Poorten horen spreken in naam van de CVP-fractie. Mijnheer Van der Poorten, ik heb enkele zaken uit uw betoog onthouden.

Sommige dingen zei u niet voor het eerst. U klaagt al jaren dezelfde dingen aan. Wanneer echter de aankomst in zicht is, zegt u nog steeds hetzelfde. U sprak over regeldrift, over beknotting van de gemeentelijke autonomie, en over koelen zonder blazen omtrent het pact met de gemeenten. Als lid van de meerderheid feliciteert u de minister, wijst u hem terzelfdertijd terecht, slingert u hem allerlei verwijten naar het hoofd, en zegt u ten slotte dat het allemaal nog zo slecht niet is. Dat kan alleen de CVP ; u ben daar meesters in. Dit is kunst van de hoogste plank, waarvoor ik een enorme bewondering koester.

De heer Beysen heeft gezegd dat de resultaten te weinig zichtbaar zijn. Ik zal daar straks nog op terugkomen. Ik feliciteer de heer Dufaux met zijn maidenspeech. We voelen er allemaal veel sympathie voor en mij persoonlijk vervult het mij met heimwee. Ik voel me weer zoals vele jaren terug. Tegelijkertijd hebben wij meer ervaring, hoewel dat niet altijd een voordeel is. We wanen ons soms in een sciencefictionfilm of we zeggen dat het irreal is dat we ons goed voelen omdat we 20 miljoen frank uitgeven voor de noden van de grootstad. We weten immers, na twintig jaar ervaring in het parlement, dat we met dat bedrag hoogstens tien tot twaalf huizen kunnen bouwen.

De heer Dufaux heeft het daar niet over gehad. De heer Van Wallendael wel. Hij heeft zijn betoog veel korter gehouden. Hij weet ondertussen ook, door zijn ervaring in diverse functies en in de grootstad, hoe relatief de dingen wel zijn. Dat moeten we hier inderdaad beseffen.

Mijnheer Olivier, ik zal citeren uit uw betoog. U hebt tegen de minister gezegd : 'Proficiat, maar eigenlijk hebben wij het allemaal gedaan. Het is op voorstel van de CVP dat u zo goed bent geweest. Maar we maken ons geen illusies, want de inspanningen moeten later komen.'

Mevrouw Verwimp en mevrouw Dua hebben een onvoldoende gegeven in zeer beleefde termen en dat wordt door ons allemaal geapprecieerd. Mijnheer Kenzeler, u bent zeer kort en bondig geweest en u hebt een opsomming gemaakt van enkele bedragen. Ik zou die bedragen willen relativeren en u terug met de twee voeten op de grond brengen. U zegt, in tegenspraak met de heer Olivier, dat dankzij de SP – dus niet dankzij de CVP – de minister 600 miljoen frank bij zijn begroting heeft gevoegd. U zegt dat dit de start is van de 40.000 woningen die we moeten bouwen en u verwijst naar het themadebat over de kansarmoede.

Vermeiren

Ik neem de 600 miljoen frank en neem als basis de kostprijs van een appartement bij Vlabinvest, namelijk ongeveer 6 miljoen frank. Ik deel 600 miljoen frank door 6 miljoen frank en kom ongeveer op een honderdtal woningen uit. Dat vindt u een goede start : met 100 van de 40.000 woningen is men vertrokken. Laat ons dit dus relativeren.

De voorzitter : De heer Kenzeler heeft het woord.

De heer André Kenzeler : Mijnheer Vermeiren, u maakt eigenlijk een allusie op iets taalkundig.

De heer Francis Vermeiren : Neen, ik heb het over cijfers.

De heer André Kenzeler : U hebt het ook een beetje over de samenstelling van wat ik heb gezegd. U had het over de heer Dufaux. Daar kan ik begrip voor opbrengen, want u had wat heimwee omdat u al wat ouder bent en u het niet was die vandaag die maidenspeech hebt kunnen houden. U bent een wijs man en zelfs moeders mooiste, dat heb ik al vaak gezegd, ook op de banken van de Senaat.

Ik heb nog nooit het genoeg gehad om in een gemeenteraad te zetelen in een volstreckte meerderheid. Ik heb altijd geleerd om het woord 'wij' te gebruiken, maar daar ben ik niet ver mee gekomen, of dat nu met u in een coalitie was of met een andere partij. Men had het altijd over 'ik'. Daarom ben ik van het 'wij' afgestapt en gebruik ik nu ook het 'ik'.

De heer Francis Vermeiren : Ik herhaal, mijnheer Olivier, het zijn wij, maar u zegt : 'ik ben het'.

De voorzitter : De heer Olivier heeft het woord.

De heer Marc Olivier : Het is moeilijk in een materie die u zo na aan het hart ligt altijd te moeten vaststellen dat de coalitie rond deze materie bijzonder goed samenwerkt.

De heer Francis Vermeiren : Neen, het is verwonderlijk.

De heer Marc Olivier : Inzake de sociale huisvesting is er inderdaad een reeks van initiatieven waarin we mekaar zeer goed verstaan en waarmee u het af en toe eens moeilijk hebt.

De heer Francis Vermeiren : Mijnheer Olivier, ik heb het daar niet moeilijk mee, ik heb gezegd dat ik in bewondering sta.

Als de minister de moeite wil doen om zijn onderonsje te beëindigen, wil ik graag verder gaan met mijn betoog.

De voorzitter : Mijnheer de minister, mag ik u vragen de nodige aandacht op te brengen voor het betoog van de spreker.

De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Ik wil het cijferwerk voortzetten mijnheer Kenzeler. U zegt dat u gelukkig bent met de 600 miljoen frank, wat uiteindelijk over 100 woningen gaat. U zegt ook dat er 55 miljoen frank is bijgekomen voor huursubsidies. Het was hoog tijd, want uw minister was zeer recent in geldnood. Hij kon de huursubsidies niet meer betalen en heeft een konijn uit zijn toverhoed moeten halen om de mensen uit Antwerpen en elders vlug te kunnen betalen. Sommigen hebben wel een maand of twee moeten wachten. Maar wilt u die 55 miljoen frank nog eens relativeren en opnieuw een deling maken ? Wil u dan eens vertellen over hoeveel geld u het hebt en dit in verband brengen met de 10 miljard frank waarnaar u verwijst ? Laten we eens terugdenken aan Domus Flandria en de financiële offers die onze gemeenschap nog vele jaren zal moeten opbrengen. Moest men die gebruiken voor wat de VLD voorstaat, dan konden heel wat meer mensen worden geholpen.

Ik wil echter vooral de aandacht vestigen op het feit dat u in de begroting voor binnenlandse aangelegenheden 98,48 percent uittrekt voor de fondsen, met name 72 percent of 43,6 miljard frank voor het Gemeentefonds ; 4,3 miljard frank voor het Investeringsfonds ; 3,733 miljard frank voor het Provinciefonds en 7,3 miljard frank voor het Sociaal Impulsfonds. Er rest u dan nog exact 912 miljoen frank voor het voeren van een politiek.

Op bepaalde vlakken voert u een goed beleid. Ik denk bijvoorbeeld aan de automatisering van de kiesverrichtingen en aan de tegemoetkoming ten bedrage van dertig percent van uw departement in de elektronische stemapparatuur. Toch wil ik u een aantal concrete vragen stellen. In het verleden hebt u een coherente houding aangenomen met betrekking tot het gebruik van de talen door de openbare besturen in Vlaanderen, inzonderheid in de faciliteitengemeenten. De oproepingsbrieven voor de verkiezingen ressorteren onder de taalwetgeving. Het behelst immers de betrekkingen tussen de overheid en de particulieren. In het verleden gebeurde de opmaak van de oproepingsbrieven in de faciliteitengemeenten aan de hand van een taalcode. De Franstaligen ontvingen dus een op-

Vermeiren

roepingsbrief in de taal van Molière. Deze taalcode is ingegeven in de archieven van het Rijksregister dat zijn gegevens uiteraard put uit de informatie die het nopens de taalaanhorigheid ontvangt van de gemeenten.

Mijn vraag is dan ook of u in deze materie dezelfde rigoureuze houding zult aannemen als in uw omzendbrieven. Zult u de opdracht geven aan de gemeentebesturen van de faciliteitengemeenten dat alle kiesgerechtigde inwoners een Nederlandstalige oproepingskaart in hun bus moeten krijgen? In dat geval kunnen zij die het speciaal vragen een Franstalige oproepingsbrief bekomen. Of gaat u het bij het bestaande systeem houden en een situatie dulden die flagrant in tegenstrijd is met uw eerdere omzendbrieven?

Mijnheer de minister, in de krachtlijnen van uw beleid voor 1999 besteedt u uitvoerig aandacht aan het pact met de gemeenten en de OCMW's. De inkt van de op 22 oktober jongstleden gehouden Staten-Generaal was nog niet droog of u kreeg reeds een stakingsaanzegging van de vakbonden in de bus voor 8 januari aanstaande. De onderhandelingen tussen de Vlaamse regering en de syndicaten van het personeel van de OCMW's en de gemeenten voor de CAO 1997-1998 zijn immers na een jaar over en weer gepraat afgesprongen.

De knelpunten – waar ook de heer Van der Poorten naar heeft verwezen – zouden onder meer de niet-toepassing zijn door een aantal gemeenten van de vorige CAO, het ontbreken van garanties op gemeentelijk vlak inzake deskundigheid bij de beoordeling van het personeel en de loonsverhoging voor de hoogst geschoolden. Hierbij is opnieuw de vraag aan de orde naar de rechtmatige vertegenwoordiging van de gemeenten in de schoot van de CAO-onderhandelingen. We hebben het daarover in de commissie reeds herhaaldelijk gehad, maar tot op heden is dienaangaande nog niets geregeld.

De mislukking van de CAO-onderhandelingen 1997-1998 bewijst overduidelijk dat er iets schort. Het moet worden uitgesloten dat er op Vlaams niveau nog maatregelen inzake personeelsbeleid voor de lokale besturen totstandkomen zonder dat hierover wordt onderhandeld met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten als werkgeversorganisatie. Het komt de VVSG – en ook de VVP – toe in het Vlaams Onderhandelingscomité C een volwaardige plaats te hebben naast de syndicale organisaties. In een

normale situatie zou de Vlaamse regering bij onderhandelingen slechts kunnen optreden als derde partner aangezien de eigenlijke onderhandelingen dienen te gebeuren tussen de vakbondsorganisaties en de werkgeversfederatie. Het is de hoogste tijd om de bestaande procedure op te geven.

Ik wil even stilstaan bij het provinciefonds. Ik herinner me de levendige discussies tussen de SP en CVP, het uitstellen van de stemming en de dialoog tussen de heren De Loor en Van der Poorten, die toevallig weer naast elkaar zitten – volgens de heer Olivier hebben ze schrik elkaar los te laten.

De budgettaire truc met het Imalso-dossier werd uitvoerig besproken in de commissie. Het voorliggende amendement dat de regeringsvoorstellen corrigeert, is echter slechts een halfslachtige oplossing die terzake niets verandert. De Vlaamse regering houdt immers een stok achter de deur, want als de meeropbrengst van de opcentiemen op de onroerende goederen niet is doorgestort op datum van de laatste schijf van het provinciefonds, wordt het aandeel van de provincies Antwerpen en Oost-Vlaanderen a rato daarvan verminderd. Dit ruikt naar chantage. Het is alvast een slecht voorbeeld voor het aangekondigde pact met de provincies.

Mijnheer de minister, ik heb nog een opmerking over de binnenlandse aangelegenheden. Op 8 december heeft de Vlaamse regering ingestemd met het ontwerp van decreet ter goedkeuring van het Europees handvest over lokale autonomie. Dit handvest werd opgesteld door de Raad van Europa en werd 13 jaar geleden in Straatsburg goedgekeurd. Het is niets te vroeg dat de erin vervatte principes die de politieke, administratieve en financiële onafhankelijkheid van de plaatselijke besturen moeten garanderen, decretaal zullen worden vastgelegd. Ik vernoem dit omdat het wellicht een aandachtspunt zal zijn in 1999. Ik vraag me af wat uw inzichten terzake zijn.

Ik zou het ook nog even willen hebben over de dogmatische benadering van de minister en de zware strijd die hij voert, op een hels ros of een wit paard, tegen het eigendomsrecht. Mijnheer de minister, de wijze waarop u met een aangeboren aanleg ten strijde trekt tegen het eigendomsrecht, verwondert me. Het verbaast me nog meer dat u niet wordt teruggefloten door de collega's van de CVP-fractie.

Ik zal niet herhalen wat ik in de commissie heb gezegd, maar uw uitvoeringsbesluiten over de

Vermeiren

Wooncode grenzen aan het ongeloofwaardige. Ik verwijs bijvoorbeeld naar een vandaag verschenen artikel waarin wordt vermeld dat 30.000 mensen uit de Brusselse agglomeratie zouden zijn weggetrokken. Ze hebben zich natuurlijk niet allen in de Brusselse Rand of in Vlaams-Brabant gevestigd. Ik verwijs ook naar uw aanduiding van de 26 gemeenten. Deze gemeenten worden door u als een bijzonder gebied beschouwd, al liggen sommige aan de poorten van Leuven.

Mijnheer de minister, u hebt met de Vlaamse Wooncode het recht van voorkoop ten gunste van de gemeenten, de socialehuisvestingsmaatschappijen en de VHM ingesteld. Nu hebt u een grote sprong vooruit gemaakt, want u hebt verklaard waar dit recht op voorkoop wordt ingevoerd : de 26 gemeenten van de provincie Vlaams-Brabant. Op welke criteria hebt u zich gebaseerd om een dergelijke ingreep op de woningmarkt in te voeren ? Heeft het iets te maken met het geringe succes van Vlabinvest, een succesverhaal dat zeker nog een staartje krijgt ?

Het recht van voorkoop vormt inderdaad een bedreiging voor iedere eigenaar van een huis of bouwgrond in de betrokken gemeenten. De heer Olivier heeft gewezen op het grote belang dat de CVP hecht aan de kleine man met een baksteen in zijn maag, die nu zal worden benadeeld door dit recht van voorkoop. Het zullen niet de villa's en grote appartementen zijn waarvoor de gemeenten, OCMW's of de VHM zich interesseren. Het zijn integendeel de kleine woningen die in aanmerking zullen komen.

De heer Marc Olivier : En dan ?

De heer Francis Vermeiren : Mijnheer Olivier, als een dure woning te koop komt, dan zullen de gemeenten de centen niet hebben om die te kopen. De beheerders zullen veel gemakkelijker kleine woningen kopen, die eigenlijk beter worden gekocht door kleine eigenaars.

Mijnheer de minister, wie van de Vlaamse regering minder bureaucratie verwachtte, stelt het tegendeel vast. De Vlaamse administratie groeit omdat nieuwe decreten en procedures elkaar in snel tempo opvolgen en steeds nieuwe posten worden gecreëerd. Wie moet die invullen en wie betaalt dat allemaal ? Intussen worden de gemeenten opgezadeld met een resem nieuwe verplichtingen en moeten ze ambtenaren aanwerven, waardoor ze in de problemen komen.

Ik wil in het bijzonder nog uw aandacht vestigen op de 26 gemeenten. U wilt de verfransing indijken. Uw inspanningen daartoe zijn lovenswaardig en worden door ons gesteund. U wilt echter de doctrine die u hoog in het vaandel draagt, doorvoeren. De autochtone bevolking wordt gediscrimineerd via het recht van voorkoop. De man van Poelkapelle heeft meer rechten dan een bewoner van die 26 gemeenten. Dat kunnen we niet onderschrijven.

Het is me bekend dat het Europees Hof van Justitie zich momenteel buigt over de inhoud van de Vlaamse Wooncode, die het voorwerp uitmaakt van een betwisting voor deze instelling. Een uitspraak zal wellicht nog enige tijd op zich laten wachten. Er gingen ook enkele jaren voorbij vóór aler het arrest Bosman werd geveld, maar de gevolgen doen zich thans nog volop gevoelen. Wellicht zal de opvolger van de huidige minister zich moeten schikken naar de uitspraak van het Europees Hof van Justitie, of zal Europees Commissaris van Miert vroeger optreden ?

Het is de laatste begroting die we behandelen. Tijdens de laatste vier jaar hebben we in de commissie op een vrij aangename manier kunnen vergaderen. Het spijt me echter dat u zo weinig luisterde naar wat we zegden. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer De Loor heeft het woord.

De heer Herman De Loor : Ik heb geapplaudiseerd voor de heer Vermeiren, niet omwille van de inhoud van zijn betoog, maar omdat er geen VLD'ers meer aanwezig zijn.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Ik heb speciaal voor de inhoud geapplaudiseerd.

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw en mijnheer de minister, dames en heren, ik zal trachten kort te zijn. Jammer genoeg is de minister-president niet meer aanwezig, want ik zal het onder andere hebben over de staats hervorming.

De minister-president heeft niet zo lang geleden verklaard dat België binnen twintig jaar zal ophouden te bestaan. Hij heeft een beetje de gewoonte aangekweekt om in de pers, en als het even kan

Van Hauthem

ook in de buitenlandse pers, zo een uitspraak te lanceren waarvan hij bij voorbaat weet dat ze in België tot de nodige polemieken leidt. Ik had graag vernomen van de minister-president wat hij daarmee eigenlijk bedoelt. Ik kan moeilijk geloven dat die woorden enkel zijn bedoeld om zijn blazoen en dat van zijn partij op te poetsen, ofwel ben ik weer naïef.

We naderen in de commissie voor Staatshervorming stilaan de eindfase van een soort programma voor de volgende ronde van de staatshervorming – als die er al komt. Zonder op de afrondende discussies, zowel in de commissie zelf als in dit half-rond, vooruit te lopen, wil ik toch een paar bedenkingen formuleren. Ik heb zelf aan de besprekingen deelgenomen op een manier die men al dan niet consulterend kan noemen, dat kan ik zelf natuurlijk niet beoordelen, hoewel ik in dit land uiteraard geen federalist ben.

Ik geloof niet in het federalisme in België. We weten allemaal dat het een federalisme sui generis is, en ik ben ervan overtuigd dat het gedoemd is te mislukken. Het is niet geboren uit een drang van twee aparte entiteiten om een aantal zaken gemeenschappelijk aan te pakken, maar net uit het omgekeerde. In combinatie daarmee kan een federalisme met twee nooit slagen, want aangezien het uit een soort revanchisme is geboren, zal er altijd een winnaar en altijd een verliezer zijn. Gezien het een federalisme met twee grote entiteiten is, betekent dit dat de meerderheid haar politieke macht heeft opgegeven en dat de minderheid een geïnstitutionaliseerde politieke meerderheid wordt. Dit federalisme lost het nationaliteitenconflict niet op, schuift het alleen maar voor zich uit en institutionaliseert het.

De minister-president zoekt in de commissie voor Staatshervorming en in het parlement voor zijn Schrikkelnota natuurlijk naar een zo groot mogelijke consensus. Ik heb daar begrip voor. Hij wil na de volgende verkiezingen natuurlijk opnieuw minister-president worden. Dat vermoeden we al lang, nu heeft hij het zelf zo goed als bevestigd. Hij wil een zo groot mogelijk mandaat van dit parlement om na de verkiezingen te onderhandelen over de volgende staatshervorming. We vragen ons wel af welke rol het Vlaams Parlement daarin zal spelen. Hij streeft dus naar een consensus. Ik heb geen bezwaar tegen de principes van een consensus, maar men moet niet naar een consensus streven omwille van de consensus.

Mijns inziens is de inhoud van het programma voor een volgende staatshervorming veel belangrijker dan het feit dat zich hier eventueel een bijzonder grote meerderheid zou aftekenen voor een vaag programma. Als men streeft naar een consensus om de consensus, dan weten we wat er zal gebeuren. Dan is het programma zo sterk als zijn zwakste schakel. Ik heb de indruk dat we stilaan in het stadium belanden waarin men hier nog wat afdoet, en dan daar nog wat afdoet, enzovoort, om de enen niet te verliezen en de anderen toch weer mee in de boot te krijgen. Zo bekomt men inderdaad een vorm van consensus. Maar dat leidt ook tot zeer zwakke teksten – zeker inzake de twee grote knelpunten. Die knelpunten zijn de fiscale autonomie en Brussel.

In de commissie zijn we het niet eens geraakt over de fiscale autonomie. Dat hoeft ook niet. Maar omwille van het streven naar een consensus heeft men uiteindelijk een tekst gebrouwen waarin iedereen gelijk welk standpunt kan in terugvinden. Er is geen duidelijkheid over de principes. Ik geef een voorbeeld. De bevoegdheid over de personenbelasting moet geheel of gedeeltelijk aan de deelstaten worden gegeven. Daarmee kan men alle kanten uit. 'Geheel' is duidelijk; dat is 100 percent. 'Gedeeltelijk' echter kan gaan van 1 tot 99 percent. Ook de tekst over de vennootschapsbelasting is bijzonder vaag. Alle interpretaties zijn mogelijk. Die tekst is goedgekeurd – maar niet door mij. De heer Voorhamme heeft twee dagen na de goedkeuring van de tekst door de commissie, zijn mening over de tekst aan de pers te kennen gegeven. Hij stelde dat men zich niet te veel zorgen moest maken. Iemand zoals u, mijnheer de voorzitter, zou op basis van de tekst met evenveel recht en reden kunnen zeggen dat er veel meer op de onderhandelingsagenda moet worden geplaatst.

Ik hou niet van die dubbelzinnige teksten, en de teksten over fiscale autonomie en over Brussel zijn dat. Men heeft geen knopen durven doorhakken. Ik heb liever een tekst die duidelijk is. Het moet niet noodzakelijk een radicale tekst zijn. En deze moet misschien niet door een grote meerderheid zijn goedgekeurd. Maar hij moet tenminste duidelijk zijn; dan heeft minister-president Van den Brande een duidelijk mandaat. Ik heb liever een duidelijke tekst, gedragen door een kleine meerderheid, dan een bijzonder vage tekst, gedragen door een grote meerderheid. Zo een vage tekst zal dan in een plechtige bijeenkomst worden goedgekeurd. Maar nadien zal iedereen er zijn eigen interpretatie aan geven.

Ik wil dus wel meewerken aan een scenario waarin

Van Hauthem

een duidelijke tekst tot stand komt. En ik doe mee als die tekst radicaal is – ook al staat in die tekst het principe van het separatisme niet. Ik wist natuurlijk al voor we eraan begonnen dat dit niet het geval zou zijn. Maar ik wil wel meewerken aan een tekst die daar eventueel zou kunnen toe leiden. En ik werk niet mee aan een vage tekst, die enkel als doel heeft de minister-president een mandaat te geven om na de verkiezingen te doen wat hij wil.

Nog afgezien van wat er wordt goedgekeurd, moeten we ons afvragen hoe we dat zullen realiseren. Daarover hebben we het hier nog niet gehad. Ik weet natuurlijk ook dat een goede strateeg zich nooit in de kaarten laat kijken. Maar ik wil u toch zeggen dat ik nog steeds een wrange nasmaak proef van de wijze waarop het eurostemrecht in het federale parlement is goedgekeurd. Minister-president Van den Brande mag dan nog tien keer zeggen dat hij naar een zo groot mogelijke consensus streeft omdat een vrijwel unaniem goedgekeurde tekst van het Vlaams Parlement een democratisch feit is waar België niet omheen kan.

Er zijn echter enkele van die democratische feiten in het Vlaams Parlement goedgekeurd – onder meer over de voorwaarden die we hebben verbonden aan de invoering van het eurostemrecht. Wel, we hebben gezien dat dit tot niets heeft geleid. Ik ben daar nog steeds verbitterd en verontwaardigd over. En mocht ik dat niet zijn, dan zou ik een cynicus zijn. En dat lijkt me niet de bedoeling, want cynisme leidt tot apathie ; tot een *laisser aller* en *laisser faire* mentaliteit. En ik begrijp dus niet dat leden van dit parlement op de tribune zeggen dat ze dit zullen goedkeuren en erbij toegeven dat men het toch niet zal halen. Dat soort cynisme deel ik niet. Daarom ben ik nog altijd kwaad.

De heer Olivier heeft het in dat verband gehad over de rol die de gemeenschapssenatoren hebben gespeeld. Toegegeven, het ging hierbij om een ander dossier. We hebben hun rol in de Senaat gezien. Het waren geen gemeenschapssenatoren maar wel senatoren van een bepaalde partij. Heel dat systeem van gemeenschapssenatoren heeft op een duidelijke manier zijn ondeugdelijkheid bewezen. Men was immers geen afgevaardigde van het Vlaams Parlement in de senaat, men was afgevaardigde van zijn partij. Hiermee is de mythe doorprikt dat het bij het eurostemrecht om een discussie zou gaan tussen de fracties op de diverse beleidsniveaus die mekaar niet konden overtuigen.

Dat is onzin. De wijze waarop men hier stemt, komt hoegenaamd niet overeen met hoe men stemt in de Senaat. Het werd ook pijnlijk duidelijk wat institutioneel gezien de plaats is van het Vlaams Parlement in het Belgische bestel. Bij het volgen van al die discussies inzake het eurostemrecht, die sinds 1992 zijn begonnen, kan ik me niet van de indruk ontdoen dat het Vlaams Parlement als het ware de institutionele zandbak is waar we een beetje in mogen spelen tot de federale overheid het einde van de speeltijd fluit. Dan is het ook afgelopen. We hebben duidelijk aanvoeld wat onze plaats is.

Naar aanleiding hiervan stel ik me vragen in verband met het programma voor de verdere staats-hervorming. Ik heb de indruk dat we hier, al dan niet met overtuiging, al dan niet met cynisme, al dan niet om ons gezicht te redden, kunnen goedkeuren wat we willen, de federale overheid zal er toch geen rekening mee houden. Daarom houd ik ook mijn hart vast voor de uitvoering van welk programma over de staats-hervorming dan ook dat het Vlaams Parlement naar voren zal brengen.

Om dit programma te verwezenlijken moet men bovendien met twee zijn. We kunnen het niet alleen. Dat zou in onze optiek wel mogelijk zijn indien we het werkelijk willen. Ik vertrek nu echter vanuit uw optie. Dat betekent dat er hoe dan ook een vorm van loyauteit moet zijn. Wat betekent nu loyauteit ? Het gaat om een aantal regels en afspraken die men naleeft maar die daarom niet als dusdanig zijn beschreven. Zo eenvoudig is het. Men noemt dit dan federale loyauteit.

We kennen die federale loyauteit. Wij passen ze loyaal toe. De andere kant doet dat niet. Ik zal niet nog eens herhalen dat bijvoorbeeld de Franse Gemeenschap niet ophoudt met zich te mengen in Vlaams-Brabant, in Halle-Vilvoorde, in het randgebied ondanks veroordelingen door het Arbitragehof. Het is toch wel cynisch te moeten vaststellen dat de voorbije weken met name mijn partij onder vuur wordt genomen omdat we ondemocratisch zouden zijn.

Collega's, ik stel vast dat een heel Waals Parlement of een hele Franse Gemeenschapsraad begrotingen kan goedkeuren waarvan men vooraf weet dat men zijn bevoegdheden te buiten gaat, en tegelijkertijd met een onvoorstelbaar cynisme zegt dat de Vlamingen maar naar het Arbitragehof moeten stappen. De uitspraak volgt toch pas na twee jaar en dan is de begroting toch uitgevoerd.

Van Hauthem

Vandaag is er nog een ander voorbeeld dat ons parlement niet rechtstreeks aangaat, namelijk de wet op de tabaksreclame. Een wet die in het federaal parlement wordt goedgekeurd, staat hen niet aan. De Waalse gewestraad keurt dan maar een decreet goed, goed wetende dat men daarmee alle bijzondere wetten overtreedt, goed wetende dat men zijn bevoegdheden overschrijdt. Men volgt alweer diezelfde cynische redenering: 'Ze moeten maar naar het Arbitragehof trekken. De uitspraak volgt toch pas over twee jaar. Ondertussen kunnen we nog twee jaar onze Grand Prix in Francorchamps organiseren'.

Wat dat cynisme en die manifeste bevoegdheids-overtreding betreft, die men op voorhand plant en openlijk toegeeft, worden alle partijen die daaraan hun medewerking verlenen – en dat zijn ze dus allemaal – nochtans niet ondemocratisch genoemd.

Mevrouw Vera Dua : Dit geldt niet voor alle partijen. Ecolo heeft tegengestemd, net omwille van de federale loyaliteit.

De heer Joris Van Hauthem : Mevrouw Dua, wat de begroting van de Franse gemeenschap betreft, althans dat deel dat voor Vlaams-Brabant is bestemd, hebben ook zij stelling ingenomen. Zij zitten dus in dezelfde boot.

Dan kom ik – en dat is mijn laatste punt – bij de Rand zelf. Ik heb hier toch een aantal vragen bij.

Ik ga mijn kritiek op de manier waarop Vlabinvest werkt niet meer herhalen. Wij hebben dit al bij vorige gelegenheden kunnen doen, alsook bij vorige begrotingen. Ik deel voor een stuk de kritiek van de heer Vermeiren. Ik had wel wat vragen over het voorkeepsrecht. Wij weten dat Vlabinvest niet bepaald een succesverhaal is. Ik druk mij hier nog eufemistisch uit. Er worden nog andere maatregelen genomen om de sociale verdringing tegen te gaan, onder meer in de gordel rond Brussel. Dat is een goede zaak. Waarom echter al die versnipperde maatregelen? Ik ben zelf geen principieel tegenstander van het voorkeepsrecht. Ik stel mij enkel de vraag of in de zesentwintig gemeenten die in aanmerking komen voor dat voorkeepsrecht, ook de Vlabinvest-criteria gelden. Het is een sociale maatregel. We zijn het er allemaal over eens dat er zich niet enkel een sociale, maar ook een taalkundige verdringing voordoet. Ik vraag me dus af wie van dat voorkeepsrecht gebruik maakt. Gelden voor de mogelijkheid om de woning onder bepaalde voorwaarden opnieuw toe te wijzen ook de Vla-

binvest-criteria? Dit is een puur informatieve vraag. Het is zelfs geen politieke vraag. Maar u wilt blijkbaar niet op een puur informatieve vraag antwoorden.

Minister Leo Peeters : We hebben die discussie al lang gevoerd in de commissie. Dit is al lang uitgelegd. Dit is ook voorzien in het decreet en in het uitvoeringsbesluit. U weet waar het voorkeepsrecht van toepassing is. U weet wie ervoor in aanmerking komt. Dit is decretaal vastgelegd. Iedereen moet zijn decretale regels maar toepassen. Diegene die het recht van voorkoop toepast, moet werken volgens zijn eigen criteria van toewijzing.

De heer Joris Van Hauthem : Dank u voor uw antwoord op een puur informatieve vraag. Een andere bemerking is dat dit voorkeepsrecht ook geldt voor gemeentebesturen en OCMW's. Bijgevolg geldt het ook voor de gemeentebesturen van de faciliteitengemeenten. Bestaat de mogelijkheid niet dat men daar van dat voorkeepsrecht misbruik zal maken om heel andere doelstellingen na te streven dan deze die u op het oog hebt?

Minister Leo Peeters : Mijnheer de voorzitter, zoals we al lang in de commissie hebben toegelicht, is er precies gekozen voor meerdere actoren. Vandaar dat wij hier naast de gemeenten ook de sociale huisvestingsmaatschappijen bevoegd hebben gemaakt.

De heer Joris Van Hauthem : Ik weet wie de actoren zijn.

Minister Leo Peeters : We hebben de sociale huisvestingsmaatschappijen in prioritaire orde bevoegd gemaakt om precies in die faciliteitengemeenten dat voorkeepsrecht te kunnen toepassen.

De heer Joris Van Hauthem : Dank u voor dat antwoord, mijnheer de minister. Het debat over de omzendbrieven ga ik hier niet heropenen. Daar is al vaak over gediscussieerd.

Wat de sancties voor de burgemeesters betreft, weet ik dat u niet bevoegd bent om zelf een schorsings- of afzettingsprocedure van een burgemeester te voeren. Nochtans kunt u, indien u dat zou willen, de aanzet daartoe geven. Ik zeg niet dat het uw fout is als minister, maar ik heb mij de laatste weken wel bijzonder geërgerd omwille van wat er gebeurt met burgemeesters zoals die van Meise. Ik lees in de krant dat hij bedreigd wordt met een schorsing omdat hij de afbraakpolitiek bekritiseert en zegt dat hij niet gelukkig is met dit beleid. Hij wordt dus enkel met een schorsing bedreigd omdat

Van Hauthem

hij zijn mening uit, en niet omdat hij aankondigt dat hij een wet of decreet zal saboteren of de uitvoering ervan onmogelijk zal proberen te maken. Ik weet niet van wie dit initiatief komt. Ik lees dit enkel in de krant. Als dit niet waar is, is dat des te beter.

Mijnheer de minister, de burgemeesters van de zes faciliteitengemeenten hebben wel wat anders op hun kerfstok dan het uiten van een mening. U weet dat beter dan ik. Zij saboteren wetten en decreten. Ik zal de lijst niet opsommen, want mijn spreektijd is helaas ver overschreden.

Minister Leo Peeters : Ik krijg natuurlijk de neiging op alles te antwoorden. Er is nooit sprake geweest van een schorsing van de burgemeester van Meise. De deputatie heeft enkel een bepaalde mening geuit over het aspect bouwmisdrijf en over de houding die men daartegenover moet aannemen. Volgens mij was er dus nooit sprake van een schorsing of een voornemen tot schorsen van de burgemeester van Meise. Daar bestaan trouwens beweringen over van het kabinet van de gouverneur. U weet beter dan wie ook dat de bevoegdheid tot schorsen het federale niveau toebehoort.

De heer Joris Van Hauthem : Ik weet dat inderdaad.

Minister Leo Peeters : In dergelijke gevallen meld ik de federale overheid dat er eventueel overtredingen kunnen worden vastgesteld. Ik heb dat in het verleden ook al gezegd. Mijn administratie heeft trouwens de opdracht gekregen om dat automatisch te doen.

Samen met mij kon u vaststellen dat de burgemeesters van de faciliteitengemeenten de jongste maanden wat stiller zijn geworden dan voorheen.

De heer Joris Van Hauthem : Het is niet omdat ze stiller zijn geworden, dat ze zijn ophouden met decreten te saboteren. Ik verwijs enkel naar één decreet.

Minister Leo Peeters : Ik kan u enkel zeggen dat alle beslissingen tot schorsingen of vernietigingen werden ingetrokken door de bewuste gemeenten en dat ze de wetgeving hebben toegepast.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de minister, ik had het vooral over de sancties. Ik haalde het voorbeeld van Meise aan om aan te tonen dat daar sprake zou zijn van schorsing, terwijl die andere

heren zich heel wat anders kunnen veroorloven vooraleer er ook maar sprake is van het overwegen van een schorsings- of zelfs maar van een tuchtprocedure.

Ook over de maatregelen in verband met het vrijwaren van het Vlaams karakter van de Rand hebben we het al uitgebreid gehad, en ik zal daar niet meer op terugkomen. Mijnheer de minister, u weet dat Euro-Brussel – dat is de concentratie van zowel de Europese Commissie als de Europese ministerraad en het Europees Parlement in Brussel – een kapitaalkrachtige anderstalige immigratie met zich meebrengt. Die zal alleen maar vergroten naarmate de Europese Unie uitbreidt. Zolang Euro-Brussel niet in vraag wordt gesteld en zolang de vraag niet eens wordt gesteld om dat alles te decentraliseren, zal het dweilen blijven met de kraan open. (*Applaus bij het Vlaams Blok*)

De voorzitter : De heer Vandenbussche heeft het woord.

De heer Michiel Vandenbussche (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, naar aanleiding van de beleidsbrief en de begroting over Brussel wil ik een drietal punten naar voren brengen. Een eerste handelt over de VGC, een tweede over het SIF en een derde over de relatie met bepaalde Franstalige partijen in Brussel.

We hebben hier een uurtje geleden een verhaal gehoord over de VGC. Op geen enkele wijze werd inhoudelijke kritiek geleverd op het beleid van de VGC. Men probeerde enkel aan te tonen dat het gevoerde beleid, dat volgens een grote meerderheid van de VGC intrinsiek goed is, niet tegemoet komt aan de vertegenwoordigers van één partij. (*Opmerking van de heer Van Hauthem*)

Ik weet het : u kunt alleen formalistische argumenten naar voren brengen. We stellen vast dat u geen enkele inhoudelijke kritiek kunt geven.

De heer Joris Van Hauthem : Het is toch het goed recht van ons Vlaams parlamentslid om die problematiek aan de orde te brengen naar aanleiding van de begrotingsbespreking ? Of gaat u nu ook al bepalen waarover hij mag spreken ?

De voorzitter : Dat recht werd hem niet ontzegd. De heer Lootens-Stael heeft de kans gekregen zijn betoog te houden.

De heer Michiel Vandenbussche : Naar aanleiding van de bespreking in de commissie voor Staatshervorming van het gedeelte over Brussel van de rege-

Vandenbussche

ringsnota voor een verdere staatsvorming werd een duidelijke trend aangegeven om de aanwezigheid van de twee grote gemeenschappen in Brussel te versterken. We zijn het eens met dit basisconcept. Dat is een belangrijke optie, die in Brussel niet steeds op onverdeelde sympathie kan rekenen. We moeten er de mensen echter van overtuigen dat dit een goede zaak is.

In deze context moeten we eraan herinneren dat, gedurende de tien jaar die voorafgingen aan de oprichting van de Brusselse gewestinstellingen in 1988, in het nationale parlement geen enkele wet voor het Brussels Gewest tot stand kwam. Voor sommigen in dit parlement is het misschien niet onbelangrijk dit te beseffen. Er kwam geen enkele wet tot stand vergelijkbaar met de decreten die tegemoet kwamen aan de maatschappelijke evoluties in Vlaanderen en Wallonië. Brussel bleef in de kou staan, de Brusselse Vlamingen inbegrepen, die tegenover een Franstalige Brusselse burgerij stonden. De Brusselse lot lag in handen van een schimmig ministercomité in de schoot van de federale regering. Noch ik noch de meeste Brusselse Vlamingen wensen in een of andere vorm terug te keren naar die droeve toestand van de jaren tachtig en ervoor.

Vandaag hoeven we ook niet meer van nul te vertrekken. Na de NCC-periode heeft de Vlaamse Gemeenschap sinds tien jaar een beleidsinstrument om zijn inbreng in het Brussels Gewest te versterken, namelijk de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Deze jonge instelling heeft een politieke stem gegeven aan de Brusselse Vlamingen, die voordien hadden gestreden voor het overleven van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel, maar nu reëel vorm geven aan een beleid op het terrein. Met de hulp van de VGC veroverde de Vlaamse Gemeenschap een plaats in het kleurrijke lappendeken van gemeenschappen die Brussel rijk is.

In twee grote beleidsdomeinen zijn er aanzienlijke resultaten geboekt, namelijk cultuur en onderwijs. Dat vervult ons met trots. Het Nederlandstalig basisonderwijs, ooit ten dode opgeschreven, is een succesverhaal. Anderstaligen worden aangehouden door de kwaliteit van ons onderwijs. Voor het eerst beginnen ook de inspanningen op het vlak van het middelbaar onderwijs hun vruchten af te werpen, hoewel daar nog heel wat bijkomende inspanningen vanwege de Vlaamse Gemeenschap noodzakelijk zullen zijn.

Op cultureel gebied brengen we een aanbod dat een enorm respect afdwingt bij de Frans- en anderstaligen. Ik zal daar niet verder op ingaan. Maar zonder het beleidsinstrument van de VGC, uiteraard met de steun van de Vlaamse Gemeenschap, was dit onmogelijk geweest. Ter herinnering : de VGC is een door de Grondwet bepaalde ondergeschikte overheid, die werkt binnen het decreetgevend kader vastgelegd door het Vlaams Parlement. Laten we dat maar duidelijk stellen. De VGC vormt een intermediair beleidsniveau, vergelijkbaar – maar specifiek – met een provinciaal niveau. Daarenboven, als de Vlaamse regering kiest voor het behoud van een intermediair niveau in de Vlaamse provincies, waarom zou men dan de VGC willen afschaffen ?

De VGC heeft een essentiële, niet meer weg te denken scharnierfunctie verworven tussen het Vlaams regeringsbeleid en Brussel. Daarom pleit ik ervoor dat men in de toekomst naast de Vlaamse verkozenen die rechtstreeks zouden worden verkozen voor het Vlaams Parlement ook de verkozenen van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad samen beleidsverantwoordelijkheid zou geven in de VGC.

Elke frank die de Vlaamse Gemeenschap in haar hoofdstad – tevens Europese hoofdstad – investeert, is niet alleen goed voor de Brusselse Vlamingen, maar ook voor de vele Vlamingen die hier komen studeren, werken en winkelen. Laten we niet vergeten dat Brussel, na Antwerpen en Gent, de derde stad is van de Vlaamse Gemeenschap. Deze stad kent ongeveer 150.000 Brusselse Vlamingen, die overdag worden versterkt met ongeveer 250.000 pendelaars uit Vlaanderen. Sommigen daarvan werken hier zelfs 's avonds laat nog.

Gezien de grote uitdagingen voor de Vlaamse Gemeenschap in Brussel – sociaal, cultureel, economisch en internationaal – is de algemene pot van 1 miljard frank waarover de VGC beschikt, ruimschoots onvoldoende. Laten we eens een vergelijking maken met de stad Brussel. Deze heeft een dotatie van 3,8 miljard frank voor haar hoofdstedelijke functie, en dit op een begroting van 18 miljard frank voor 136.000 inwoners. Daarom moeten de middelen van de VGC fors groeien. Ik stel dan ook met voldoening vast dat de Vlaamse minister van Brusselse Aangelegenheden zich bij de bespreking van haar beleidsbrief bereid verklaarde om tegen het jaar 2000 een onderzoek te verrichten naar bijkomende middelen voor de VGC-dotatie vanuit het Vlaams Parlement.

Ik hoop dat dit ook werkelijkheid zal worden. Een krachtig VGC-beleid is een strategische pijler om

Vandenbussche

het proces te versterken dat Vlamingen, waar ze ook vandaan komen, zich thuis voelen in hun eigen hoofdstad. We zijn ook verantwoordelijk voor de stedelijke problematiek van alle inwoners van die hoofdstad. Het verheugt me dat de versterkte rol van de VGC een consensus wegdraagt bij alle democratische Vlaams-Brusselse partijen.

Mijn tweede aandachtspunt heeft te maken met het SIF. Mevrouw Verwimp heeft het daar al uitvoerig over gehad. Ik zal het dus kort houden. De Vlaamse Gemeenschap kan via het SIF echt ingrijpen in de stedelijke problematiek van Brussel. Het is dus evident dat we daar meer werk van moeten maken dan nu het geval is. De SIF-gelden staan absoluut niet in verhouding tot de reusachtige problemen in Brussel.

Minister Peeters heeft erop gewezen dat de SIF-dotatie voor onze hoofdstad van 40 miljoen frank over 80 miljoen frank naar de huidige 100 miljoen frank is gegaan. Dat is uiteraard wel positief, maar in percentages krijgen we echter minder van het totale bedrag. In 1996 kreeg Brussel 1,8 percent van de SIF-gelden. Voor 1999 zal dat nog slechts 1,34 percent zijn.

In dat verband wil ik heel kort nog eens de argumenten geven die ik op 17 februari heb gegeven bij mijn interventie hier in het armoededebat. Volgens de studie van professor Kesteloot is het duidelijk dat er een totaal onevenwicht is tussen de investeringen in Brussel en die in Vlaanderen. Uiteraard weten we dat we alleen bevoegd zijn voor gemeenschapsinitiatieven en niet voor gewestmateries. Anderzijds kan men geen stedelijke problematiek aanpakken zonder daarin te investeren. We moeten daar op een zeer creatieve wijze op inspelen. De 20 miljoen frank extra is een positieve stap, maar totaal onvoldoende. Een protocol tussen de VGC, de Vlaamse regering en de Brusselse regering zou daarvoor een oplossing moeten bieden. Het gaat tenslotte om de reële problemen, om de wijze waarop wordt ingespeeld op dualiteit van de stad.

We hebben overlegd met de Vlaams-Brusselse democratisch verkozenen over hoe we zouden reageren op het amendement van Agalev. Agalev wil dit bedrag opdrijven van 100 miljoen frank naar 160 miljoen frank. De partij zit in de oppositie en kan er natuurlijk een ander cijfer op plaatsen. Wij zijn het ten gronde eens met de argumentatie, maar willen deontologisch correct handelen als meerderheidspartij. We willen als algemene afwe-

ging het signaal geven dat er in de toekomst meer middelen moeten komen, maar leggen ons neer bij de politieke realiteit van de onderhandelingen en de loyaleiteit ten aanzien van een algemene begroting. Het Vlaams Blok zal de verhoging van de SIF-middelen voor Brussel niet goedkeuren. Wij zullen het amendement op zich niet goedkeuren, maar het politieke signaal is zeer duidelijk. We zullen ons onthouden met de inhoudelijke argumentatie die we hebben gegeven.

Mevrouw de minister, het is ons niet duidelijk waarom een minister in naam van de Vlaamse regering stelt dat het FDF op gelijke voet moet worden gesteld met het Vlaams Blok. U hebt zonder twijfel de argumenten gelezen van de heer Gatz, die op 11 december een zeer goed onderbouwde visie op dit initiatief heeft gegeven. Ik ben het volledig eens met zijn argumentatie, en velen in Brussel met mij. We hopen dat u die vergelijking niet maakt vanuit een bewuste politieke keuze.

Minister Brigitte Grouwels : Mijnheer Vandenbussche, ik heb helemaal niet gezegd dat het FDF moet worden gelijkgeschakeld met het Vlaams Blok. Het FDF is een racistoïde partij. Ik heb dat gezegd zonder te vergelijken met een andere partij. Ik wil dat ook herhalen.

De heer Michiel Vandenbussche : Ik weet dat u op dat standpunt blijft staan.

Minister Brigitte Grouwels : Democratie is iets ondeelbaars. We mogen geen criteria voor de ene niet en voor de andere wel hanteren. We moeten daarin consequent zijn. U trekt conclusies die ik niet heb getrokken. Ik ben het op een aantal punten helemaal eens met de heer Gatz, maar ik denk dat hij zich in andere zaken heeft vergist.

De heer Michiel Vandenbussche : Dat kan, maar het gaat om de criteria.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de voorzitter, ik wil enkel zeggen dat ik het antwoord van minister Grouwels ten zeerste apprecieer.

De heer Michiel Vandenbussche : Men moet kijken naar de argumentatie die in het federaal parlement werd gehanteerd om desnoods de partijfinanciering af te nemen van bepaalde politieke partijen. Men moet daarvoor de partijfinancieringswet en de aanvullende wet die daarop nu is gegeven, aandachtig lezen.

Vandenbussche

Mevrouw de minister, ik ben het met u eens dat het FDF regelmatig uit de bol gaat. Dit hoeft niet te worden herhaald en men hoeft daarvoor zeker geen studie van een UCL-student uit de kast halen. We weten dat heel goed. Ik vrees overigens dat de schoolresultaten van deze student na de gevoerde hetze allesbehalve zullen zijn. Ook ik heb ze heel goed gelezen.

Ik ben het met u eens dat partijvoorzitter Maingain en anderen van het FDF erin slagen om regelmatig op heel bedenkelijke wijze de Vlamingen te jennen en dat zij een racistische houding aannemen. Iedere Brusselse Vlaming kan dat jammer genoeg geregeld bewijzen. Het is echter niet bijster verstandig dat u net op dit ogenblik een link legt met wat in het federaal parlement ten aanzien van racistische partijen werd bereikt, na moeizame en onfraaie vertoningen. Iedereen weet dat men het FDF op racistische overtredingen zou kunnen betrappen. Het is echter intellectueel bedenkelijk hieruit af te leiden dat het FDF op één lijn kan worden geplaatst met het Vlaams Blok en, communautair gezien, naar analogie daarmee een Frans Blok kan worden genoemd. Bovendien draagt u daardoor een zware politieke verantwoordelijkheid.

De tekst die in de Kamer werd aangenomen, gaat verder dan het bestraffen van sommige racistische uitspraken. In elke partij vallen wel eens racistische woorden. Mensen hebben wel eens de neiging om racistisch te zijn. Daarover gaat het niet. De link die u legt lijkt me echter gevaarlijk. Het gaat om het geheel van de mensenrechten die in het Europees Verdrag worden opgesomd. De koppeling met het FDF lijkt me een banalisering van extreem-rechts. We kunnen dat in Brussel en in Vlaanderen missen als de pest.

De voorzitter : Minister Grouwels heeft het woord.

Minister Brigitte Grouwels : Het verheugt me ten zeerste dat het federaal parlement heeft besloten er een rechtscollège over te laten beslissen. Dit kan niet door een politieke commissie gebeuren.

De heer Michiel Vandenbussche : Ik ben daar even gelukkig mee als u en heb dit in de wandelgangen mee gesteund. Er blijft echter het feit dat u de link legt op een manier die tot een banalisering van extreem-rechts leidt. Bovendien maakt u er een communautair opbod van, dat we niet nodig hebben. Dat maakt het dramatisch.

De voorzitter : Minister Peeters heeft het woord.

Minister Leo Peeters : Ik heb niet de indruk dat minister Grouwels de link legt tussen die twee zaken. Ik vind het ook totaal onverantwoord dat die partij op een structurele manier burgerlijke ongehoorzaamheid ten overstaan van onze regering organiseert. Dat is ongehoord.

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem : Naar aanleiding van die wet, die al lang in de steigers staat en waarvan men op een week tijd drie versies heeft gemaakt, heeft men ons vaak gevraagd waarom we ons geïrriteerd voelen. Vandaag weten we het antwoord. Het gaat wel degelijk over ons. Als een minister zegt dat de wet ook van toepassing kan zijn op een andere partij, in casu het FDF, dan krijgt ze de grootste kritiek van de heer Vandenbussche.

Het recht op vrije vergadering staat ook in het EVRM, mijnheer Vandenbussche. Als een burgermeester nu weigert ons te laten vergaderen in zijn zalen, dan wijst dat op een zekere vijandigheid tegenover rechten die in dat verdrag staan.

Ik heb hier een brief bij me, die is gericht aan een firma die reclamepanelen verhuurt. In de brief staat onder meer het volgende : 'Op haar persconferentie van 6 oktober 1998 kondigden de verantwoordelijken van de extreem-rechtse partij Vlaams Blok de start van een belangrijke publicitaire campagne aan. Deze zal onder meer gebruik maken van twintigvierkantemeteraffiches en huis-aan-huispamfletten. Omdat uw bedrijf is gespecialiseerd in dit soort activiteiten willen we graag uw aandacht vestigen op een aantal zaken.' Ik lees verder : 'Opdat onze acties efficiënt zouden zijn, moeten we u inlichten dat wij momenteel onderzoeken of het opportuun is om onze klacht tegen de auteurs van racistische pamfletten uit te breiden tot elke onderneming die deze verspreiden omdat ze zich hierdoor medeschuldig maken aan een inbreuk op de wet van 30 juli 1981, zowel op burgerlijk als strafrechtelijk vlak. Graag kregen we bevestiging of u begrip hebt voor onze bezwaren en/of u bereid bent daar rekening mee te houden.'

Dit is een pure intimidatie aan privé-firma's. De brief is ondertekend door onder meer de heer Gatz van de Volksunie en de heer Vandenbussche van de SP. Mijnheer Vandenbussche, ik zeg het in alle kalmte maar ik meen het : dit is de Jodenster op de vitrine. Zwijg voor de rest over democratie.

De heer Michiel Vandenbussche : Ik wil daar één ding op zeggen. Het is onze innige overtuiging dat

Vandenbussche

extreem-rechts, zoals jullie dit belichamen, maar ook anderen, een gevaar zijn voor de democratie.

De heer Joris Van Hauthem : Dit is intimidatie. U bedreigt firma's en dreigt ermee hen voor de rechter te dagen ! Dat is intimidatie en ik herhaal dat dit de Jodenster is op de vitrine.

De heer Michiel Vandenbussche : We gaan u effectief voor de rechter brengen en we zullen iedereen die u steunt, vragen om dit niet te doen.

De heer Joris Van Hauthem : En u zegt hen te stoppen met het verhuren van panelen aan een partij, zoniet dat u hen voor de rechter zult dagen. Ik herhaal voor de derde keer : dat is de Jodenster op de vitrine. Dat is net hetzelfde.

De heer Michiel Vandenbussche : Als de rechter oordeelt dat jullie een racistisch en fascistisch programma hebben, kan elke medewerking daaraan, van welke kant ook, eveneens aanleiding geven om voor de rechter te komen. De rechter zal dan oordelen en ik hoop dat ook de kiezer zo zal oordelen. (*Applaus bij de SP en AGALEV*)

De heer Joris Van Hauthem : De kiezer heeft ook nog iets te zeggen hoop ik, maar niet in uw maatschappijmodel. (*Opmerkingen van de heer Luk Van Nieuwenhuysen*)

De voorzitter : De heer Verougstraete heeft het woord.

De heer Christian Verougstraete (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijnheer de minister, collega's, in het kader van het huidige debat zal ik het namens het Vlaams Blok hebben over de begroting en de bespreking van de diverse beleidsbrieven omtrent binnenlandse aangelegenheden, huisvestingsbeleid en stedelijk beleid. Ik heb het in de eerste plaats over binnenlandse aangelegenheden.

Om een coherent Vlaams lokaal beleid te kunnen voeren, moet men uiteraard kunnen steunen op homogene bevoegdheidspakketten. Alhoewel het Sint-Michielsakkoord van 1993 daarin voorziet, werden hiertoe tot op heden door de federale overheid nog geen initiatieven genomen. Dit legt een duidelijke hypotheek op een efficiënt en autonoom Vlaams binnenlands beleid.

Positief is echter dat op initiatief van de minister een beleidsondersteunend onderzoeksproject van

een interdisciplinaire groep wetenschappers aan de gang is. Dit moet uitmonden in een 'proef van Vlaams gemeentedecreet' waarvan we in het voorjaar van 1999 de krachtlijnen mogen verwachten. Het resultaat hiervan zal ertoe bijdragen dat Vlaanderen klaar staat wanneer de regionalisering van de nieuwe gemeentewet effectief wordt gerealiseerd.

Het Vlaams Blok ondersteunt ook het beleid van de minister inzake de strikte toepassing van de taalwetgeving en specifiek de beperkende interpretatie van de faciliteitenregeling. Het Vlaams Blok wil liever de faciliteiten afgeschafte zien, maar in afwachting daarvan hebben we steeds gepleit voor een minimale interpretatie en toepassing van dit voor Vlaanderen onzalig faciliteitenstelsel. Ik hoop dat de minister en de voltallige Vlaamse regering terzake het been stijf zullen houden. Ook hoop ik dat naar aanleiding van de komende verkiezingen zal worden toegezien op de strikte toepassing van de taalwetgeving, in casu het gebruik van het Nederlands in de stembureaus in de faciliteitengemeenten.

Het rapport van de commissie Bestuurlijke Organisatie is een belangrijk werkdocument dat over de partijgrenzen heen op waardering kan rekenen. Dit rapport behandelt echter een zeer brede waaier van voorstellen tot optimalisering van het binnenslands bestuur, alsmede de werking en de organisatie ervan. De vraag rijst dan ook hoe men deze voorstellen op het terrein zal verwezenlijken. Tevens valt af te wachten of dit werkdocument niet een zoveelste rapport zal zijn dat bij gebrek aan een overeenstemmende algemene beleidsvisie van de meerderheidspartijen opgeborgen zal blijven of slechts ten dele zal worden uitgevoerd. Tot op heden heeft dit rapport nog geen concrete resultaten opgeleverd.

Zoals ik in het begin heb aangehaald, rijst hier ook het probleem van de niet-homogene bevoegdheidspakketten. De vastgestelde problemen inzake bestuurskracht die hoofdzakelijk rijzen bij kleinere gemeenten, verdienen onze bijzondere aandacht. Een herziening van de taakstelling en nieuwe samenwerkingsmodellen dringen zich op om het hoofd te kunnen bieden aan de vele nieuwe vereisten van de moderne maatschappij waarin we thans leven.

Er moeten dringend maatregelen worden genomen om een volwaardig statuut te verlenen aan de lokale mandataris, om deze mandatarissen te vormen en de gemeenteraadsfracties te ondersteunen. Hierbij dient een bijzondere aandacht te worden

Verougstraete

besteed aan het overbruggen van de kloof die vandaag bestaat tussen de uitvoerende mandatarissen, die weinig of geen aandacht hebben op de toepassing van al deze verplichtingen.

De beleidsbrief hecht ook te weinig aandacht aan de bestuursproblematiek waarmee de plattelandsgemeenten te kampen hebben. Een aangepast beleid terzake is dan ook dringend aan de orde.

Wat het huisvestingsbeleid betreft, is het Vlaams Blok van oordeel dat in de Vlaamse Wooncode heel wat elementen zijn vervat die bijdragen tot een verbetering van de kwaliteit van de bestaande woningen. Terecht werd daarbij het accent verlegd van huisvestingsbeleid naar woonbeleid. Immers, niet alleen de individuele woning is belangrijk, maar ook de omgeving waarin men woont. De open en groene ruimte, de verkeerssituatie, de recreatie, de ruimtelijke ordening en de stads- en dorpsvernieuwing spelen samen een belangrijke rol in de kwaliteit van het wonen. Waar echter minder aandacht aan wordt besteed, is aan het veiligheidsaspect dat – zo leren ons enquêtes bij de bevolking – een van de grootste bekommernissen uitmaakt. Veiligheid is een essentieel element en een belangrijke voorwaarde voor het bepalen van de woonkwaliteit.

Ik kom tot de sociale woningbouw. Wij vinden dat deze uitsluitend ten goede dient te komen aan de eigen mensen die er echt behoefte aan hebben. Sociale fraude, politieke bevoordeling en een gebrek aan controlemogelijkheden en sanctioneringsinstrumenten hebben ertoe geleid dat een deel van de sociale woningen wordt toegewezen aan personen die daar normaal door hun inkomen en levenssituatie niet voor in aanmerking komen. Hier is dan ook nood aan een adequaat en krachtig optreden om deze misbruiken te beteugelen en de aldus vrijgekomen woningen toe te wijzen aan zij die er op grond van hun behoefteigheid wel recht op hebben. Via de uitvoeringsbesluiten dienen de socialehuisvestingsmaatschappijen of de opdrachthouders dan ook voldoende te worden gewapend om hiertegen efficiënt te kunnen optreden.

Dat sociale vermenging en kleinschaligheid worden geponeerd als doelstellingen van het woonbeleid, kan tevens op onze steun rekenen. Jammer genoeg werd in het verleden veeleer gekozen voor grootschalige sociale woonblokken. Deze uniforme woonblokken of woonkazernes hebben immers geleid tot woononvriendelijke situaties en liggen

tevens aan de basis van verloedering, criminaliteit en onveiligheid.

Belangrijk is een omgeving te scheppen waar het aangenaam wonen is. Dit is te bereiken via kleinschaligheid, de afwisseling tussen sociale huurwoningen met sociale koopwoningen, en vermenging van sociale woningen met privé-woningen. Op diverse plaatsen is er thans een overaanbod van woningen die te koop of te huur worden aangeboden terwijl er op andere plaatsen een ernstig tekort is.

We herhalen onze vraag over bijzondere aandacht voor het verbeteren van de kwaliteit van de woningen door het verhogen van de premies voor verbeteringswerken aan bestaande woningen. Naast het stimuleren van verbouwingswerken, dient ook de nieuwbouw te worden aangemoedigd. De invoering van een verzekering tegen inkomensverlies is een goede maatregel om de privé-bouwsector te stimuleren, omdat de ontlener hierdoor wordt beschermd tegen de gevolgen van een onvrijwillig inkomensverlies.

De heffing op leegstand is een degelijk instrument ter verbetering van de woonkwaliteit. Deze heffing dient echter te worden bijgesteld voor ongewilde leegstand. Door de lage intrestlasten gaat men immers vlugger over tot het kopen in plaats van het huren van een woning, waardoor het begrijpelijk wordt dat eigendommen buiten de wil van de eigenaar om lange tijd leegstaan. Als de eigenaar te goeder trouw is, is er geen reden om belasting op leegstand te heffen.

Inzake huisvestingsbeleid besteden wij als Vlaams-nationale partij bijzondere aandacht aan Vlaams-Brabant en de Vlaamse rand rond Brussel. Bij de nieuwe instrumenten van het woonbeleid, zoals het recht van wederinkoop, het recht op voorkoop en het sociaal beheer van woningen, hebben we toch een aantal bedenkingen, omdat met deze instrumenten duidelijk inbreuk wordt gepleegd op het eigendomsrecht.

We zijn voorstander van het bestraffen van een eigenaar die bewust zijn eigendom verwaarloost en laat verkrotten, via een verhoogde fiscale druk, maar zonder ingreep op het eigendomsrecht. Zulke ingreep zou immers heel wat potentiële eigenaars afschrikken en negatieve gevolgen veroorzaken op de onroerende markt.

Onze fractie kan zich enkel met een dergelijk instrument verzoenen indien er een hoger Vlaams belang op het spel staat.

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Mijnheer Verougstraete, u verbaast me. Ik heb een verklaring van u voor me liggen waarin u zegt dat u voor het recht op voorkoop bent in Vlaams-Brabant. Nu hoor ik u verklaren dat u voorstander van het eigendomsrecht bent. Dit is toch wel het tegenovergestelde.

De heer Christiaan Verougstraete : Neen, onze fractie kan zich enkel verzoenen met het recht op voorkoop als er een hoger Vlaams belang is. In het geval van de Vlaamse rand zijn wel voldoende woningen en gronden voorhanden, maar die zijn onbetaalbaar geworden.

De heer Francis Vermeiren : Uw principes gelden dus enkel in bepaalde gevallen.

De heer Christiaan Verougstraete : Het eigendomsrecht is een belangrijk principe, maar het Vlaams belang is nog belangrijker, waardoor we een uitzondering maken.

De heer Francis Vermeiren : Ik begrijp het, maar ik hoop dat de kiezers uw uitleg even duidelijk zullen vinden.

De heer Christiaan Verougstraete : Het stedelijk beleid is voor de huidige coalitie een prioriteit met twee pijlers : het Sociaal Impulsfonds en het uitwerken van een inclusief stedelijk beleid.

Het Vlaams Blok vindt de resultaten van het gevoerde stedelijke beleid pover. Na 3,5 jaar stellen we vast dat aan de stedelijke verloedering, de verkrotting, de werkloosheid, de positie van de middenstand en de KMO's in de steden, en de veiligheid weinig werd gedaan en dat er weinig vooruitgang werd geboekt. De kiezer zal zich afvragen of de criminaliteit is verminderd, de straten properder zijn geworden en de leefbaarheid en bereikbaarheid van de stad zijn verbeterd.

Ingevolge de spreiding van de middelen evolueert de wijkontwikkeling veel trager dan verwacht. De resultaten zijn weinig zichtbaar voor de bevolking. Teveel organisaties zijn op hetzelfde ogenblik bezig met teveel projecten. Bepaalde buurten worden gewurgd door lang aanslepende renovatie- en infrastructuurwerken.

Het vernieuwen van de stadskernen en het heraanleggen van straten en pleinen zijn uiteraard goede maatregelen, maar zullen alleen de werkelijke stads- en samenlevingsproblemen niet oplossen.

De problemen waarmee we kampen in de steden werden veroorzaakt door een gebrek aan beleid in het verleden, en door het noodlottig fenomeen van het aantrekken van niet-Europese vreemdelingen naar de stadswijken die nu gettowijken zijn geworden. De nefaste gevolgen zijn de verhoogde graad van criminaliteit en hoge werkloosheid waardoor steeds meer mensen in de armoede zijn terechtgekomen.

Van een echt geïntegreerd stedelijk beleid is geen sprake. Er wordt immers te weinig rekening gehouden met de vereiste economische impulsen om werkgelegenheid te scheppen en er wordt niet hard genoeg opgetreden tegen de criminaliteit. Het sociaal leven in steden met grote vreemdelingenconcentraties sterft langzaam maar zeker uit. Daarom wil het Vlaams Blok een duidelijke heroveringsstrategie voeren waarbij het de bedoeling is deze wijken terug te geven aan de eigenlijke bewoners. Om dit te kunnen verwezenlijken dient men de gettovorming tegen te gaan door huisvestingspremies te geven aan jonge Vlaamse gezinnen die zich willen vestigen in wijken met grote vreemdelingenconcentraties.

De frequente onlusten tussen migrantenjongeren en de ordediensten enerzijds en tussen migrantengemeenschappen anderzijds bewijzen maar al te zeer dat het stedelijk beleid – dat onder andere is gericht op de integratie van migranten – duidelijk is mislukt. De honderden miljoenen die hieraan worden besteed en in de toekomst nog zullen worden uitgegeven, zijn weggegooid geld.

Sommigen willen deze problemen minimaliseren, maar de realiteit is anders. Elke dag zijn er tafereel van jongerengeweld en het dealen van drugs, waarbij het aandeel van vreemdelingen zeer groot is.

In veel scholen in de grootsteden zit een zeer heterogeen publiek. De concentratie van ontwortelde jongeren die heen en weer worden geslingerd tussen verschillende culturen is ronduit explosief. Dat werd recent weer bewezen door meerdere aanradingen op leerkrachten in het Brusselse. Het Vlaams Blok meent dan ook dat er dringend nood is aan een beleid dat de juiste accenten legt en wil de steden opnieuw verankeren in onze samenleving en in onze volksgemeenschap. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Van Wallendael heeft het woord.

De heer Tuur Van Wallendael : Mijnheer de voorzitter, ik had eerst gedacht niet te spreken omdat de heer Vermeiren mijn toespraak al had samengevat. Na het aanhoren van de heer Verougstraete kan ik echter niet zwijgen. Hij tast me in het kruis. Ik ben geen jonge Vlaming, maar ik woon wel in een buurt met grote migrantenconcentratie, zoals u dat noemt. Ik kom waarschijnlijk niet in aanmerking voor de premie.

In onze buurt hebben we niet zoveel problemen met niet-Europese migranten. We hebben wel veel problemen met Europese migranten. Zij maken ons het leven zuur. In mijn buurt zijn de laatste vijf maanden een elftal moorden op straat gebeurd, waarvan vier in mijn onmiddellijke omgeving. Ik heb zelfs een lijk gevonden. Bij de ouders was geen enkele niet-Europese migrant. Het waren mensen die u graag hebt.

Er is een probleem met veel migranten en dat ontkennen zou dom zijn, maar we moeten de puntjes op de i zetten. Het zijn niet de socialisten die de migranten naar hier hebben gehaald, maar kapitaalkrachtige mensen, die goedkope arbeidskrachten nodig hadden. Volgens u hebben we ze nu niet meer nodig en moeten ze weg.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer Van Wallendael, wat u zegt klopt, maar uw laatste zin noopt me te repliceren. Uw analyse is juist. Het is effectief het grootkapitaal dat die mensen naar hier heeft gehaald. Men respecteert die mensen niet meer in hun culturele eigenheid, maar beschouwt ze als productiefactoren. Dat is de fout geweest. Uw laatste zin impliceerde dat ze niet meer nodig zijn en dat ze voor ons weg moeten. Neen, we zijn het met u eens dat het grootkapitaal schuldig is. Indien het Vlaams Blok toen al had bestaan, waren we het toen al met u eens. Uw laatste zin klopt dus niet. We vinden niet dat men bij een tekort aan arbeidskrachten of voor ongewenst werk buitenlanders naar hier moet halen. Een ander volk naar hier halen om het werk te doen dat we zelf niet willen doen, dat is racisme.

De heer Tuur Van Wallendael : Ik geloof dat uw fractieleider zelfs het vervoermiddel heeft genoemd waarmee ze moeten verdwijnen. Ze moeten eruit voor u. Dat is voor mij niet goed en ik heb ze nog niet zien vertrekken, ze zijn hier nog altijd. Voor mij mogen ze blijven tot het einde der tijden, want de rijkdom die ze meebrengen is veel groter dan de moeilijkheden.

Intussen wil ik wel in een ordelijke maatschappij leven. De politiek van uw partij verstoort die orde-

lijke maatschappij, ontnemt die ordelijke maatschappij een aantal middelen. Ik zal het u trachten uit te leggen. In de buurten waar de heer Verougstraete het over had, werden inderdaad fouten gemaakt. Als voor de fouten in mijn buurt één partij verantwoordelijk is, dan is dat mijn partij. Dat wil niet zeggen dat we daar niets kunnen of zullen aan doen. We zijn daar mee bezig.

Alleen hebt u het de autochtone bevolking, de Vlaamse bevolking, zeer moeilijk gemaakt. U hebt daar beroepsklagers en zagenventen van gemaakt. Nooit hebt u hen enige mogelijkheid gegeven. U hebt hen het laatste restje waardigheid ontnomen. U hebt er hen van overtuigd dat ze sukkelaars en dutsen waren, en u hebt hen geen enkele hoop gegeven. U hebt alleen gezegd : 'Kijk, het loopt hier verkeerd, en hoe komt dat ? Wel, de oorzaak woont naast u.' Dat klopt natuurlijk niet, het is veel ingewikkelder dan dat.

De heer Joris Van Hauthem : We hebben het beleid altijd de schuld gegeven, mijnheer Van Wallendael.

De heer Tuur Van Wallendael : Dan hebt u een nog ergere fout gemaakt dan wij, dan is uw boodschap helemaal niet overgekomen.

We moeten afstand nemen van een aantal zaken. Het SIF speelt daarin een enorme rol. De heer Verougstraete heeft dat niet gezien, uw fractieleider heeft evenmin iets gezien. Ik vrees dat ze selectief kijken, dat doen we eigenlijk allemaal, we zien wat we willen zien.

In mijn onmiddellijke buurt zie ik kleinschalige initiatieven die ik graag steun. Het SIF kan qua veiligheid alleen preventief optreden en heeft dat gedaan. Op het vlak van netheid is heel wat veranderd.

De heer Joris Van Hauthem : Netheid is een taak van de overheid, in samenspraak met de bewoners natuurlijk. Daar bent u het toch mee eens ? De overheid mag ondernemen wat ze wil, maar als de bewoners niet meewillen, lukt het niet. Ik vraag me enkel af of we daarvoor speciale fondsen moeten vrijmaken. Het behoort toch tot de normale taken van de overheid om de netheid te garanderen, zij het in samenspraak met de bewoners. Zo niet loopt er toch iets mis ?

De heer Tuur Van Wallendael : Dat is niet noodzakelijk zo. In Antwerpen zijn een aantal zaken in de gemeentewet ingeschreven die ondertussen niet meer worden gerespecteerd. Ik denk dan bijvoorbeeld aan het kuisen van het trottoir. In vele hui-

Van Wallendael

zen woont er niemand, of woont er iemand die overdag weg is, en zich er verder niets van aantrekt, enzovoort.

Het tweede punt is nog belangrijker. De buurt wordt bewoond door een zeer oude bevolking, die dat allemaal niet meer ziet zitten. Dat speelt een grote rol. Andere zaken zoals de huisvuilophaling gebeuren natuurlijk wel. Daarvoor zijn ondersteunende groepen ingezet. Het gaat om mensen in witte overall, die uitsluitend in vuile straten optreden. Ze worden de witte tornado's genoemd.

De voorzitter : De heer Vandebossche heeft het woord.

De heer Walter Vandebossche : Ik ben zeker niet de grote specialist van deze problematiek. Maar ik vind toch dat bij de evaluatie van SIF- en integratieprojecten iets fundamenteels ontbreekt. Dikwijls spreken we over het openbaar domein of de arbeidssituatie. Maar het wordt tijd dat we eens achter de gevels gaan kijken, naar de gezinsstructuren en de man-vrouwverhoudingen, het waardepatroon van die mensen en hun integratie in de westerse samenleving.

Ik ben nu al vier jaren actief in een moeilijke buurt in Brussel. Met de dag wordt ik meer met deze toestand geconfronteerd. We moeten er in de evaluatie rekening mee durven houden. Ik ben het er volledig mee eens om de zaken vanuit de arbeidssituatie aan te pakken. Maar achter de gevels van de huismuren valt er nog een immens werk te leveren. Ik denk zelfs dat we hulp van specialisten nodig hebben om dat aan te kunnen.

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Ik verbaas me een beetje over de toon en de inhoud van wat hier wordt gezegd. Men doet precies alsof het gebrek aan burgerzin alleen maar leeft bij kansarmen of mensen die in die buurten wonen. Wij allen ervaren dat gebrek aan burgerzin. Het manifesteert zich niet alleen in Antwerpen, maar in alle gemeenten van Vlaanderen. Honderden PV's bewijzen dat. We moeten ons dus vragen stellen over ons onderwijs, en het probleem niet alleen bij de kansarmen situeren.

De heer Tuur Van Wallendael : Ik zou bij wijze van besluit de minister iets willen vragen. Er doet zich een concentratieprobleem voor. Ik aarzel om in dat

verband het woord getto te gebruiken, want dat is niet het goede woord. Maar het is een feit dat bepaalde groepen zich geografisch concentreren. Het ligt voor de hand dat dit gebeurt. Als bepaalde vluchtelingen hier toekomen, dan trekken ze naar de buurt waar ze al iemand kennen. Op die wijze komt een concentratiebeweging tot stand. Dat gebeurt in Antwerpen niet aan het Nachtegalenpark of in de Jan Van Rijswijkklaan, want daar is het te duur.

Het gevolg is dat alle hulpprogramma's worden toegespitst op die kansarme concentratiebuurten. Dat is vervelend. Soms gebeurt dat totaal ten onrechte, losweg. Ik heb daar in de commissie op gewezen. Ik hoop dat de minister daar iets aan kan doen, hoewel ik niet weet of dit geen gemeentelijke bevoegdheid is. Feit blijft dat die concentratie vervelend is, vooral als er geen informatie wordt gegeven en er niet ernstig over wordt nagedacht.

Ik heb het voorbeeld gegeven van een uitstekend initiatief : de Free Clinic, die hulp verstrekt aan drugsverslaafden. Er wordt uitstekend werk verricht maar het gebouw is totaal verkeerd ingeplant, en niet enkel omdat het bij mij achter de hoek ligt. In die buurt zijn er veel drugsverslaafden. Bij het buitenkomen uit de Clinic staan de dealers te wachten. Men zou de drugsverslaafden dus moeten meenemen en elders verzorgen. Een tweede flater bestond erin de Free Clinic net naast een apotheek te installeren. De apotheker denkt uiteraard aan verhuizen. Dat bewijst dat zeer waardevolle projecten door een detail helemaal kunnen ontsporen.

Zo zijn er verschillende gevallen. Ik heb gelezen dat de voorzitter van het Antwerpse OCMW eindelijk, nadat hij in een debat in de gemeenteraad vrij zwaar maar correct werd aangepakt door de heer Van Peel, bereid blijkt te zijn om zijn initiatieven te mildereren en inderdaad een spreidingsbeleid te voeren. Dit is ook voor de SIF-projecten de aangewezen weg. (*Applaus bij de SP en AGALEV*)

De voorzitter : De heer Vandebossche heeft het woord.

De heer Walter Vandebossche (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, mevrouw De Schamphelaere zal het hier veeleer hebben over het institutionele onderdeel van de Brusselse begroting. Ikzelf verheug me erover dat de heer Van Hauthem niet tevreden is over het Brussels onderdeel in het document over de staatshervorming. Dit bewijst

Vandenbossche

dat de invloed van de Brusselse Vlamingen groot is geweest bij het totstandkomen van de tekst.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer Vandenbossche, dat is toch een vreemde vaststelling. De analyse is juist, de conclusie houdt echter absoluut geen steek.

– *De heer Luk Van Nieuwenhuysen, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

De heer Walter Vandenbossche : De conclusie geldt wel voor mij.

Na dit institutionele debat pleit ik om geen adem-pauze in te lassen maar snel en doortastend de behandeling van de Brusselse dossiers voort te zetten. We moeten dit in eerste orde doen via de bestaande instellingen. Dit biedt de mogelijkheid om dankzij reële beleidsdaden van de Vlaamse regering een aantal dossiers aan te pakken in Brussel.

Ik zal een aantal dossiers te berde brengen die mij, de Vlaamse Gemeenschap en alle inwoners van Brussel nauw ter harte gaan. De Vlaamse regering draagt hierbij soms een verpletterende verantwoordelijkheid. Het gaat in alle gevallen om zaken die zich situeren in de grijze zone, in het gebied tussen gewest- en gemeenschapsbevoegdheid, waarbij bepaalde specifieke maatregelen van de Vlaamse regering echter een belangrijke stap vooruit zouden kunnen betekenen.

Ik zal eerst en vooral de zaak rond De Lijn aanhalen. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, en met name in de wijk Kuregem, is Vlaanderen eigenaar van een gebouw van 19.000 vierkante meter. De Lijn verlaat het gebouw. Het grondgebied, dat in een van de meest verpauperde wijken van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ligt, blijft achter. De Vlaamse regering had reeds een project moeten klaar hebben voor deze site.

Meer dan achttien maanden geleden heb ik samen met de minister-president en een aantal regeringsleden en volksvertegenwoordigers deze plaats bezocht. Tot op vandaag is er quasi niets beslist. Nochtans is er een enorme ruimte die kan worden gebruikt voor vorming, opleiding, economische bedrijvigheid, woongelegenheden.

Vlaanderen heeft de hefboomen om hieraan iets te doen. Waarom blijft Vlaanderen in gebreke ? Wat scheelt er toch ? Waarom moeten we telkens over Brussel praten, terwijl de regering, als ze er eens

iets aan kan doen, het niet doet ? Waarom komen zij niet over de brug ? Indien dit blijft aanslepen, indien wij woorden blijven gebruiken zonder beleidsdaden te stellen, zou ik de minister-president willen vragen om dit dossier over te dragen aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Sta dit dossier af aan de Brusselse regering. Wij zullen daar over dit domein onze verantwoordelijkheid opnemen. We zijn nog zes maanden af van dertien juni, de fatale datum. Ik weet dat regeringswerk moeilijk is op zo een ogenblik. Ik vind het echter onverantwoord wat hier gebeurt, in naam van de Vlamingen, van de Franstaligen en van de hele multiculturele gemeenschap die in die wijk woont.

Minister Brigitte Grouwels : Mijnheer Vandenbossche, ik geloof ook dat dit een heel belangrijk dossier is. Zoals u wellicht weet, is De Lijn daar nog niet weg.

Ter verduidelijking, een deel van die site betreft een stelplaats van bussen. Die is al leeg, want de nieuwe stelplaats in Gooik is af. Het administratieve gedeelte, dat naar Leuven zou verhuizen, blijft daar nog zitten en dit omdat de werken in Leuven nog niet klaar zijn. Er is een vertraging op het schema.

Er is reeds belangstelling van één van de Vlaamse instellingen, namelijk de VDAB, om een deel van die site, maar niet alles, eventueel te huren als opleidingsplaats. Ik denk dat dit een zeer nuttige invulling kan zijn. Men zit daar vlak bij een regio met heel wat werklozen en juist die mensen kunnen van dit soort opleidingen gebruikmaken.

Ik ben echter zeer verbaasd over uw pleidooi. Indien de Vlaamse overheid zelf geen invulling geeft aan die hele site, pleit u ervoor om ze over te dragen aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Dit begrijp ik niet. Ik dacht dat uw pleidooi was – en dat is trouwens ook mijn interesse in dit dossier – dat we zouden blijven zoeken naar een Vlaamse invulling voor die site.

Ik kan u verzekeren dat die site zo goed gelegen is, namelijk in de onmiddellijke omgeving van het nieuwe HST-station Brussel-Zuid. Ik ben ervan overtuigd dat ze, indien men ze op de markt brengt, onmiddellijk verkocht raakt. Er is daar geen probleem van snelle invulling. Er loeren nu reeds promotoren op. De vraag is of wij de site zelf geen bestemming kunnen geven. Het dossier is nog niet rijp om nu reeds een volledig plan voor te leggen.

De heer Walter Vandenbossche : Mevrouw de minister, het ergste dat die site zou kunnen overkomen is dat de Vlaamse regering ze privatiseert en commercialiseert. Bovendien heeft de Vlaamse regering achttien maanden geleden het terrein bezocht. U was toen lid van de VGC, van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en van dit Parlement. Ik zeg echter niet dat u verantwoordelijk bent. Ik richt me tot de minister-president. Ik vind de dingen die u zegt goed, maar het zijn slechts onderdelen van een globaal project.

Ik kan echter niet aanvaarden dat er tot vandaag geen aanvang is genomen door de administratie en door de kabinetten met de aanhef van een globaal project. Ik zeg niet dat dit nu al moest opgelost zijn. Ik weet echter dat het minstens twee jaar duurt voor een dergelijk globaal project is uitgewerkt. Ik kan als volksvertegenwoordiger niet aanvaarden dat men niet verder staat in dit dossier.

Het tweede dossier dat ik hier zou willen openen, is dat over toerisme. Vlaanderen doet onvoldoende inspanningen voor het toerisme in het hoofdstedelijk gewest. Toerisme is hier een belangrijke economische sector. Tienduizenden stadsgenoten leven van die culturele sector. De Cocof of Franstalige Gemeenschapscommissie investeert 340 miljoen frank per jaar in diverse toeristische projecten, terwijl wij als VGC 7 miljoen frank investeren. Ik kan maar niet achterhalen hoeveel middelen uit deze begroting voor het toeristisch beleid aan Toerisme Brussel worden gegeven. Ik zie wel dat we af en toe worden vermeld. Af en toe verschijnt er eens een folder. Brussel krijgt enkel vermeldingen in de toeristische nota, en geen middelen.

Ik pleit ervoor dat de Vlaamse regering haar verantwoordelijkheid ook op het vlak van het toerisme opneemt. In de commissie voor Staatshervorming zijn we het er immers over eens dat de Vlaamse Gemeenschapscommissie in de toekomst een fundamentele rol moet spelen. Ik pleit er ook voor dat de bevoegdheid voor toerisme en de middelen aan de VGC worden overgedragen in een kaderakkoord. De VGC moet als terreinkenner bij uitstek, in samenwerking met de Vlaamse regering, en in een communautair model met de Cocof aan het economisch model en aan de economische behoeften in Brussel een antwoord bieden.

Mevrouw de minister, ik ken uw pleidooi voor een tweetalige stad. Voor de toeristen is Brussel een Franstalige stad door de afwezigheid van het beleid van de Vlaamse regering. Mochten we ongeveer honderd miljoen frank of een derde van de middelen hebben en ze investeren, dan zouden we veel

sterker aanwezig zijn daar waar de mensen die Brussel bezoeken zich een beeld vormen van onze samenleving. U weet dat ook, mevrouw de minister. U moet toegeven dat we op dat vlak tekortschieten. De Dienst voor Toerisme richt zich op kusttoerisme, bepaalde stedelijke centra in Vlaanderen en hoevetoerisme. Dat zijn de grote aandachtspunten. Brussel zit daar niet in. Dat mag niet blijven duren. De VGC is een uitmuntend instrument.

Een derde dossier dat ik even wil aansnijden, is het multimediadossier. De toepassing van de spits-technologie is zowel voor Vlaanderen als voor het hoofdstedelijk gewest enorm belangrijk. Ik pleit ervoor dat we met Telenet rond de tafel gaan zitten en ons beleid op elkaar afstemmen. In Brussel werd het breedbandproject goedgekeurd. Dat kan een belangrijk element zijn om het beleid op elkaar af te stemmen. Via de multimedialley wil Brussel een belangrijke rol spelen. Ook Vlaanderen wil dat. Laten we minstens een inspanning leveren om daar hard aan te werken, nu dit dossier rijp is.

Het vierde dossier is Drogenbos. Mevrouw de minister, de verbrandingsoven van Drogenbos brengt terecht een enorme controversale teweeg in het Hoofdstedelijk Gewest. De oven wordt immers op een plaats ingeplant die subjectief, omwille van het nimby-syndroom, bijzonder schadelijk is voor de inwoners van Vorst, Ukkel en Anderlecht. De mensen aanvaarden dat niet. Ik ondersteun de eis van de inwoners van mijn stad. Ik vind dat Vlaanderen zijn verantwoordelijkheid moet opnemen. Als men beweert dat deze oven helemaal niet schadelijk is, dan pleit ik ervoor dat hij ergens in Vlaams-Brabant wordt ingeplant, maar dan wel binnen de eigen leefomgeving, en niet zomaar in de nek van duizenden inwoners van het Hoofdstedelijk Gewest. Mevrouw de minister, wilt u er in de Vlaamse regering heel sterk op aandringen dat er wordt teruggekomen op de genomen beslissing ?

Een laatste punt gaat over de VDAB. Ik verneem dat de VDAB een principiële beslissing zou hebben genomen over haar vestigingsplaatsen in Brussel. Volgens mij betekent dat dat de VDAB heeft beslist om Brussel helemaal of grotendeels te verlaten. Heb ik dat verkeerd begrepen ? Wat betekent dit juist ? Is dit de zoveelste instelling die het Hoofdstedelijk Gewest verlaat ? Ik houd mijn hart vast. De VDAB heeft een heel belangrijk opleidingscentrum op de grens van Anderlecht en Sint-Pieters-Leeuw. Juridisch ligt het in het Hoofdstedelijk Gewest, maar in de praktijk ligt het eerder in Sint-Pieters-Leeuw dan in het Hoofdstedelijk Ge-

Vandenbossche

west. Werd er beslist Brussel te verlaten ? Of gaat het om een heroriëntatie ? Indien men vertrekt, waar gaat men dan naar toe ?

Minister Brigitte Grouwels : Ik kan de heer Vandenbossche geruststellen : net het omgekeerde is gebeurd. De VDAB heeft op vraag van de Vlaamse regering beslist haar inspanningen in Brussel op te drijven en ervoor te zorgen dat ze meer zichtbaar aanwezig is. Ze zal op diverse plaatsen in Brussel zelf opleidingscentra openen, één daarvan wellicht op de lijnsite inzake automechanica en dergelijke, maar ook nog op andere plaatsen. Ook zal er een zichtbaar informatiepunt komen.

De heer Walter Vandenbossche : In het hoofdstedelijk gewest ?

Minister Brigitte Grouwels : Inderdaad. Want de Vlaamse regering vindt dat het ook onze verantwoordelijkheid is iets te doen aan de hardnekkige werkloosheidsproblematiek waarmee de hoofdstad kampt. Omwille van die verbintenis heeft de VDAB deze beslissing genomen. Het gaat dus om het zichtbaarder maken van de VDAB-instellingen in Brussel en het verspreiden van opleidingscentra, dichter bij plaatsen waar werklozen wonen.

Tegelijk heeft men beslist om de opleiding beter af te stemmen op de noden van de Brusselse arbeidsmarkt. De Vlaamse regering doet hiermee precies een bijzondere inspanning voor Brussel. U moet dus niet ongerust zijn : het is geen vertrek, integendeel.

De heer Walter Vandenbossche : Laten we er dan een volgende zittingsperiode van maken zonder woorden maar met heel veel daden. Dan kunnen we met Brussel een reële stap vooruit zetten. *(Applaus bij de SP en AGALEV)*

– *De heer Herman Suykerbuyk, ondervoorzitter, treedt opnieuw als voorzitter op.*

De voorzitter : Mevrouw de Schamphelaere heeft het woord.

Mevrouw Mia De Schamphelaere *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, tot voor kort gold Brussel als een belangrijk excuus. Brussel werd te pas en te onpas ingeroepen als argument voor een institutionele status-quo. Nadenken over de toekomst van de Vlaamse instellingen was overbodig, want de Brusselse knoop was toch onontwarbaar. Een ruimere fiscale

autonomie voor de deelstaten was niet mogelijk omwille van de complexiteit van de Brusselse financiering, en een Vlaams gezondheids- en gezinsbeleid zou de Brusselse Vlamingen uitsluiten uit hun gemeenschap.

Vandaag bespreken we de begroting voor Brussel in een nieuw perspectief. Brussel is in onze ogen geen excuus meer om het debat over nieuwe mogelijkheden voor Vlaanderen uit te stellen. In de commissie voor Staatshervorming werd op 25 november een belangrijke stap vooruit gezet in de verhouding tussen Vlaanderen en Brussel. Brussel is niet langer de onoverkomelijke moeilijkheid of een onoverbrugbare hindernis. In de commissie hebben we constructief nagedacht en naar oplossingen gezocht voor de institutionele problemen die rijzen. We hebben ook oplossingen gevonden voor Brussel en haar inwoners.

Meer nog, we zijn er daarbij in geslaagd om een verstevigde band tussen Vlaanderen en Brussel uit te tekenen. Vanuit een versterking van de tweeledigheid, ook specifiek in Brussel, komen we tot een visie op Brussel waarin Vlamingen en Brusselaars zich herkennen. Het fundamenteel uitgangspunt is dat de basisverantwoordelijkheid voor het Vlaams beleid te Brussel bij de Vlaamse Gemeenschap berust. Daarbij is de bevoegdheidsafbakening met de VGC gebaseerd op het principe van subsidiariteit. De VGC bezit immers een belangrijke terreinkennis en vervult een essentiële eerstelijnsfunctie voor de Brusselse Vlamingen. Niet alleen de institutionele band tussen Vlaanderen en Brussel wordt aangehaald, ook de materiële band wordt versterkt. De nieuwe of uitgebreide gemeenschapsbevoegdheden, bijvoorbeeld op het vlak van het gezondheids- en gezinsbeleid, zijn in ons schema volledig toepasbaar te Brussel. Aan elke Brusselaar wordt de vrije keuze gelaten om al dan niet in te gaan op het Vlaamse gemeenschapsbeleid. Onze voorstellen die op een ruime meerderheid konden rekenen in de commissie, zijn hopelijk nog slechts heel even toekomstmuziek.

Ondertussen werkt de Vlaamse regering, en in het bijzonder de minister voor Brusselse Aangelegenheden, hard aan een Brusselbeleid op het terrein zelf. Zo wordt er op een adequate manier voortgewerkt aan de uitvoering van het beleidsplan Brussel. Helemaal in de lijn van wat de CVP-fractie daarbij belangrijk acht, ligt daarbij de nadruk op welzijn, sport, onderwijs en de promotie van het Nederlands.

Tegelijkertijd worden een aantal nieuwigheden in het beleid ingevoerd. We kunnen in dat verband

De Schamphelaere

vooral verwijzen naar de Vlaamse communicatiestrategie voor Brussel, de presentatie van Brussel in de Vlaamse steden en het gesprek met de Brusselse gemeentebesturen. De Vlaamse regering kiest daarbij terecht voor een aanpak van overleg en van constructieve samenwerking, gebaseerd op wederzijds respect, en in het perspectief van de hoofdstedelijke en internationale rol van Brussel. Dat is de weg die we in de toekomst ook willen blijven bewandelen. Enerzijds willen we de band tussen Vlaanderen en Brussel versterken – institutioneel en materieel –, anderzijds willen we een concreet en efficiënt beleid voeren voor de Brusselaar zelf. Beide ontwikkelingen zijn van levensgroot belang.

Tot spijt van diegenen die minder eerbare bedoelingen hebben met Brussel, tonen deze ontwikkelingen duidelijk aan dat Vlaanderen Brussel niet loslaat, en evenmin laat verworden tot een institutionele tijdbom. Integendeel, via degelijke institutionele oplossingen en een open en efficiënt beleid willen we de meerwaarde van Vlaanderen voor Brussel, en ook de meerwaarde van Brussel

voor Vlaanderen, realiseren. Brussel is immers meer waard dan alleen een excuus voor een politiek status-quo. (*Applaus*)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 10 uur en 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 21.33 uur.*
